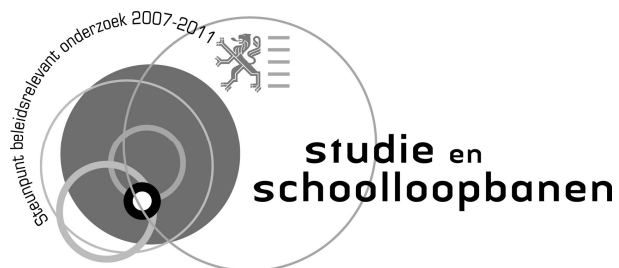

Geboortecohorten in de tweede en derde graad van het voltijds gewoon secundair onderwijs Evolutie van 1989–1990 tot 2005–2006

G. Van Landeghem & J. Van Damme

Onderzoek gefinancierd door de Vlaamse Regering in het kader van het programma 'Steunpunten voor Beleidsrelevant Onderzoek'

Geboortecohorten in de tweede en derde graad van het voltijds gewoon secundair onderwijs Evolutie van 1989–1990 tot 2005–2006

Auteurs: G. Van Landeghem & J. Van Damme

Promotoren coördinatieteam: J. Van Damme, P. Ghesquière, I. Nicaise, P. Onghena & P. Van Petegem

Onderzoek in opdracht van de Vlaamse minister van Onderwijs en Vorming, in het kader van het programma 'Steunpunten voor Beleidsrelevant Onderzoek'

2007

SSL-rapport nr. SSL/OD1/2007.02
datum oplevering eerste versie: 01 december 2007
datum publicatie: 02 januari 2008

Voor meer informatie over deze publicatie:

Steunpunt SSL, onderzoeksdomein “Studie- en schoolloopbanen van leerlingen en studenten”

Auteurs: G. Van Landeghem & J. Van Damme

Adres: Dekenstraat 2, 3000 Leuven

Tel.: +32 16 32 57 58 of +32 16 32 57 47

Fax: +32 16 32 58 59

E-mail: Petra.DeWaele@ped.kuleuven.be

Website: <http://www.steunpuntloopbanen.be>

Copyright (2007)

Steunpunt SSL
p/a Parkstraat 47, 3000 Leuven

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt zonder uitdrukkelijk te verwijzen naar de bron.

No part of this material may be made public without an explicit reference to the source.

De verantwoordelijkheid voor dit rapport berust volledig bij de auteurs en vertolkt niet noodzakelijk de officiële visie van de Vlaamse Overheid.

Samenvatting

Dit rapport beschrijft hoe leeftijdsgenoten jaar na jaar uit elkaar groeien en zich in steeds meer gespreide slagorde door de vertakkingen van het onderwijssysteem bewegen. Het is een volgende stap in een reeks rapporten over de doorstroming van geboortecohorten door het Vlaams onderwijs. In het brandpunt van dit nieuwe rapport staat de ‘bovenbouw’ (tweede en derde graad) van het voltijds gewoon secundair onderwijs. Zoals in de vorige doorstromingsrapporten wordt aandacht besteed aan de evolutie van aspecten van de doorstroming volgens het geboortjaar, na eliminatie van de invloed van het geboortecijfer. Het opvolgen van deze evolutie over een aaneengesloten reeks van geboortejaren maakt het mogelijk een onderscheid te zien tussen abrupte en geleidelijke veranderingen. Het is ook een belangrijk instrument voor de kwaliteitscontrole van de tellingsgegevens waarop de doorstromingsanalyse gebaseerd is.

Het onderscheid tussen het algemeen secundair onderwijs (ASO), het technisch secundair onderwijs (TSO), het secundair kunstonderwijs (KSO) en het secundair beroepsonderwijs (BSO) is een fundamenteel gegeven in het Vlaams onderwijs. Een groot deel van dit rapport is gewijd aan het vergelijken van deze onderwijsvormen. De nadruk ligt dan ook op een verkenning van de situatie van geboortecohorten in de leerjaren drie, vier, vijf en zes van het voltijds gewoon secundair onderwijs. Een grote meerderheid van de Vlaamse leerlingen brengt daarin minstens enkele jaren door en verwerft, indien succesvol, op het einde van het zesde leerjaar een diploma of studiegetuigschrift. Sommige leerlingen volgen daarna een bijkomend leerjaar. Dit zevende leerjaar nemen we apart onder de loep. We bekijken ook of er genoeg kwantitatieve informatie voorhanden is om een zicht te krijgen op het ‘experiment modularisering’ in het beroepsonderwijs, dat de indeling in leerjaren loslaat.

De onderwijsvormen van het voltijds gewoon secundair onderwijs verschillen inzake het publiek dat ze aantrekken. Dat heeft gevolgen voor de verdeling van de instroomleeftijd. Als het niet lukt om over te gaan naar een volgend leerjaar in de bovenbouw, dan kan een leerling blijven zitten. Het is ook mogelijk om ‘af te stromen’, bijvoorbeeld van het technisch naar het beroepsonderwijs. Sommige leerlingen schakelen na één of meer jaren voltijds gewoon onderwijs over naar deeltijds leren (of mogelijk naar buitengewoon onderwijs) of naar de arbeidsmarkt. Er zijn geen gepubliceerde gegevens voorhanden om de evolutie van al deze processen jaar na jaar

te volgen. Wel kunnen sommige netto-resultaten kwantitatief in kaart gebracht worden. We kunnen jaarlijks kijken hoeveel leerlingen in een gegeven positie zitten. In het bijzonder besteden we in dit rapport aandacht aan drie invalshoeken: het relatief belang van de onderwijsvormen; de verschillen in doorstromingstempo; en het rendement van de bovenbouw als geheel en van de individuele onderwijsvormen.

Relatief gewicht. Schoolloopbanen in het ASO, TSO/KSO en BSO zijn niet even populair. Het verschillend belang van de onderwijsvormen voor de schoolloopbanen kan men op allerlei manieren kwantitatief uitdrukken: via de grootte van de instroom, het aantal opgebruikte opleidingsjaren, het aantal afgeleverde kwalificaties, de leerlingenaantallen in een gegeven leerjaar, de aantallen op een gegeven leeftijd, enzovoort. Enkele van die methoden zijn uitgewerkt in tabellen en grafieken van dit rapport. Telkens valt eerst en vooral op hoe verschillend jongens en meisjes kiezen tussen de onderwijsvormen. Het beroepsonderwijs is weliswaar ruwweg even belangrijk in de opleiding van de jongens- en de meisjescohorten. Maar bij de meisjes is er een duidelijke dominantie van het algemeen onderwijs, terwijl bij de jongens het TSO/KSO minstens zo belangrijk is als het ASO.

Tabel 1. Belang van de onderwijsvormen in de opleiding van de cohorte van 1984

	Jongens		Meisjes	
	Opl.	Kw.	Opl.	Kw.
ASO	343	278	458	405
TSO/KSO	378	299	300	269
BSO	235	188	217	189

Opl. = aantal opleidingseenheden (= gehelen van vier leerjaren, zie tekst) per 1000 leden van de jongens- of meisjescohort (inputmaat). Kw. = aantal kwalificaties per 1000 (zie tekst) (outputmaat).

Tabel 1 illustreert deze vaststellingen aan de hand van cijfers over de geboortecohorte van 1984 voor twee criteria. Van een leerling die start in één van de onderwijsvormen van het voltijds gewoon secundair onderwijs hopen we dat hij/zij na precies vier jaar met succes het zesde leerjaar afrondt. Dat is het uitgangspunt van het eerste criterium. Het telt hoeveel opleidingsjaren verbruikt worden door de cohorte in de onderwijsvorm in kwestie, in het derde, vierde, vijfde of zesde leerjaar; dat aantal wordt omgerekend naar 'opleidingseenheden' van vier jaar. Dit is een investeringscriterium, het meet de 'input', in de vorm van een aantal verbruikte opleidingsseenheden. Een tweede criterium meet de 'output', in de vorm van het aantal afgeleverde diploma's (ASO en TSO/KSO) of studiegetuigschriften (BSO) op het einde van het zesde leerjaar.

Doorstromingstempo. Opgelopen vertraging is doorgaans een indicatie van problemen in de onderwijsloopbaan, die een rol kunnen spelen in de keuze van een onderwijsvorm. Daarom verwachten we dat de verdeling van de instroomleeftijden verschilt tussen de onderwijsvormen. Omdat ze een verschillend programma aanbieden en niet hetzelfde publiek aantrekken, kunnen de slaagkansen in een gegeven leerjaar ook variëren tussen de onderwijsvormen. Bovendien is de context van beslissingen over hoe het verder moet in geval van moeilijkheden verschillend. Kiezen tussen blijven zitten of ‘afstromen’ van ASO naar TSO, bijvoorbeeld, is iets anders dan kiezen tussen blijven zitten of overschakelen van BSO naar deeltijds leren. Het is dan ook niet verwonderlijk dat het doorstromingsprofiel van een geboortecohorte er heel anders uitziet afhankelijk van de onderwijsvorm. In het algemeen onderwijs zit een kleine minderheid niet in het gewenste leerjaar. In het beroepsonderwijs daarentegen, is het ‘normaal’ om vertraging te hebben. Het technisch en kunstonderwijs neemt een middenpositie in: de vertraging is er niet zo uitgesproken als in het beroepsonderwijs, maar de percentages zijn toch een stuk belangrijker dan in het algemeen onderwijs. Deze vaststellingen worden in dit rapport uitgebreid gedocumenteerd met cijfers en grafieken. De gegevens in Tabel 2 vormen een eerste illustratie.

Tabel 2. Aantal 16-jarigen van geboortjaar 1985 in het 4de en 5de leerjaar

	Jongens		Meisjes	
	4de	5de	4de	5de
ASO	4,8	25,0	3,7	38,1
TSO/KSO	12,0	20,6	7,5	20,5
BSO	9,8	8,9	8,3	10,1

Aantal uitgedrukt als percentage van de jongens- of meisjescohort. In 5de leerjaar = ‘op tijd’; in 4de leerjaar = één jaar vertraging.

De cijfers in Tabel 2 zijn representatief voor een tweede vaststelling. Zoals bijna overal in het Vlaams onderwijssysteem, zijn er in de bovenbouw van het voltijds gewoon secundair onderwijs systematisch minder meisjes met vertraging dan jongens. Voor wat het doorstromingstempo betreft zijn de contrasten tussen de onderwijsvormen echter nog belangrijker dan het verschil tussen de seksen.

Rendement. Elke opleidingseenheid van vier jaar in het voltijds gewoon secundair onderwijs zou een kwalificatie moeten opleveren. *In de realiteit zijn er per 100 opleidingseenheden ongeveer 85 kwalificaties, een rendement van 0,85.* Het rendement verschilt tussen de onderwijsvormen en tussen jongens en meisjes. Het verschil tussen de seksen is het belangrijkste. Voor de meisjes is het rendement van

zowel het ASO, het TSO/KSO als het BSO hoger dan 0,85. De jongens halen telkens minder dan 85 kwalificaties uit honderd opleidingseenheden. Tabel 3 toont enkele rendementscijfers die dat illustreren. Merk op dat voor de jongens het algemeen onderwijs het best rendeert (en niet het TSO/KSO). Voor meisjes is, volgens dit rendementscriterium, het TSO/KSO het meest efficiënt (en niet het meer populaire ASO).

Tabel 3. Rendementen per onderwijsvorm voor twee geboortejaren

	Jongens		Meisjes	
	1980	1984	1980	1984
ASO	0,83	0,81	0,89	0,88
TSO/KSO	0,81	0,79	0,90	0,90
BSO	0,81	0,80	0,87	0,87

Rendement = aantal kwalificaties / aantal opleidingseenheden (zie tekst).

In de reeks van de meest recente cohorten die het zesde leerjaar van het secundair onderwijs achter zich gelaten hebben, is het *rendement van de bovenbouw gedaald voor de jongens*, van 0,82 (geboortejahr 1980) tot 0,80 (1984). Uit de grafieken in het rapport, die ook de tussenliggende cijfers tonen, blijkt dat het om een geleidelijke en gestage afname gaat. Over dezelfde periode is het rendement voor de meisjes min of meer op hetzelfde peil gebleven (namelijk: ongeveer 0,89). De rendementskloof tussen jongens en meisjes is recent dus wat vergroot.

Dit is slechts één voorbeeld van een geleidelijke verandering van een indicator over de geboortejaren heen. De tabellen en grafieken van dit rapport laten toe de evolutie van een groot gamma aan kwantitatieve kenmerken van de doorstroming van geboortecohorten te volgen in een aaneensluitende reeks van geboortejaren. Enkele veranderingen worden expliciet genoemd in de tekst. Een voorbeeld is de geleidelijke vermindering van de bijdrage van het beroepsonderwijs—bekeken per leerjaar of via het aantal opleidingseenheden van vier jaar—aan de vorming van de meisjescohorten. Een ander voorbeeld is de opvallende verbetering van de leeftijdsstructuur—de verhouding van het aantal ‘op tijd’ tot het aantal met vertraging—in het TSO/KSO, vooral bij de jongens.

Inleiding

Het onderscheid tussen het algemeen secundair onderwijs (ASO), het technisch secundair onderwijs (TSO), het secundair kunstonderwijs (KSO) en het secundair beroepsonderwijs (BSO) is een fundamenteel kenmerk van het Vlaams onderwijs. Formeel geldt deze indeling van het voltijds gewoon secundair onderwijs in ‘onderwijsvormen’ pas vanaf het begin van de tweede graad.¹ In de praktijk worden sommige leerlingen vroeger geïntereerd in de richting van of weg van bepaalde onderwijsvormen. Wie zich na het einde van het eerste leerjaar inschrijft in het ‘beroepsvoorbereidend leerjaar’ kiest dan al voor het beroepsonderwijs. Wie het gewoon lager onderwijs verlaat zonder getuigschrift en het gewoon secundair onderwijs wil volgen, komt in ‘1B’ terecht; leerlingen van deze ‘brugklas’ schuiven meestal door naar het beroepsvoorbereidend leerjaar en zo naar het beroepsonderwijs. Een twaalfjarige die de eerste graad begint in een secundaire school met een TSO/BSO ‘bovenbouw’, heeft de keuze om later geen ASO-richting te volgen zo goed als gemaakt; een leerling die zich bij het verlaten van het basisonderwijs inschrijft in een ‘ASO-school’, heeft doorgaans niet de ambitie om twee jaar later een technische of beroepsopleiding te beginnen. Sommige kinderen ‘kiezen’ nog veel vroeger. Als het niet lukt in het eerste leerjaar van het lager onderwijs en je schakelt over naar het buitengewoon lager onderwijs, dan volg je in het secundair misschien wel weer gewoon onderwijs, maar wellicht geen algemeen of technisch onderwijs.

In het brandpunt van dit rapport staat de ‘bovenbouw’ van het gewoon voltijds secundair onderwijs in Vlaanderen. Die ‘bovenbouw’ bestaat uit de vijf hogere leerjaren, van het eerste leerjaar van de tweede graad (of ‘derde leerjaar’) tot het derde leerjaar van de derde graad (het ‘zevende leerjaar’). In dat gedeelte van het gewoon voltijds secundair onderwijs kiezen de leerlingen expliciet voor een bepaalde onderwijsvorm. Dit rapport toont hoe leeftijdsgenoten—de leden van eenzelfde geboortecohorte—door het Vlaams onderwijs stromen in het leeftijdenbereik dat relevant is voor het voltijds gewoon secundair onderwijs na de eerste graad, en vooral hoe die doorstroming geboortjaar na geboortjaar verandert. We beschikken daartoe

¹ Dat wil zeggen: vanaf het begin van het derde leerjaar van het voltijds gewoon secundair onderwijs.

over gegevens over het Vlaams onderwijs in de schooljaren 1989–1990 tot 2005–2006.²

Aspecten van de doorstroming van geboortecohorten doorheen het Vlaams onderwijs werden reeds besproken in de LOA-rapporten nr. 16³ en nr. 39^{4,5}. Het vorige rapport nr. 16 gaf een bondig overzicht van de evolutie van de doorstroming van geboortecohorten in de jaren negentig en daarna. De delen van het onderwijssysteem met een indeling in leerjaren werden daar als een geheel behandeld. Na een beschrijving van de doorstroming in onderwijsposities die buiten dat stramien vallen—het buitengewoon onderwijs, het deeltijds beroepsonderwijs en de leerovereenkomsten—was het centrale thema hoe goed het voor leeftijdsgenoten lukt om samen het gewenste onderwijstempo te blijven volgen. Bij een leerjaar behoort immers doorgaans een ‘normale’ of ‘wenselijke’ leeftijd. Niet alle leerlingen volgen echter het geplande tempo: enkelen nemen ‘voorsprong’, anderen lopen één of meer jaren ‘vertraging’ op. De database van leerlingenaantallen⁶ die de basis vormt van de

² In deze doorstromingsstudie spreken we over *geboortejaren* (1969, 1970, ..., 1992), *schooljaren* (1989–1990, 1990–1991, ..., 2005–2006) en *leeftijden* (13-jarigen, 14-jarigen, ..., 20-jarigen). Mensen van eenzelfde geboortejaar vormen samen een *geboortecohorte*. De beschikbare data laten ons toe de toestand van een geboortecohorte één keer per schooljaar samen te vatten. (Meestal gaat het over de toestand in het begin van februari.) Daardoor volstaat één leeftijds aanduiding per schooljaar. Met andere woorden: voor een gegeven geboortecohorte (gegeven geboortejaar) duidt een leeftijd in feite een schooljaar aan, en omgekeerd. Als we spreken over de 14-jarigen, bijvoorbeeld, dan gaat het over de geboortecohorte van 1975 in 1989–1990, de geboortecohorte van 1976 in 1990–1991, ..., of de geboortecohorte van 1991 in 2005–2006. (Op de gebruikelijke tellingsdatum van 1 februari in het genoemde schooljaar geldt dus dat al de leden van de cohorte hun veertiende verjaardag gehad hebben, in het voorbije kalenderjaar.) Of als we het hebben over de 18-, 19- en 20-jarigen in 2005–2006, dan duiden we in feite de geboortecohorten van 1987, 1986 en 1985 aan.

Formeel luidt de afspraak voor de leeftijds aanduiding van een gegeven geboortecohorte in een gegeven schooljaar dus: de leeftijd is gelijk aan het kalenderjaar waarin het schooljaar in kwestie begint, minus het geboortejaar.

Volgens deze conventie heeft de leerplicht betrekking op de 6-jarigen, 7-jarigen, ..., 16-jarigen en 17-jarigen. Na twaalf jaar leerplicht beleven de 18-jarigen hun eerste jaar zonder leerplicht.

³ Van Landeghem, G., & Van Damme, J. (2004). *Geboortecohorten doorheen het Vlaams Onderwijs: Evolutie van 1989–1990 tot 2001–2002*. Leuven: Steunpunt LOA, rapport nr. 16. Zie <http://www.steunpuntloopbanen.be>.

⁴ Van Landeghem, G., & Van Damme, J. (2006). *Geboortecohorten doorheen het Vlaams onderwijs na de leerplicht. Evolutie van 1989–1990 tot 2003–2004*. Leuven: Steunpunt LOA, rapport nr. 39. Zie <http://www.steunpuntloopbanen.be>.

⁵ Het huidige rapport en de vorige doorstromingsrapporten gaan over wat we ruwweg zouden kunnen omschrijven als het ‘eerstekansonderwijs’, van het kleuteronderwijs tot en met de basisopleidingen in het hoger onderwijs. Studenten in het volwassenonderwijs, cursisten van de VDAB enzovoort, beschouwen we niet als deelnemers aan het (eerstekans)onderwijs. Studenten van het hoger onderwijs in aanvullende opleidingen, specialisatie-opleidingen, academische lerarenopleidingen, doctoraatsopleidingen, ... tellen we niet mee. Jongeren met een leerovereenkomst worden wél meegerekend.

⁶ De bijlage van rapport nr. 16 geeft een korte beschrijving van de structuur, inhoud en bronnen van de database. De database wordt jaar na jaar verder aangevuld. Op dit moment beschikken we over gegevens tot en met het schooljaar 2005–2006.

doorstromingsrapporten, bevat de nodige gegevens om in kaart te brengen hoe een geboortecohorte in steeds verder verspreide slagorde door het onderwijssysteem trekt. Leeftijdsgenoten in het onderwijs groeien niet enkel uit elkaar doordat ze een verschillend tempo volgen. Ze worden ook geconfronteerd met vertakkingen in het onderwijssysteem, waarbij ze verschillende keuzen maken. Rapport nr. 39 beschreef de verdeling van leeftijdsgenoten over verschillende *onderwijsposities*—weliswaar enkel na de leerplicht en met vooral aandacht voor de posities in het hoger onderwijs. Het volgende onderdeel (‘Onderwijsposities’) van het voorliggende rapport toont de onderwijsposities van jongeren van dertien tot twintig. De nadruk ligt daar op de onderverdelingen van het voltijds gewoon secundair onderwijs. Het onderdeel geeft een antwoord op de vraag in welke posities we de jongeren van dertien, van veertien enzovoort terugvinden, en hoe die verdeling verandert van geboortjaar tot geboortjaar.

In het derde onderdeel van de tekst (‘Onderwijsvormen’) maken we een eerste vergelijking tussen de onderwijsvormen (ASO, TSO/KSO en BSO) in het voltijds gewoon secundair onderwijs. Deze bespreking is, zoals het werk in de vroegere doorstromingsrapporten, gebaseerd op een analyse van gegevens uit de SSL-database van leerlingenaantallen.⁶

Daarna (onderdeel ‘Rendement’) voegen we een nieuw element toe. Voor de meeste leerlingen bepaalt succes of falen in de bovenbouw van het gewoon voltijds secundair onderwijs of ze het onderwijs met een ‘kwalificatie’ of ‘ongekwalificeerd’ verlaten.⁷ De gegevens over de leerlingenaantallen maken het mogelijk uit te drukken hoeveel er door de bovenbouw van het gewoon voltijds secundair onderwijs (per onderwijsvorm) in de opleiding van een cohorte wordt geïnvesteerd (‘input’). Door diploma’s en getuigschriften te tellen,⁸ kunnen we ook de ‘output’ die deze investering oplevert kwantitatief uitdrukken. Vervolgens kunnen we dan spreken over een ‘rendement’ van de bovenbouw (en zijn onderwijsvormen) en de evolutie ervan volgens het geboortjaar.

⁷ Van Landeghem, G., & Van Damme, J. (2007). *Geactualiseerde schattingen van de getuigschriften en de ongekwalificeerde uitstroom per schooljaar en per geboortjaar*. Leuven: Steunpunt SSL. Zie <http://www.steunpuntloopbanen.be>.

⁸ Voor een beschrijving van de SSL-database van ‘studiebewijzen’, zie: Van Landeghem, G., & Van Damme, J. (2005). *De ongekwalificeerde uitstroom. Evolutie van de verschillende soorten kwalificaties tot en met 2003*. Leuven: Steunpunt LOA, rapport nr. 29. Dit rapport is beschikbaar op <http://www.steunpuntloopbanen.be>.

Het volgende onderdeel ('Doorstromingstempo') sluit opnieuw direct aan bij de vroegere doorstromingsrapporten. Groepen leeftijdsgenoten in het voltijds gewoon secundair onderwijs worden onderverdeeld naargelang ze 'op tijd' zijn of 'vertraging' (of 'voorsprong') hebben. Nieuw is dat we nu gegevens hebben tot en met het schooljaar 2005–2006 en dat we het doorstromingstempo in kaart brengen per onderwijsvorm. De onderwijsvormen worden dus met elkaar vergeleken en ook de evolutie van hun onderlinge verschillen krijgt aandacht.

Tenslotte is er in dit rapport nog plaats voor een korte bespreking van twee bijzondere delen van het voltijds gewoon secundair onderwijs: het zevende leerjaar, dat vooral belangrijk is in het beroepsonderwijs (onderdeel 'Zevende leerjaar'); en het modulair gedeelte van het beroepsonderwijs (onderdeel 'Experiment modulair onderwijs'), een 'experiment' waarover nog vrij weinig kwantitatieve informatie voorhanden is.⁹

De grote verschillen in de manier waarop jongens en meisjes gebruik maken van de opleidingen in de bovenbouw van het secundair onderwijs vormen een rode draad die door alle onderdelen van dit rapport heen loopt.

⁹ De rol van de Bijlagen, die volgen op het onderdeel over het 'Experiment modulair onderwijs', wordt verduidelijkt door verwijzingen vanuit de tekst.

In welke onderwijsposities treffen we jongeren van dertien tot twintig aan?

Onderwijsposities. Binnen de tweede en derde graad van het voltijds gewoon secundair onderwijs maken we in dit rapport een onderscheid tussen zestien ‘onderwijsposities’: het derde, vierde, ..., zevende leerjaar in het algemeen onderwijs (ASO), het technisch en kunstonderwijs (TSO/KSO) en het beroepsonderwijs (BSO); en het experimenteel modulair beroepsonderwijs. De meeste 14-, 15-, 16- en 17-jarige jongeren bevinden zich in één van die posities in het Vlaams onderwijssysteem. Andere leerlingen in dat leeftijdenbereik vervullen hun leerplicht via het deeltijds beroepsonderwijs (DBSO¹⁰), door middel van een leercontract van SYNTRA (‘leertijd’) of in het buitengewoon secundair onderwijs (BuSO).

In de tweede graad treffen we een beperkt aantal 13-jarigen aan. Zij hebben voorsprong op hun leeftijdsgenoten, die meestal nog ingeschreven zijn in delen van het onderwijs die voorafgaan aan de tweede graad: de eerste graad van het voltijds gewoon secundair onderwijs, het gewoon lager onderwijs en het buitengewoon lager onderwijs. Omgekeerd zitten er in die onderwijsposities groepen leerlingen ‘met vertraging’; een groot aantal 14-jarigen, bijvoorbeeld, volgt nog les in de eerste graad. Verder komen sommige leerlingen in het secundair onderwijs terecht via de ‘onthaalklas voor anderstalige nieuwkomers’.

De bovenbouw van het voltijds gewoon secundair onderwijs is nog belangrijk in de opleiding van jongeren in de eerste jaren na het einde van de leerplicht (18 jaar en ouder). Daarbij gaat het niet enkel over 18- of 19-jarigen die (‘op tijd’ of met één jaar vertraging) een zevende leerjaar volgen; er zijn ook 18-, 19- en zelfs 20-jarigen ingeschreven in lagere leerjaren. Daarnaast zijn er op die leeftijden natuurlijk heel wat jongeren die studeren in het hoger onderwijs. Anderen zitten nog in het BuSO of gaan verder (of beginnen) met een leercontract of een DBSO-opleiding.¹¹ Een aantal leerlingen studeert verder in de vierde graad van het secundair beroepsonderwijs.

Basisgegevens. De percentages van de verdeling van leeftijdsgenoten over de genoemde onderwijsposities vormen de basisgegevens voor dit rapport. Deze percentages drukken absolute leerlingenaantallen uit als fracties van de omvang van

¹⁰ In Bijlage C en D aangeduid als ‘DBSO 15–18-jarigen’.

¹¹ DBSO-opleidingen die beginnen na het einde van de leerplicht worden benoemd als ‘DBSO 18–25-jarigen’.

de overeenkomstige geboortecohorte.¹² Op die manier verdwijnen de schommelingen van het geboortecijfer uit de statistieken. Veranderingen (van geboorteejaar tot geboorteejaar) in de manier waarop geboortecohorten zich verplaatsen door het onderwijssysteem worden daardoor duidelijker zichtbaar. De exacte definitie van de ‘omvang’ van een cohorte is te vinden in Bijlage A.

Tabel 4 toont de verdeling van de 14-jarigen over de verschillende posities en hoe deze verdeling evolueert over een bereik van zeventien (geboorte)jaren. Tabel 5 toont de evolutie van de verdeling van de 17-jarigen. De volledige tabellenreeks, van de 13-jarigen tot de 20-jarigen, is beschikbaar in Bijlage C. Bijlage D geeft de analoge tabellenreeksen per sekse.

Aandachtspunten in dit rapport. De tabellenreeksen in Bijlage C en D bevatten zeer veel informatie. Zo is het mogelijk om voor elke combinatie van leeftijd en positie de evolutie van het aantal leerlingen te volgen in een continue en reeds vrij lange tijdreeks, ongestoord door de variaties in het geboortecijfer. Tabel 4 (14-jarigen) toont bijvoorbeeld hoe het belang van het buitengewoon secundair onderwijs in de vorming van een geboortecohorte geleidelijk is toegenomen van 2,9% voor geboorteejaar 1975 tot 4,0% voor 1985 en hoe het sindsdien eerder stabiel is gebleven tot 1991, het meest recente geboorteejaar met gegevens over 14-jarigen. In Tabel 5 ziet men bijvoorbeeld dat het aandeel van de leercontracten in de opleiding van 17-jarigen de laatste jaren voortdurend is verminderd, van 5,1% voor geboorteejaar 1972 tot 2,3% voor 1987.

Het is echter ook interessant te volgen hoe een cohorte zich jaar na jaar verplaatst door het onderwijs, volgens toenemende leeftijd dus. Zo zit de grootste groep van de 14-jarigen geboren in 1977 in het derde leerjaar van het algemeen secundair onderwijs (Tabel 4). Drie jaar later, wanneer de cohorte van 1977 zeventien is, vormen de zesdejaars in het ASO nog steeds de grootste deelgroep; als gevolg van afstromen en blijven zitten, vertegenwoordigt die deelgroep echter nog slechts 29,7% van de

¹² Een dergelijk percentage heeft betrekking op een groep jongens of een groep meisjes van hetzelfde geboorteejaar, of op een gehele geboortecohorte. In het geval van een groep meisjes drukt het percentage uit met hoeveel ze zijn in vergelijking met de volledige meisjescohort van hun geboorteejaar. Een groep jongens wordt vergeleken met de volledige jongenscohort van het geboorteejaar van de groep. Een gemengde groep vergelijken we met de gehele geboortecohorte. Een geboortecohorte van jongens of een geboortecohorte van meisjes bestaat uit enkele tienduizenden personen—bijvoorbeeld: ongeveer 35000 meisjes van geboorteejaar 1980. Eén procent van een meisjes- of jongenscohort (1%) verwijst dus naar enkele honderden personen—350 in het geval van de meisjescohort van 1980. Eén tiende van een procent (0,1%) gaat dus over enkele tientallen personen—35 in het geval van de meisjescohort van 1980.

cohorten (Tabel 5). Van dit aspect kan men ook weer de evolutie bekijken, en dan blijkt dat deze cijfers vrij stabiel blijven: voor de 14-jarigen (17-jarigen) van 1988 gaat het over 39,8% (29,9%).

Om cijfers die betrekking hebben op verschillende leeftijden en/of verschillende onderwijsposities met elkaar te vergelijken en bovendien de evolutie volgens het geboortjaar in het oog te houden, kan het handig zijn om uitgekozen gegevens bijeen te brengen in extra tabellen, cijfers verder te combineren en grafieken te tekenen. Dat is precies wat gebeurt in de volgende onderdelen van de tekst, voor enkele uitgekozen aspecten. Zoals aangegeven in de inleiding, ligt de nadruk op het relatief belang van ASO, TSO/KSO en BSO, de verschillen in doorstromingstempo tussen de onderwijsvormen en de verschillen tussen jongens en meisjes.

Tabel 4. Onderwijsposities van 14-jarigen

Onderwijspositie	Geboortjaar																
	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991
Gewoon lager onderwijs	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Buitengewoon lager onderwijs	0,4	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1
Onthaalklas anderstaligen						0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,3	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3
1 st e graad gewoon secundair	24,6	24,5	24,0	24,2	24,1	23,4	22,9	22,5	22,5	22,7	22,1	22,2	22,0	22,4	22,2	22,2	22,2
ASO derde leerjaar	42,5	42,9	40,9	40,4	40,0	40,3	40,4	40,7	40,7	40,0	40,7	40,4	40,4	39,8	40,5	40,7	40,8
ASO vierde leerjaar	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,7	0,7	0,7	0,6	0,7	0,7	0,7
ASO vijfde leerjaar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ASO zesde leerjaar				0,0							0,0						0,0
KSO/TSO derde leerjaar	18,5	18,6	20,5	20,8	21,2	21,4	21,7	22,0	22,1	22,2	22,0	22,2	22,4	22,4	22,6	22,2	22,3
KSO/TSO vierde leerjaar	0,2	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1
KSO/TSO vijfde leerjaar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0				0,0	0,0	0,0		0,0			
KSO/TSO zesde leerjaar	0,0			0,0	0,0									0,0			
BSO derde leerjaar	9,9	9,8	10,0	10,1	10,3	10,5	10,4	10,1	10,0	10,0	9,9	9,6	9,4	9,5	9,0	9,1	8,9
BSO vierde leerjaar	0,2	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
BSO vijfde leerjaar	0,0		0,0	0,0	0,0	0,0				0,0		0,0					
BSO zesde leerjaar			0,0	0,0	0,0												
BSO zevende leerjaar					0,0												
Modulair BSO 2 ^{de} /3 ^{de} graad												0,2	0,3	0,4	0,4	0,3	0,3
DBSO 15–18-jarigen				0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0	0,1
Buitengewoon secundair	2,9	3,0	3,3	3,3	3,4	3,4	3,5	3,6	3,6	3,9	4,0	3,9	3,9	4,1	3,8	4,1	4,1
BSO 7 ^{de} leerjaar en 4 ^{de} graad	0,0	0,0															
BSO 4 ^{de} graad (mod. en lineair)					0,0												
Leertijd			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	

De aantallen zijn uitgedrukt als een percentage van de omvang van de geboortecohorte in kwestie.

Tabel 5. Onderwijsposities van 17-jarigen

Onderwijspositie	Geboortjaar																
	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988
Onthaalklas anderstaligen						0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,3	0,4	0,5	0,6	0,5	0,5
1 ^{ste} graad gewoon secundair	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ASO derde leerjaar	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
ASO vierde leerjaar	1,2	1,0	0,9	0,8	0,8	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,5	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
ASO vijfde leerjaar	6,5	6,4	6,3	6,4	5,8	5,9	5,7	5,3	5,3	5,0	5,2	4,9	4,8	4,8	4,9	4,6	4,3
ASO zesde leerjaar	26,0	26,3	27,6	28,1	29,0	29,7	29,8	29,7	30,0	29,7	29,7	29,6	29,1	28,9	28,8	29,6	29,9
ASO zevende leerjaar	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0
KSO/TSO derde leerjaar	0,5	0,5	0,5	0,5	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
KSO/TSO vierde leerjaar	4,3	4,0	3,8	3,5	3,4	3,1	3,0	2,8	2,7	2,6	2,6	2,6	2,5	2,5	2,6	2,3	2,3
KSO/TSO vijfde leerjaar	10,0	10,4	10,9	10,9	11,4	11,5	11,3	11,4	11,0	11,1	11,2	11,4	11,8	11,9	11,6	11,3	10,9
KSO/TSO zesde leerjaar	12,0	12,5	12,6	13,2	13,2	14,8	15,3	15,8	16,3	16,6	16,9	16,9	17,0	17,0	17,2	17,7	18,0
KSO/TSO zevende leerjaar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
BSO derde leerjaar	1,2	1,1	1,0	0,9	1,0	0,8	0,8	0,7	0,6	0,7	0,7	0,6	0,6	0,7	0,7	0,7	0,6
BSO vierde leerjaar	4,5	4,2	4,0	3,8	3,8	3,6	3,5	3,5	3,3	3,3	3,0	3,0	3,0	2,9	3,1	3,0	3,1
BSO vijfde leerjaar	10,2	10,2	10,1	10,4	9,8	9,8	9,5	9,4	9,6	9,3	9,4	9,5	9,8	9,5	9,3	9,4	9,4
BSO zesde leerjaar	9,2	9,2	9,4	9,6	9,4	8,6	8,5	8,9	9,0	9,1	8,8	8,9	8,6	8,8	8,7	8,5	8,6
BSO zevende leerjaar			0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Modulair BSO 2 ^{de} /3 ^{de} graad												0,0	0,1	0,5	1,0	1,0	1,0
DBSO 15–18-jarigen	2,6	3,0	2,8	3,4	3,0	3,0	3,1	2,9	3,3	3,3	3,3	3,6	3,9	3,7	3,7	3,8	3,7
Buitengewoon secundair	3,2	3,2	2,9	3,1	3,2	3,0	3,3	3,3	3,2	3,2	3,4	3,3	3,5	3,7	3,6	3,6	3,8
BSO 7 ^{de} leerjaar en 4 ^{de} graad	0,1	0,1															
BSO 4 ^{de} graad (mod. en lineair)			0,0	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0								0,0
Leertijd	5,1	5,2	4,8	4,8	4,7	4,4	4,4	4,1	3,9	3,9	3,5	3,5	3,2	2,8	2,6	2,3	2,2
DBSO 18–25-jarigen													0,0	0,0	0,0	0,0	
Hoger onderwijs	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4	0,5	0,7	0,5	0,5	0,6	0,5	0,5	0,6	0,6	0,7	0,6

De aantallen zijn uitgedrukt als een percentage van de omvang van de geboortecohorte in kwestie.

Een eerste blik op het voltijds gewoon secundair onderwijs, per onderwijsvorm

In dit onderdeel en in de volgende onderdelen van de tekst ('Rendement' en 'Doorstromingstempo') staan de leerjaren drie, vier, vijf en zes van het gewoon voltijds secundair onderwijs centraal. Het zevende leerjaar krijgt daarna ook aandacht, maar wordt apart behandeld omdat de rol ervan verschilt tussen de onderwijsvormen. De cijfers over modulair onderwijs worden, waar dat zinvol is (dat wil zeggen: waar het niet gaat over leerjaren), mee verwerkt met de gegevens over het 'lineair onderwijs'. Omdat dit onderwijs 'experimenteel' is besteden we er echter ook een apart onderdeel aan.

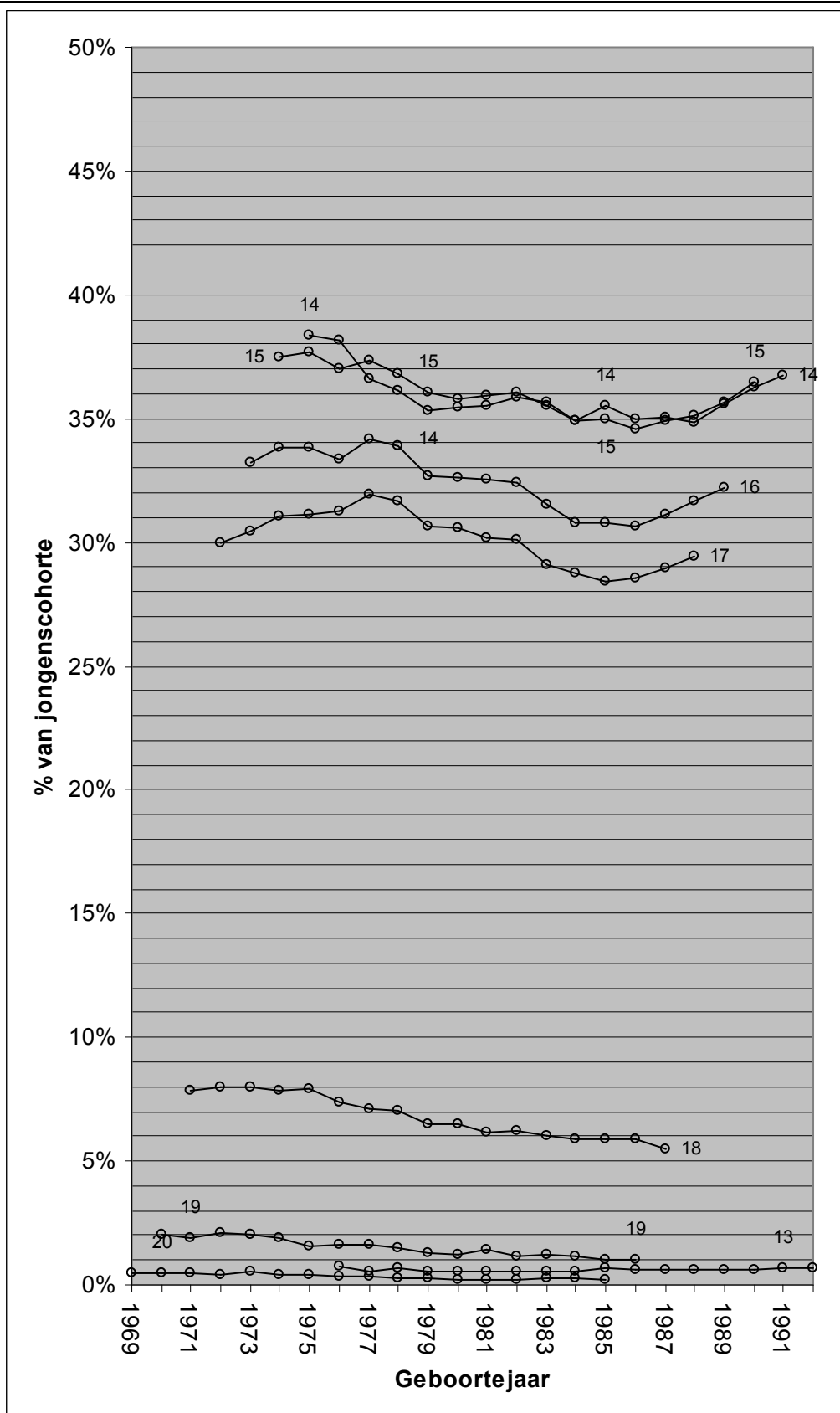
De grafieken op de volgende bladzijden (Figuur 1 tot Figuur 6) geven een eerste overzicht van de gegevens over deze vier leerjaren. De informatie uit de verschillende tabellen per leeftijd van het vorig onderdeel en van bijlage D is hier telkens bijeengebracht in één figuur per onderwijsvorm en per sekse. Bovendien zijn de cijfers gesommeerd over de vier leerjaren. De figuren geven dus een zicht op de passage van leerlingen doorheen dat blok van vier leerjaren.

Een eerste vaststelling uit deze figuren is dat de onderwijsvormen niet even zwaar wegen. Het ASO is het grootst, het BSO het kleinst en het TSO/KSO ligt tussen de twee in. In het volgende onderdeel ('Rendement') gaan we dieper in op het relatief belang van de onderwijsvormen en aansluitend daarbij op verschillen in hun rendement.

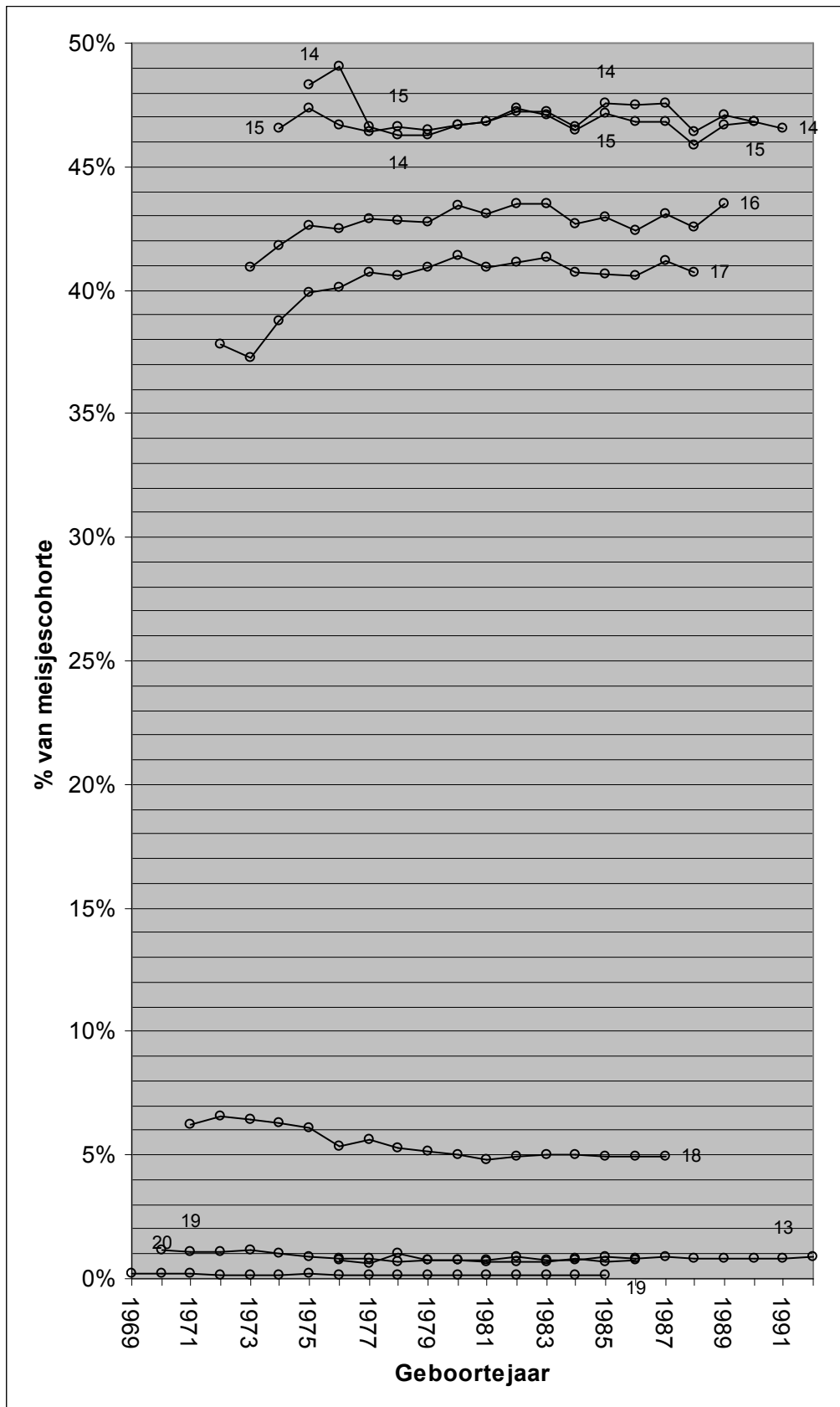
Ten tweede tonen de figuren onmiddellijk dat het tempo van doorstromen sterk verschilt tussen de onderwijsvormen. De instroom in het BSO verloopt bijvoorbeeld trager dan in het ASO: zelfs als we rekening houden met de grotere populariteit van het ASO, is het aantal 14-jarigen in het BSO klein in vergelijking met het ASO. Dit punt wordt in detail behandeld in het onderdeel over het 'Doorstromingstempo'.

Verder valt onmiddellijk op dat de situatie van jongens en meisjes sterk verschilt in de bovenbouw van het secundair onderwijs. Bovendien tonen de curven dat er op allerlei gebied verschuivingen optreden volgens het geboortjaar. In de volgende secties wordt voortdurende aandacht besteed aan de sekseverschillen en aan de evolutie van de doorstroming.

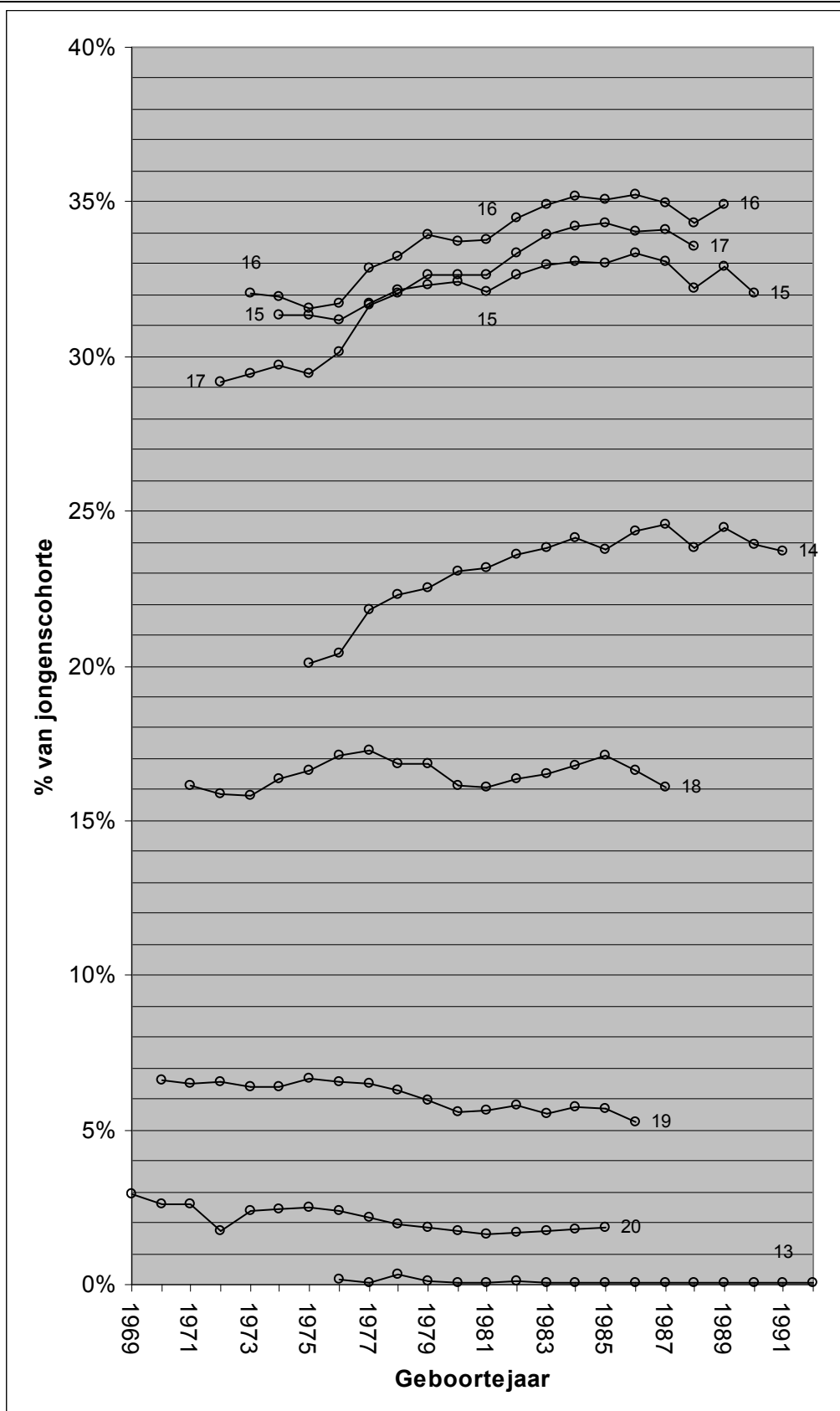
Figuur 1. Gewoon algemeen onderwijs (ASO) tot en met zesde leerjaar, jongens

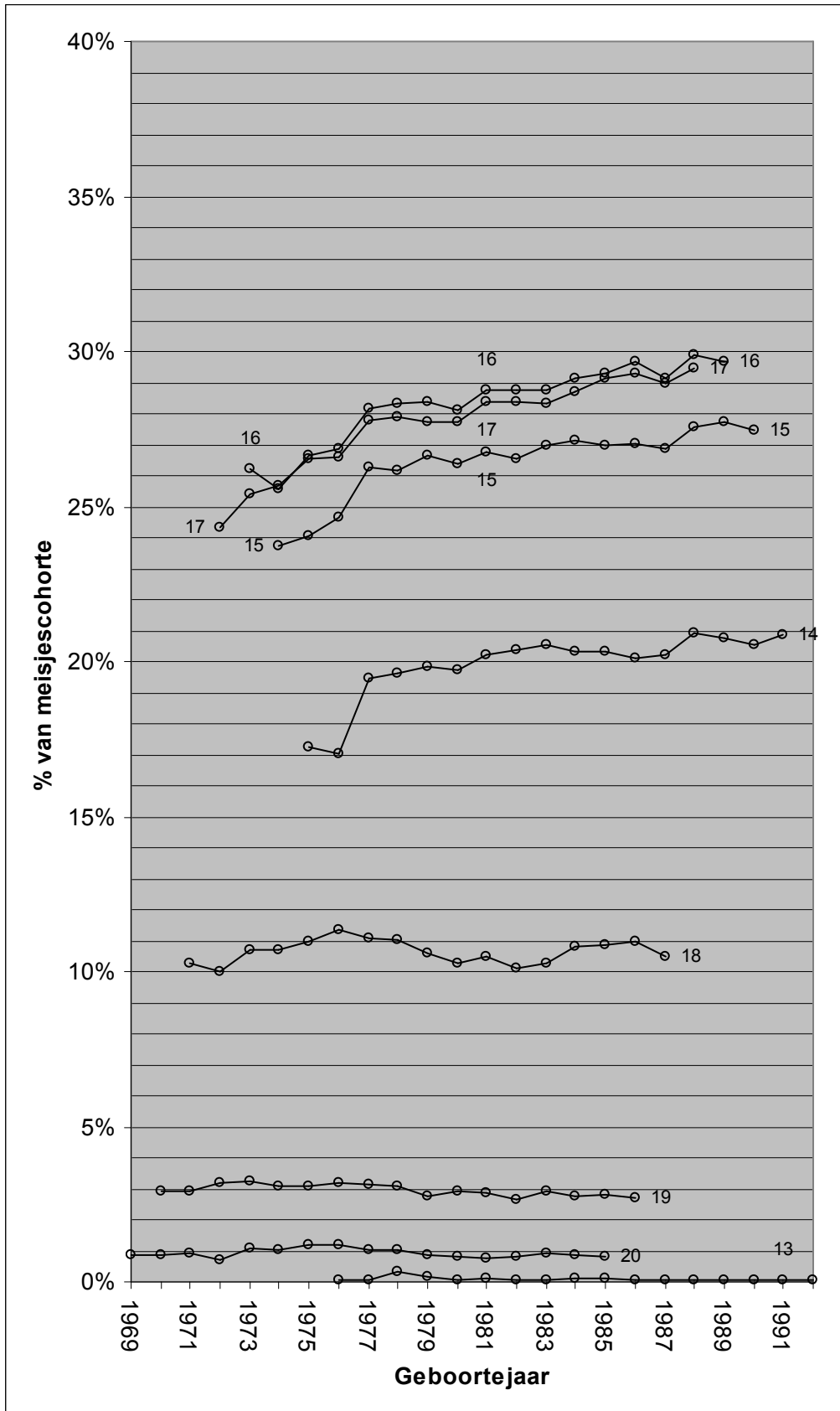
Figuur 2. Gewoon algemeen onderwijs (ASO) tot en met zesde leerjaar, meisjes

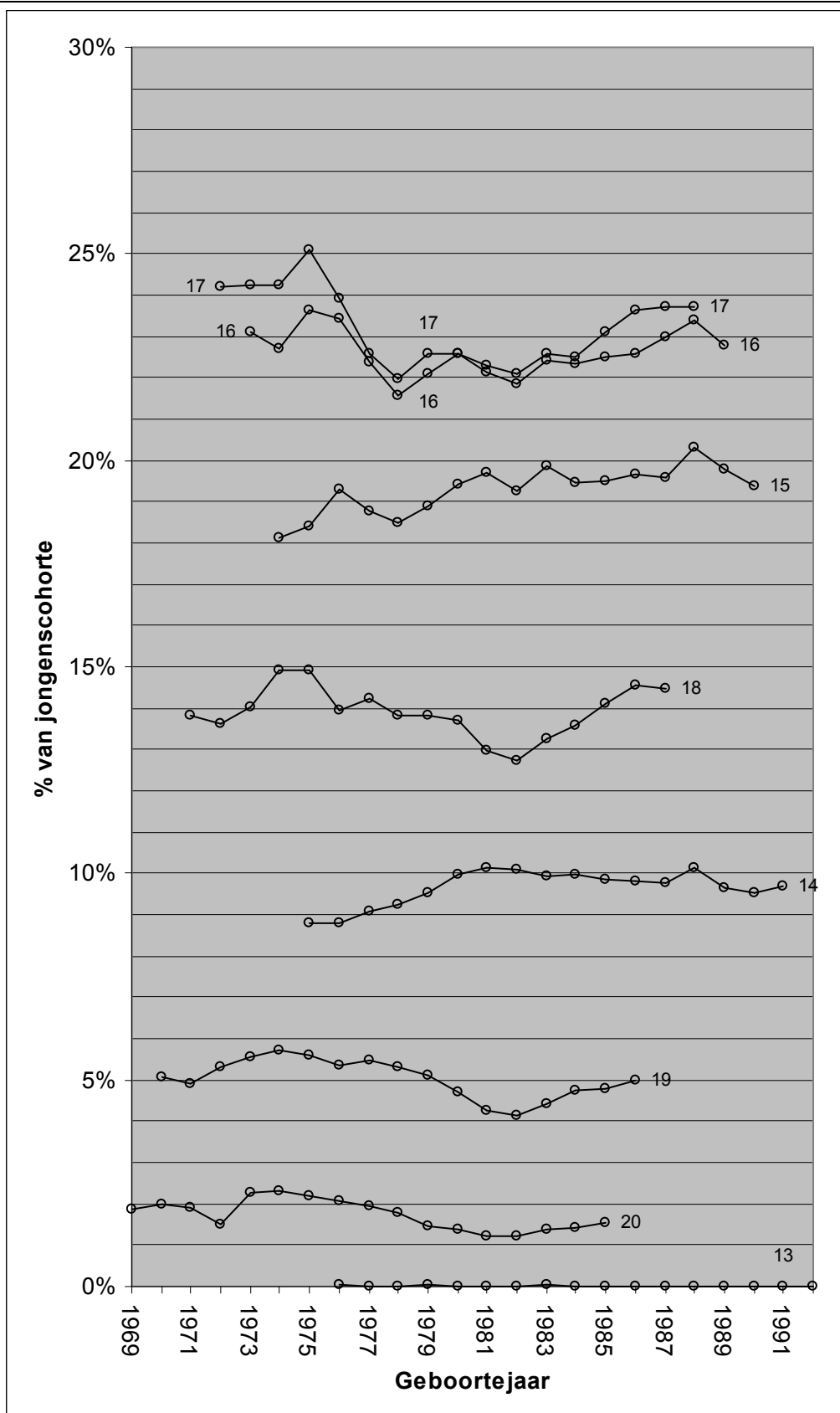
Figuur 3. Gewoon technisch en kunstonderwijs (TSO/KSO) t. e. m. 6de leerj., jongens

Figuur 4. Gewoon technisch en kunstonderwijs (TSO/KSO) t. e. m. 6de leerj., meisjes

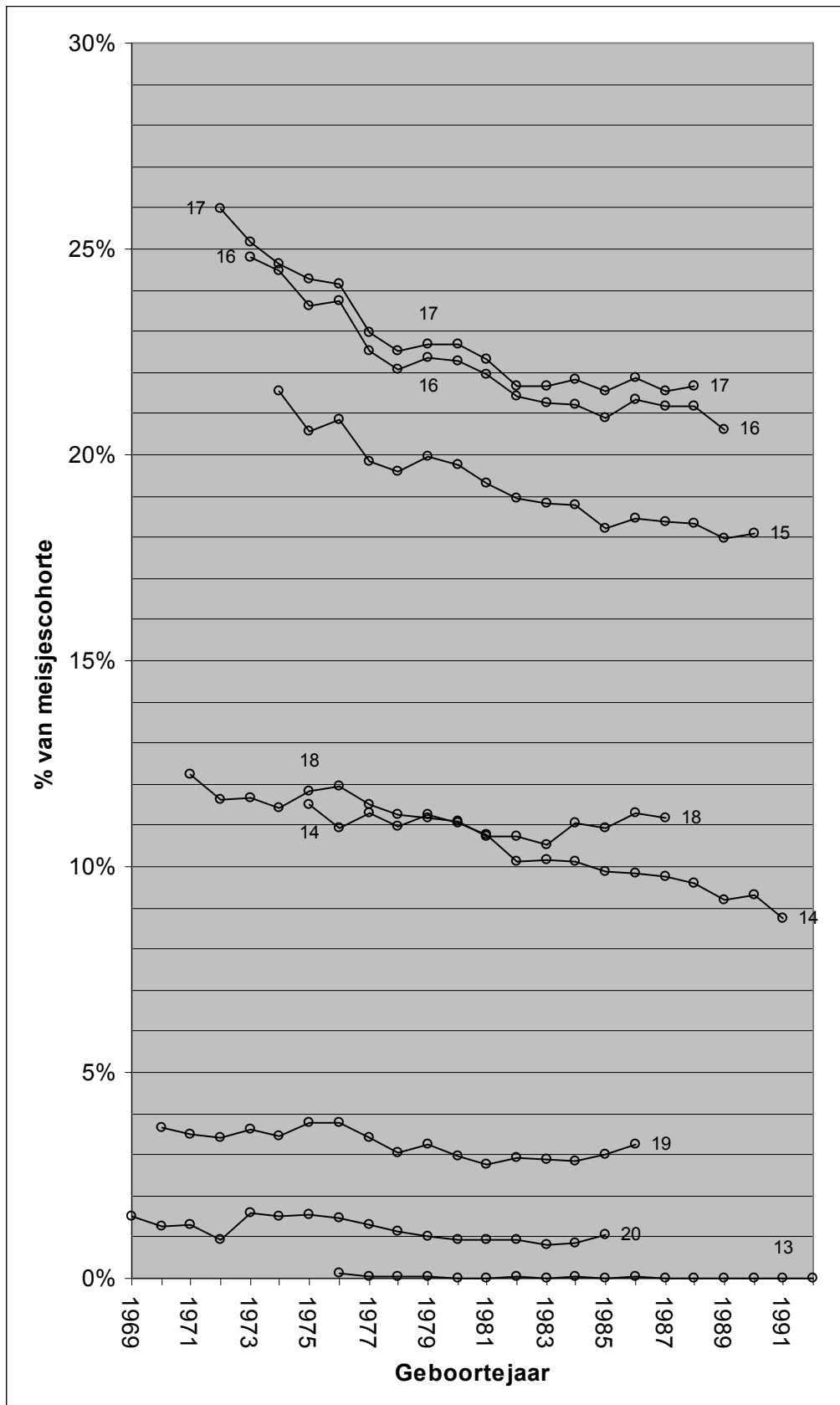

Figuur 5. Voltijds gewoon beroepsonderwijs (BSO) tot en met zesde leerjaar, jongens

Inbegrepen: het modulair onderwijs tot en met niveau 6de leerjaar (dus zonder niveau 7de leerjaar).

Figuur 6. Voltijds gewoon beroepsonderwijs (BSO) tot en met zesde leerjaar, meisjes

Inbegrepen: het modulair onderwijs tot en met niveau 6de leerjaar (dus zonder niveau 7de leerjaar).

Relatief belang en rendement van de verschillende onderwijsvormen

Schoolloopbanen in het ASO, TSO/KSO en BSO zijn niet even populair. De voorkeuren verschillen bovendien sterk tussen de jongens en de meisjes. In dit onderdeel proberen we die verschillen uit te drukken in cijfers en bekijken we de evolutie ervan.

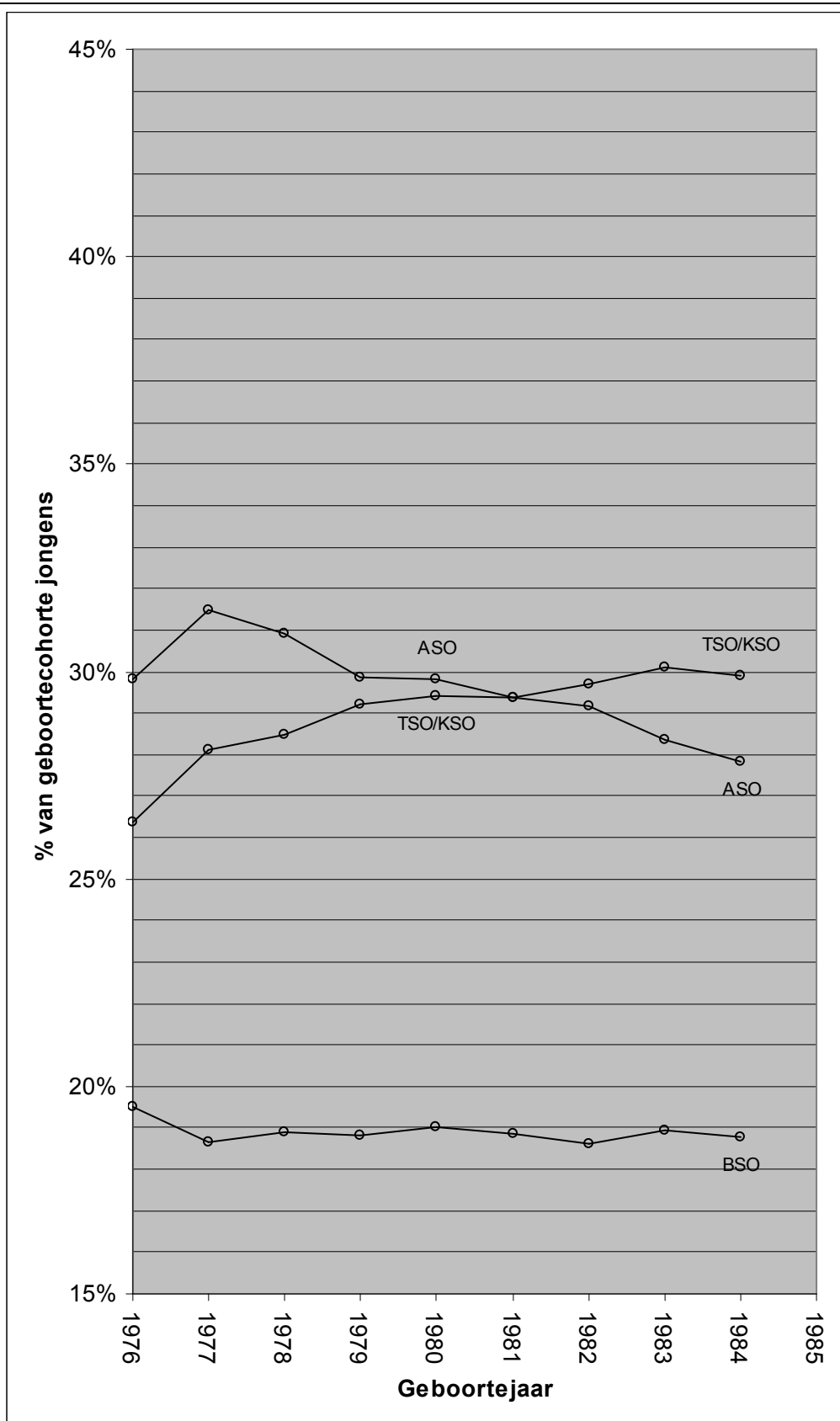
Eén manier om het relatief gewicht van de onderwijsvormen te beoordelen is het aantal uitgereikte diploma's van secundair onderwijs of, voor het beroepsonderwijs, het aantal studiegetuigschriften van het zesde leerjaar.¹³ Dan wegen we de onderwijsvormen dus volgens de *output* die ze leveren. Dit doen we in de eerste sectie van dit onderdeel.

Het verschillend belang van de onderwijsvormen voor de schoolloopbanen kan men ook afwegen volgens de omvang van hun bijdrage aan de opleiding van een geboortecohorte. Dit is een investeringscriterium, dat de geleverde *input* weergeeft. Het is wel zo dat een schoolloopbaan niet noodzakelijk beperkt blijft tot één onderwijsvorm. Een leerling kan bijvoorbeeld de tweede graad volgen in het TSO en de derde graad in het BSO. De vraag is dan hoeveel het stuk TSO-opleiding heeft bijgedragen tot het eventuele studiegetuigschrift van het zesde leerjaar BSO. Door dit soort complicaties is er geen unieke optimale manier om de bijdrage van een onderwijsvorm af te wegen. In de tweede sectie van dit onderdeel doen we een poging om een eenvoudige maar hopelijk toch aanvaardbare norm voor de *input* uit te werken.

Zodra er sprake is van een input en een output per onderwijsvorm (en per sekse) kunnen we ook kijken naar verschillen in het *rendement*. Dat gebeurt in de derde sectie.

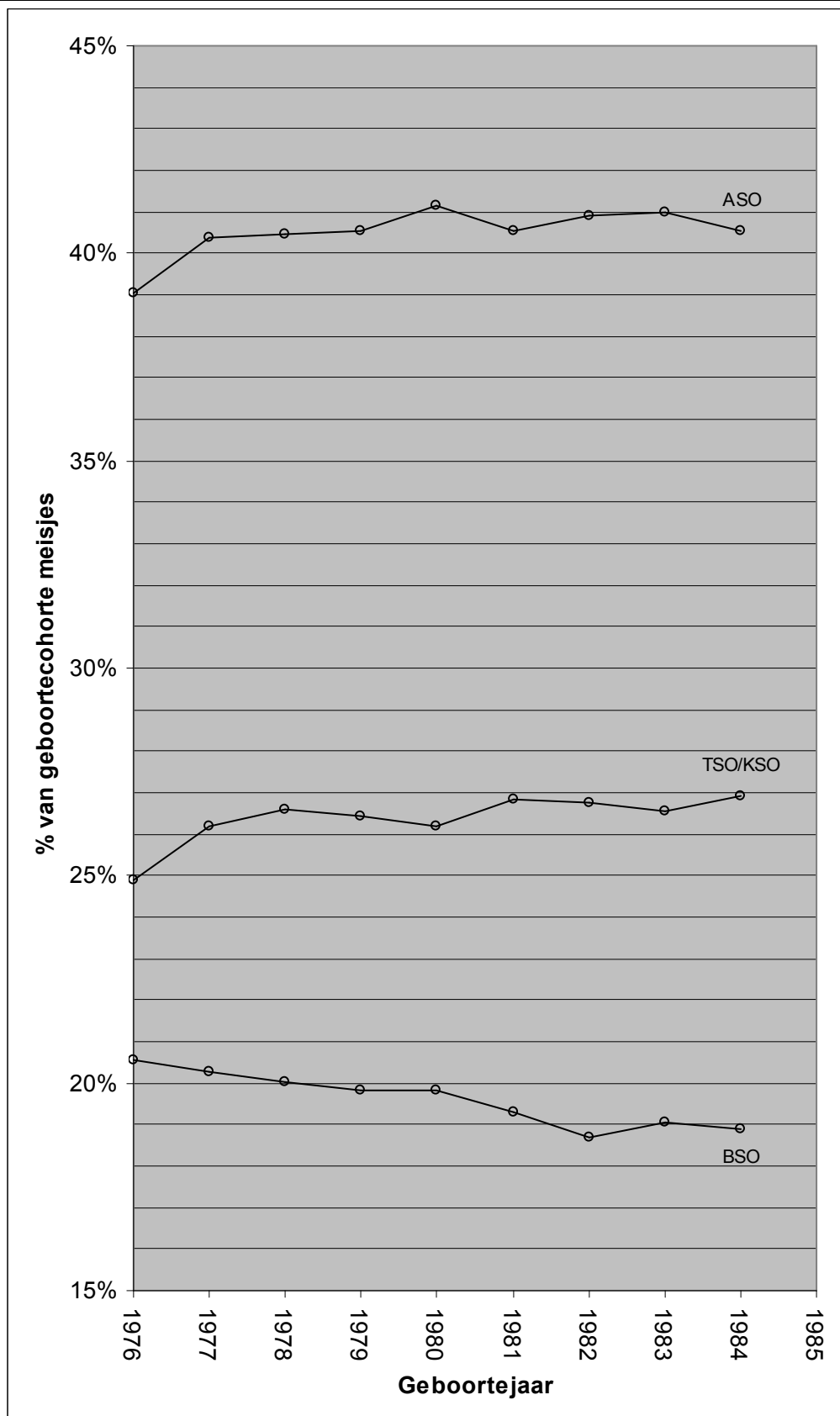
¹³ In het algemeen en technisch secundair onderwijs en het secundair kunstonderwijs is het diploma van secundair onderwijs het meest gebruikte kwalificatiecriterium. In het voltijds gewoon beroepsonderwijs is dat het studiegetuigschrift van het zesde leerjaar. Kwalificatiecriteria en indicatoren van de gekwalificeerde en ongekwalificeerde uitstroom zijn besproken in een aantal LOA- en SSL-rapporten. Zie bijvoorbeeld: Van Landeghem, G., & Van Damme, J. (2007). *Indicatoren van de ongekwalificeerde uitstroom. Verwerking van de gegevens van 2005 en integratie van het modulair beroepsonderwijs*. Leuven: Steunpunt SSL, rapport SSL/OD1/2007.01. Dit meest recente rapport bevat de nodige verwijzingen naar de vroegere rapporten en is beschikbaar via <http://www.steunpuntloopbanen.be>.

Figuur 7. Behaalde kwalificaties, jongens

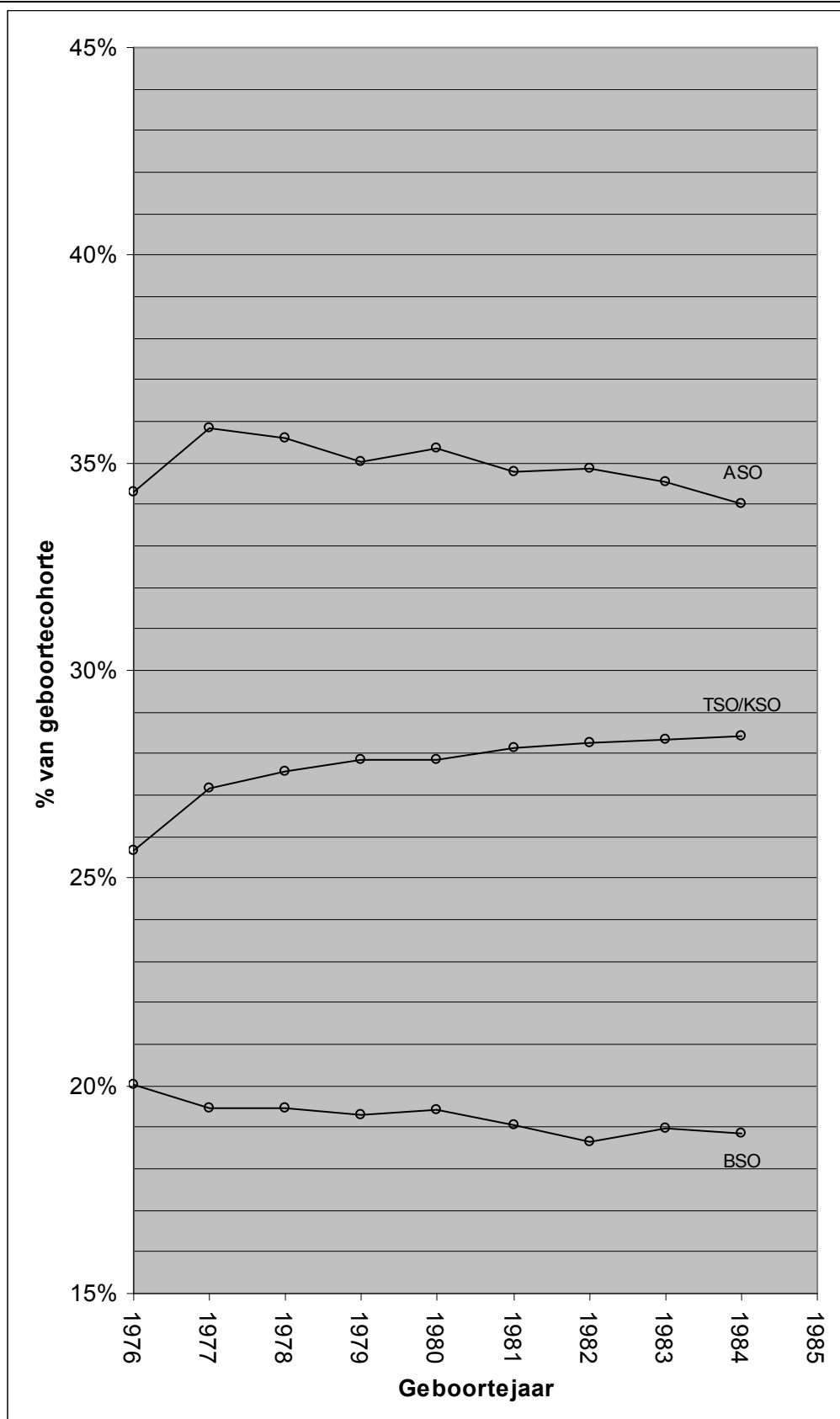
ASO en TSO/KSO: diploma van secundair onderwijs; BSO: studiegetuigschrift 6de leerjaar.

Figuur 8. Behaalde kwalificaties, meisjes

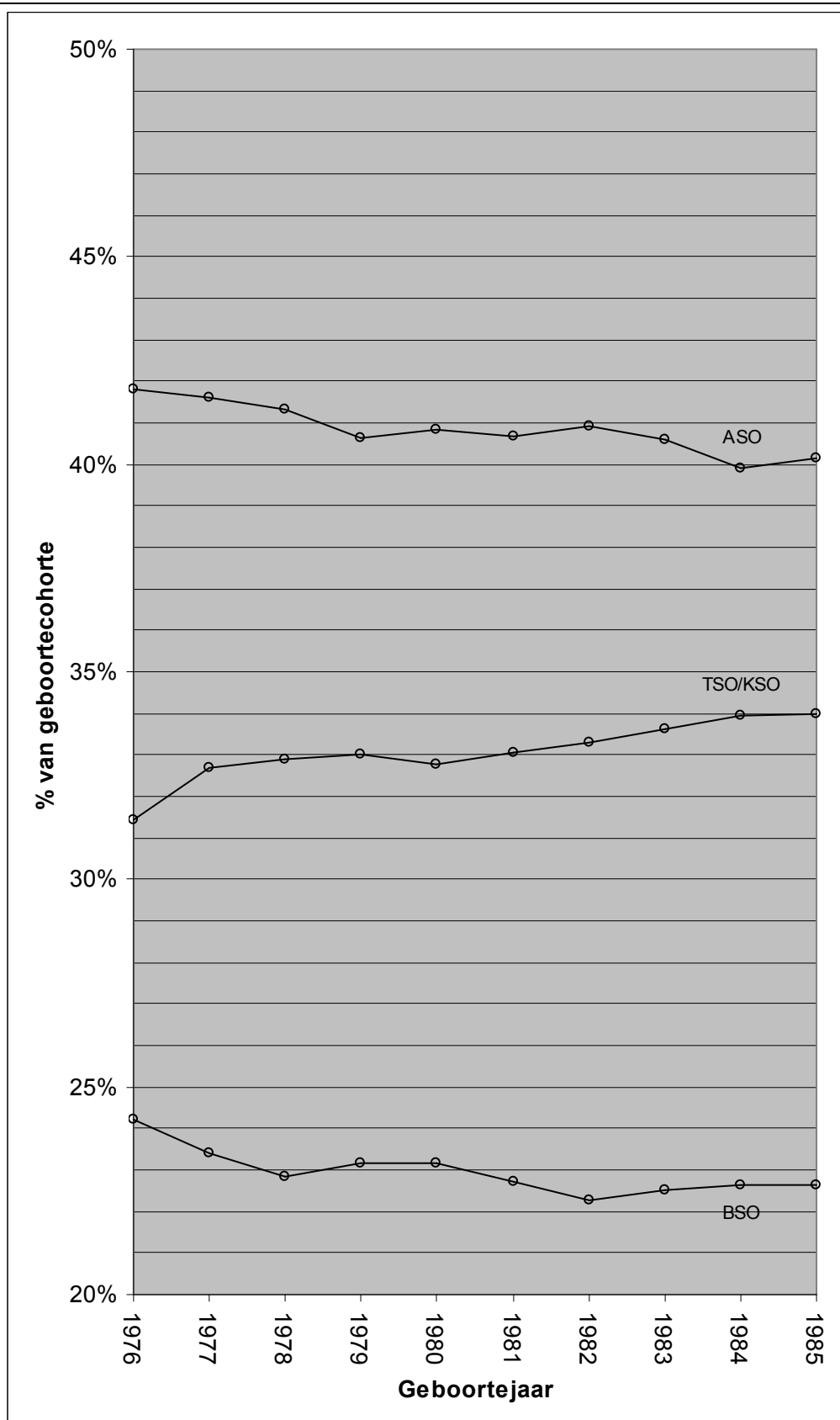
ASO en TSO/KSO: diploma van secundair onderwijs; BSO: studiegetuigschrift 6de leerjaar.

Figuur 9. Behaalde kwalificaties, jongens en meisjes

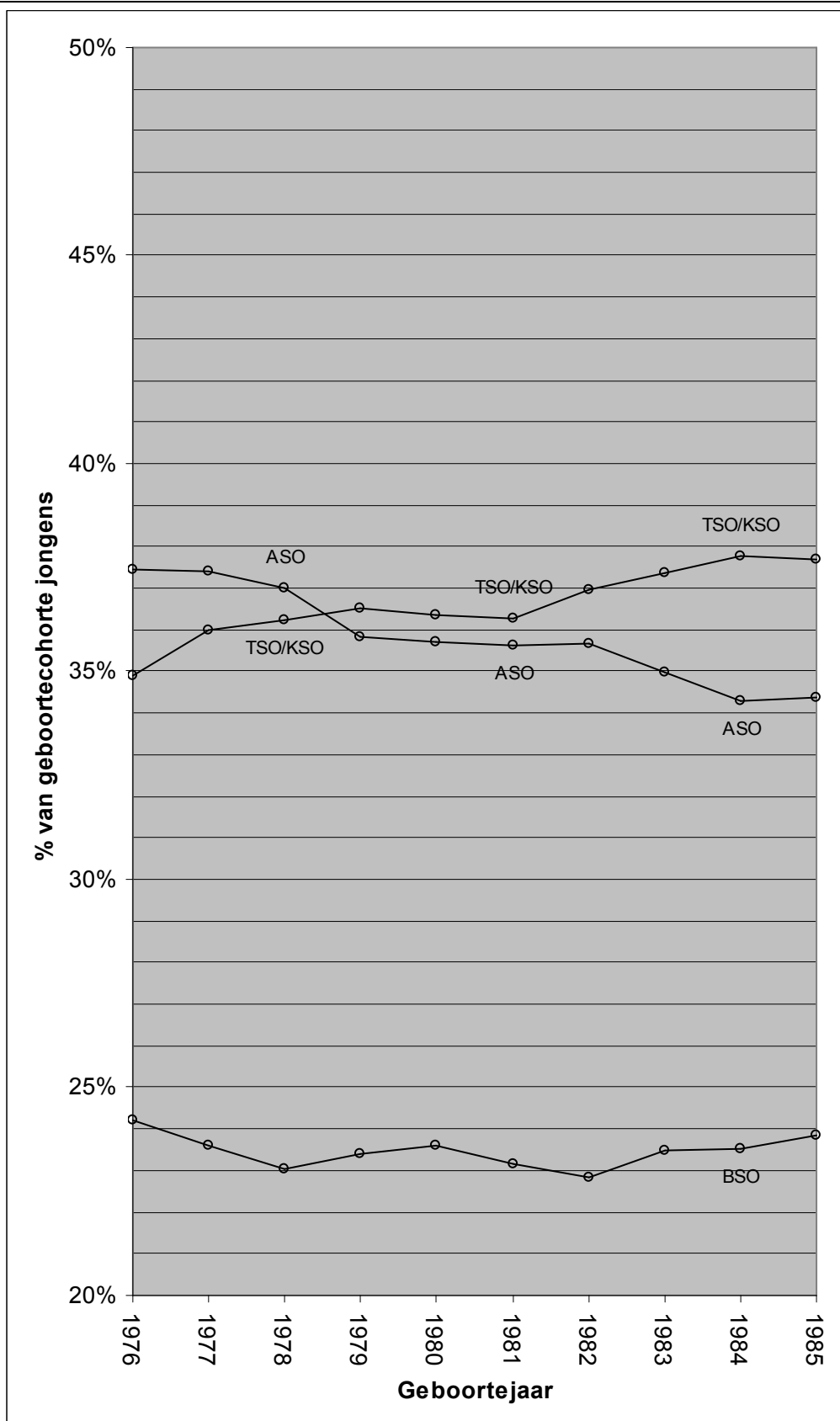
ASO en TSO/KSO: diploma van secundair onderwijs; BSO: studiegetuigschrift 6de leerjaar.

Figuur 10. Gebruikte opleidingseenheden, jongens en meisjes

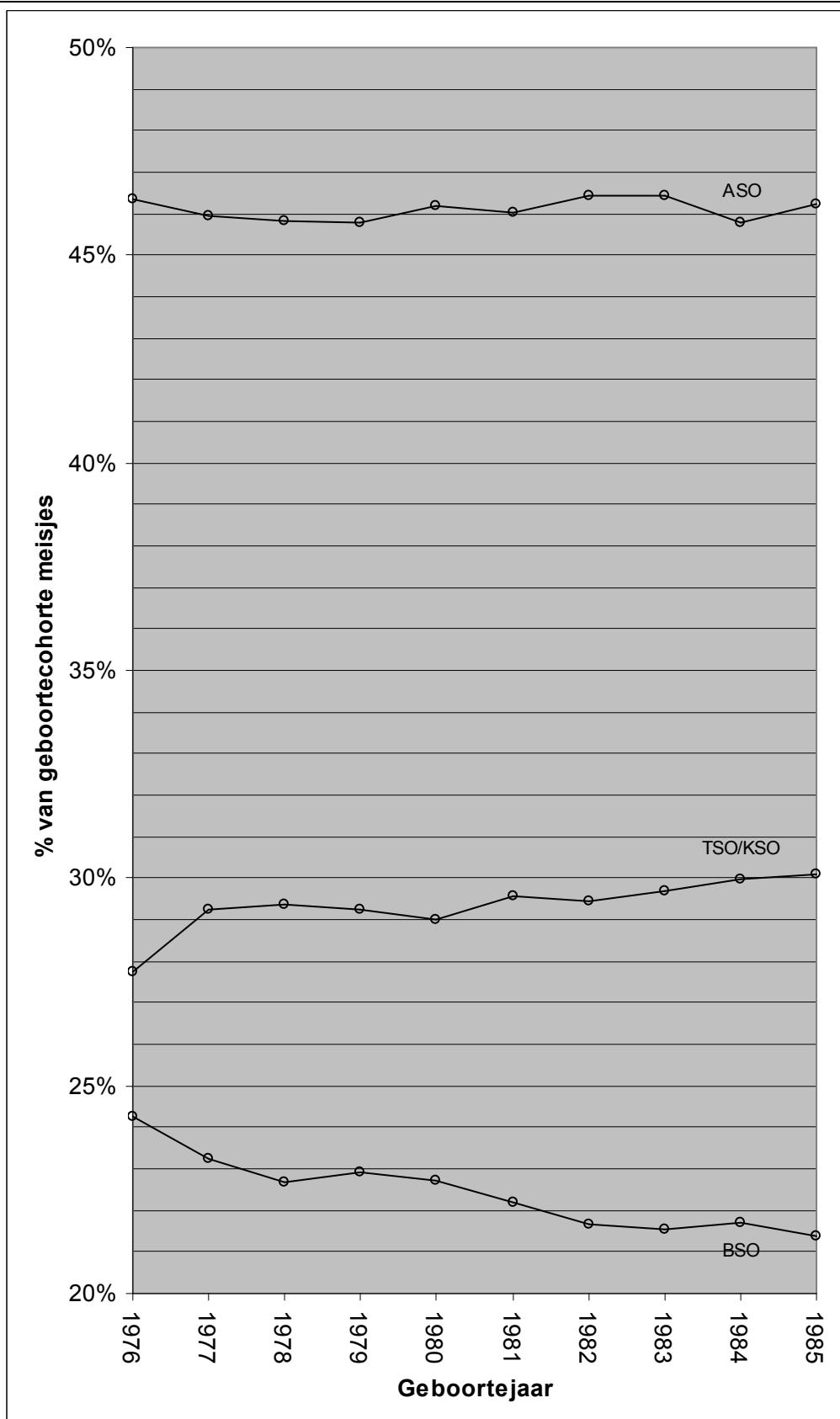
Opleidingseenheden van vier jaar.

Figuur 11. Gebruikte opleidingseenheden, jongens

Opleidingseenheden van vier jaar.

Figuur 12. Gebruikte opleidingseenheden, meisjes

Opleidingseenheden van vier jaar.

Diploma's en studiegetuigschriften (output)

De ASO-grafiek in Figuur 7 geeft, per geboortecohorte van de jongens, het aantal diploma's van secundair onderwijs behaald via het algemeen secundair onderwijs. Het aantal diploma's is geteld op 21-jarige leeftijd¹⁴ en is uitgedrukt als een percentage van de omvang van de cohorte.¹⁵ Er is een gelijkaardige grafiek voor de diploma's behaald via het TSO/KSO en voor de studiegetuigschriften van het zesde leerjaar¹⁶ in het BSO. Figuur 8 toont de overeenkomstige grafieken voor de meisjes.¹⁷ De output voor de beide seksen samen is voorgesteld in Figuur 9.

Per honderd jongens van het meest recente geboortjaar met volledige gegevens—het geboortjaar 1984, de 20-jarigen in schooljaar 2004–2005—zijn er 30 diploma's behaald via het TSO/KSO, 28 diploma's via het ASO en 19 studiegetuigschriften van het BSO. Als we enkele jaren terugkijken dan blijkt dat de output van het TSO/KSO licht gestegen is; de output van het ASO is gedaald en de output van het BSO is constant gebleven. Zo waren de cijfers voor de jongens van het geboortjaar 1979: 30% (ASO), 29% (TSO/KSO) en 19% (BSO).

Er zijn duidelijke verschillen tussen de outputgrafieken van de meisjes en die van de jongens. Het aantal BSO-getuigschriften voor geboortjaar 1984 is wel hetzelfde: 19 per honderd meisjes. Maar over de jaren heen is de output van het BSO bij de meisjes

¹⁴ Omdat we in dit rapport de bovenbouw van het gewoon voltijds secundair onderwijs beschrijven, richten we onze aandacht op het leeftijdsbereik van dertien (de gewenste leeftijd voor het tweede leerjaar van de eerste graad) tot twintig (de leeftijd in het derde schooljaar na het einde van de leerplicht). Om die reden maken we de rekening van de aantallen studiebewijzen na het einde van het derde schooljaar na het einde van de leerplicht, dat is volgens onze conventie van leeftijds aanduiding bij de 21-jarigen. In de rapporten over de (on)gekwalficeerde uitstroom gaan we doorgaans nog een jaar (22-jarigen) of twee jaar verder (23-jarigen). Voor de cijfers over het TSO/KSO en het BSO kan dat een klein verschil maken (namelijk dat er nog enkele tienden van een procent bijkomen).

¹⁵ De exacte definitie van de omvang van een geboortecohorte voor het uitdrukken van getuigschriften-aantallen is bijvoorbeeld te vinden in Bijlage D van: Van Landeghem, G., & Van Damme, J. (2007). *Geactualiseerde schattingen van de getuigschriften en de ongekwalificeerde uitstroom per schooljaar en per geboortjaar*. Leuven: Steunpunt SSL.

¹⁶ Op het einde van de schooljaren 2003–2004 en 2004–2005 zijn een (klein) aantal van deze studiegetuigschriften behaald door leerlingen van het modulair voltijds gewoon beroepsonderwijs. De nodige gegevens zijn ons bezorgd door het Departement Onderwijs (e-mail van 31 mei 2007).

¹⁷ De grafieken in de twee figuren zijn uitbreidingen (met meer recente gegevens) van de overeenkomstige curven in Figuur 9a en Figuur 9b van: Van Landeghem, G., & Van Damme, J. (2005). *De ongekwalificeerde uitstroom. Evolutie van de verschillende soorten kwalificaties tot en met 2003*. Leuven: Steunpunt LOA, rapport nr. 29. (Zie <http://www.steunpuntloopbanen.be>). De anomalie door de onbetrouwbaarheid van de gegevens van 1996 is nog aanwezig in de grafieken van rapport nr. 29, maar niet meer in de huidige grafieken. De onregelmatigheid is bij benadering opgevangen volgens de methode uitgelegd in: Van Landeghem, G., & Van Damme, J. (2005). *Geactualiseerde schattingen van de ongekwalificeerde uitstroom per schooljaar en per geboortjaar*. Leuven: Steunpunt LOA, rapport nr. 37. (Zie <http://www.steunpuntloopbanen.be>).

licht gedaald. Bij de meisjes van 1979, bijvoorbeeld, behaalde nog 20% het BSO-studiegetuigschrift. De output van het TSO/KSO ligt lager dan bij de jongens, bijvoorbeeld: 27% voor het geboortjaar 1984. Bovendien is het verschil over de jaren heen iets groter geworden, door een zwakkere toename bij de meisjes dan bij de jongens. Wat het meest opvalt is de dominantie van het ASO bij de meisjes, met 40 à 41 diploma's per honderd meisjes.

Opleidingseenheden (input)

Om de investering in de opleiding van een geboortecohorte vanuit de verschillende onderwijsvormen tegen elkaar af te wegen, nemen we—zoals in het vorig onderdeel—de leerjaren van de tweede graad (leerjaren drie en vier) en de eerste twee leerjaren van de derde graad (leerjaren vijf en zes) in aanmerking. Het zevende leerjaar (het derde leerjaar van de derde graad) blijft buiten beschouwing.¹⁸ De functie ervan verschilt immers tussen de onderwijsvormen.¹⁹ Bovendien worden de diploma's en studiegetuigschriften die we opvatten als de output, afgeleverd op het einde van het zesde leerjaar.

Een cijfervoorbeeldje zal duidelijk maken welk inputcriterium we hier voorstellen. Op 14-jarige leeftijd was 24,1% van de jongenscohort van geboortjaar 1984 ingeschreven in een derde, vierde, vijfde of zesde leerjaar TSO/KSO. Enkele leden van de cohort (0,1%) bevonden zich het jaar voordien al in het TSO/KSO. In de jaren daarna vonden we daar 33,1% (15-jarigen), 35,2% (16-jarigen) en 34,2% (17-jarigen) van de jongenscohort van 1984, en in de jaren na de leerplicht nog 16,8% (18-jarigen), 5,8% (19-jarigen) en 1,8% (20-jarigen).²⁰ Het cijfer van 35,2% voor de 16-jarigen, bijvoorbeeld, kunnen we ook zo interpreteren: in het schooljaar 2000–2001 zijn er iets meer dan 35 opleidingsjaren van het TSO/KSO geïnvesteerd per honderd jongens uit de cohort.²¹ Tellen we de reeks van acht cijfers op dan vinden we als som: 151,0%. Die som staat voor een totale investering van 151 opleidingsjaren per

¹⁸ Ook in de cijfers van het modulair BSO hebben we het aandeel van het onderwijs op het niveau van het zevende leerjaar (bij benadering) geëlimineerd. Zie: Van Landeghem, G., & Van Damme, J. (2007). *Geactualiseerde schattingen van de getuigschriften en de ongekwalificeerde uitstroom per schooljaar en per geboortjaar*. Leuven: Steunpunt SSL.

¹⁹ In het technisch onderwijs bijvoorbeeld is het zevende leerjaar een specialisatiejaar. Maar in het beroepsonderwijs is het ook de mogelijkheid om toegang te verwerven tot het hoger onderwijs, door het behalen van een diploma van secundair onderwijs.

²⁰ Deze cijferreeks over de jongens van het geboortjaar 1984 kan afgeleid worden uit de cijfers in de tabellen van bijlage D, door te sommeren over de leerjaren 3 tot 6 van het TSO/KSO. De cijfers zijn bovendien voorgesteld in Figuur 3.

²¹ Of nauwkeuriger: 352 opleidingsjaren per 1000 jongens.

honderd leden van de cohorte. In een ideale wereld begint elke TSO/KSO-leerling in het derde leerjaar in die onderwijsvorm; de leerling verandert niet van onderwijsvorm, doet één schooljaar over elk leerjaar en krijgt na vier jaar, op het einde van het zesde leerjaar, het diploma van secundair onderwijs. Elke opleidingseenheid van vier jaar levert dan één eenheid van de *output* op. Om die reden drukken we de *input* uit in dergelijke ‘opleidingseenheden’. In het voorbeeldje is de input dan: $151,0\% / 4 = 37,8\%$. In woorden: het onderwijssysteem heeft ongeveer 38 opleidingseenheden TSO/KSO geïnvesteerd per honderd leerlingen van de jongenscohort van 1984.²²

Figuur 11 toont de drie grafieken—één per onderwijsvorm—van de evolutie van het geïnvesteerde aantal opleidingseenheden per honderd jongens. Figuur 12 en Figuur 10 geven de overeenkomstige informatie voor de meisjes, en voor de jongens en meisjes samen. Een eerste vergelijkende blik op elke outputfiguur en de overeenkomstige inputgrafiek, laat zien dat de trends van input en output gelijkaardig zijn (zie bijvoorbeeld: Figuur 9 en Figuur 10). Dat betekent dat er geen spectaculaire veranderingen optreden in het rendement van de onderwijsvormen, bij het opschuiven van het geboortjaar. Dat betekent niet dat er geen geleidelijke—meer aannemelijke—verschuivingen zijn. Die zijn echter gemakkelijker te beoordelen als het rendement expliciet wordt berekend en in beeld wordt gebracht, zoals gebeurt in de volgende sectie van de tekst.

Rendement

Met een investering van ongeveer 38 (exacter: 37,8) opleidingseenheden van het TSO/KSO per honderd jongens, verwerft de cohorte van 1984 ongeveer 30 (exacter: 29,9) diploma's per honderd jongens. Het rendement bedraagt dan $29,9 / 37,8 = 0,79$. Dit cijfer kan men aflezen op de rendementsgrafiek van de jongens in het TSO/KSO in Figuur 14. De figuur geeft ook de grafieken voor het ASO en het BSO. Om de beoordeling van deze grafieken te vergemakkelijken, kan men ook het algemeen rendement van de drie onderwijsvormen samen aflezen, niet alleen voor de jongens, maar ook voor de meisjes en voor jongens en meisjes samen. (Dit zijn de witte grafieken op de achtergrond, met labels J, M, en JeM.) Deze achtergrondgrafieken zijn ook gereproduceerd in Figuur 15 (rendementen voor de meisjes) en Figuur 13 (rendementen voor jongens en meisjes samen).

²² Of nauwkeuriger: 378 opleidingseenheden per 1000 jongens.

Het meest opvallende aspect van dit geheel van rendementsgrafieken is het verschil tussen de jongens en de meisjes. De bovenbouw van het voltijds gewoon secundair onderwijs heeft een veel hoger rendement voor meisjes dan voor jongens. Laten we het geboortjaar 1976 even buiten beschouwing²³, dan liggen de drie rendementsgrafieken van de meisjes boven de waarde 0,85—ongeveer het niveau van het algemene rendement, over onderwijsvorm en sekse heen. Bij de jongens zijn de rendementen altijd kleiner dan 0,85. *De rendementskloof tussen de jongens en meisjes is recent nog toegenomen:* sinds 1980 neemt het rendement bij de jongens af, vooral door een daling in het ASO.

De meisjes bereiken het hoogste rendement in het TSO/KSO (en niet in het bij meisjes meer populaire ASO). Het rendement ligt daar in de buurt van 0,90: tien opleidingseenheden leveren negen diploma's op. Het rendement ligt iets lager (tussen 0,88 en 0,89) in het ASO en doorgaans nog iets lager in het BSO. Bij de jongens daarentegen rendeert het ASO wat beter dan het (voor jongens iets meer aantrekkelijke) TSO/KSO en ligt het rendement van het BSO tussen de twee in. Het rendement van het ASO bij de jongens is gedaald van iets meer dan 0,83 voor geboortjaar 1980 naar 0,81 voor 1984.

Hoe komt het dat de bovenbouw van het voltijds gewoon secundair onderwijs geen rendement van 100% heeft? Er zijn twee oorzaken: blijven zitten en ongekwalificeerd uitstromen. Wie er één jaar extra over doet om een kwalificatie te behalen, gebruikt een kwart van een opleidingseenheid meer dan een studiegenoot die niet blijft zitten, maar het eindresultaat—één diploma of studiegetuigschrift—is gelijk. Wie een opleidingseenheid—of een stuk ervan, of eventueel zelfs meer dan een volledige eenheid—in het voltijds gewoon secundair onderwijs heeft gebruikt, maar het onderwijs zonder kwalificatie²⁴ verlaat, zorgt voor een lager rendement.

Volgens deze definitie van input / output / rendement heeft afstromen binnen het voltijds gewoon secundair onderwijs een invloed op de rendementen van de betrokken onderwijsvormen—maar niet op het rendement van het geheel²⁵. Een leerling die na

²³ De cijfers voor geboortjaar 1976 lijken, ook al in de input- en outputgrafieken, enigszins uit de toon te vallen, mogelijk door onregelmatigheden in de ruwe gegevens. Op dit moment kunnen we deze onregelmatigheid niet verder duiden. Veiligheidshalve houden we daarom geen rekening met 1976 in de bespreking van de grafieken.

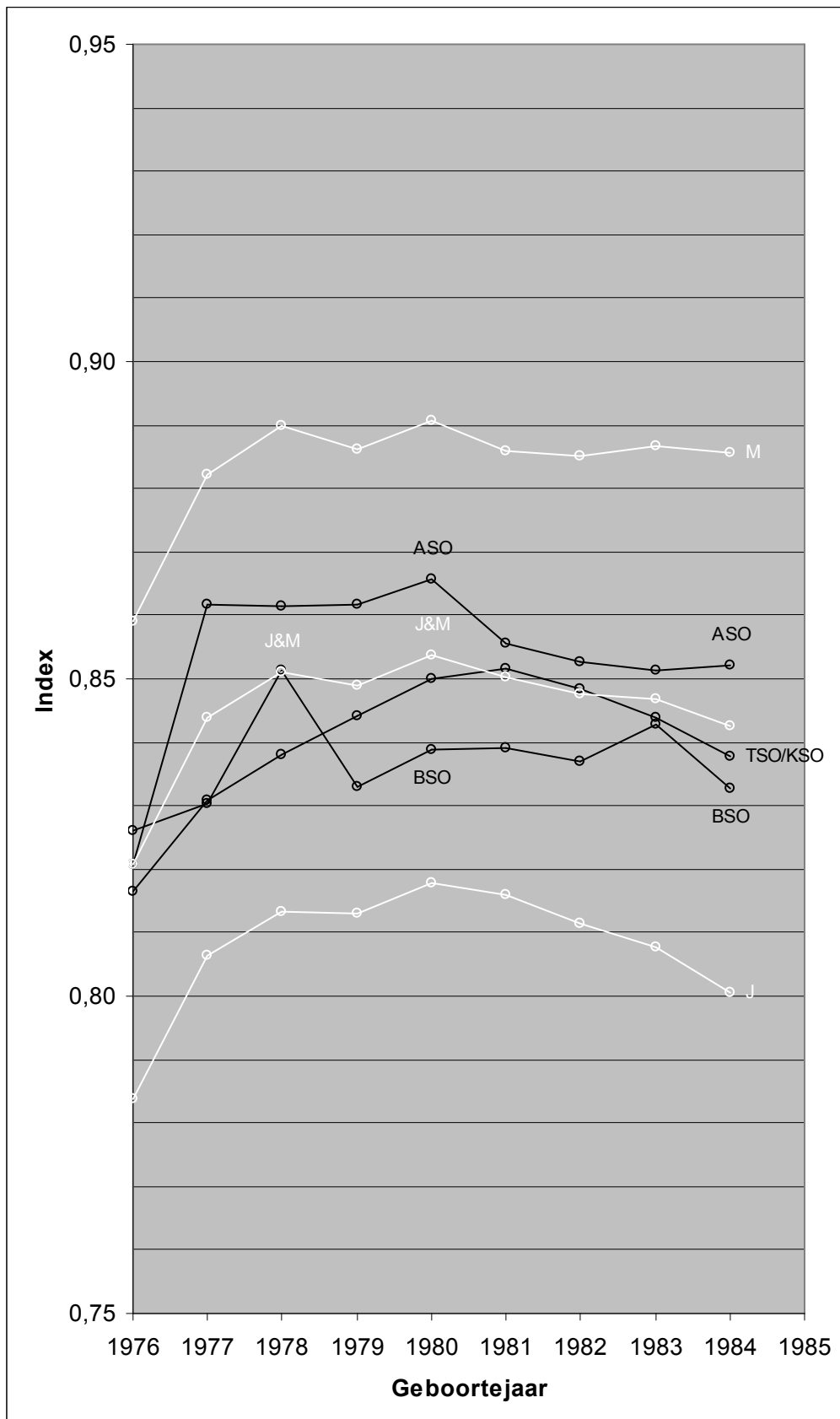
²⁴ Diploma van secundair onderwijs of studiegetuigschrift van het zesde leerjaar BSO.

²⁵ We hebben het hier niet over mogelijke 'indirecte' effecten van de 'waterval', namelijk dat de kans op het uiteindelijk behalen van een kwalificatie zou kunnen verkleinen of vergroten door het afstromen.

de tweede graad ASO overgaat naar de derde graad TSO/KSO en daar een diploma behaalt, haalt het rendement van het TSO/KSO omhoog en verlaagt het rendement van het ASO.²⁶

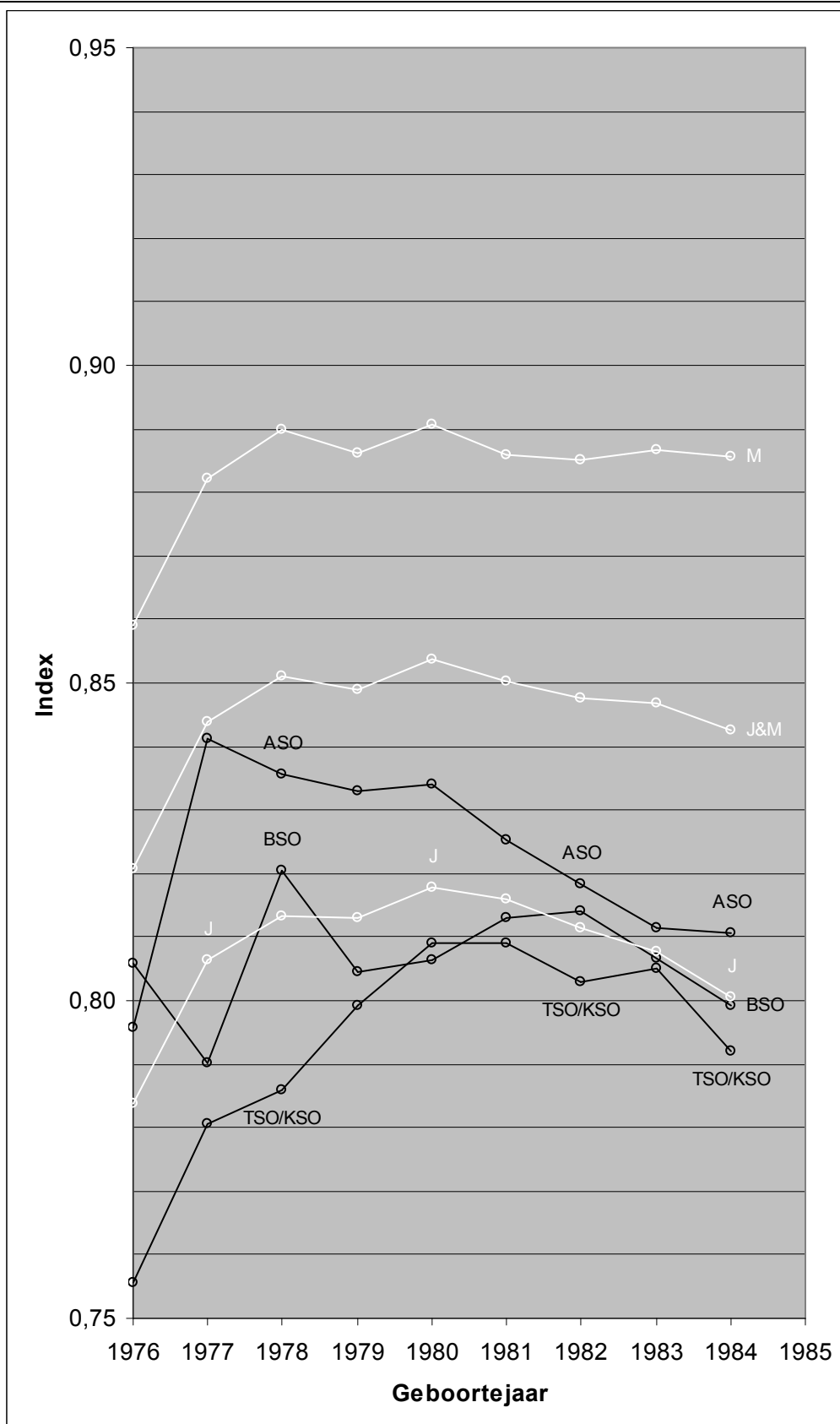
²⁶ Dit afstroomeffect zou de rendementsindicator van de ‘ontvangende’ onderwijsvorm, in dit geval het TSO/KSO in principe boven de 100% kunnen drijven. Stel dat, in een extreem voorbeeld, in een situatie zonder zittenblijvers of ongekwalificeerd uitstromen, al de leerlingen van het ASO deze afstroombeweging zouden maken. Dan wordt het rendement van het ASO nul: er is geïnvesteerd, maar er is geen output. Het rendement van het TSO/KSO zou dan, bij die groep leerlingen, 200% zijn: er wordt een diploma afgeleverd per halve opleidingseenheid. Deze indicator bestraft dus de ‘hogere’ onderwijsvorm en beloont de ‘lagere’ onderwijsvorm in de waterval. Voor de rendementsindicatoren (globaal of per sekse) over de onderwijsvormen heen is 100% wel degelijk een maximumwaarde.

Figuur 13. Rendement per onderwijsvorm, jongens en meisjes samen

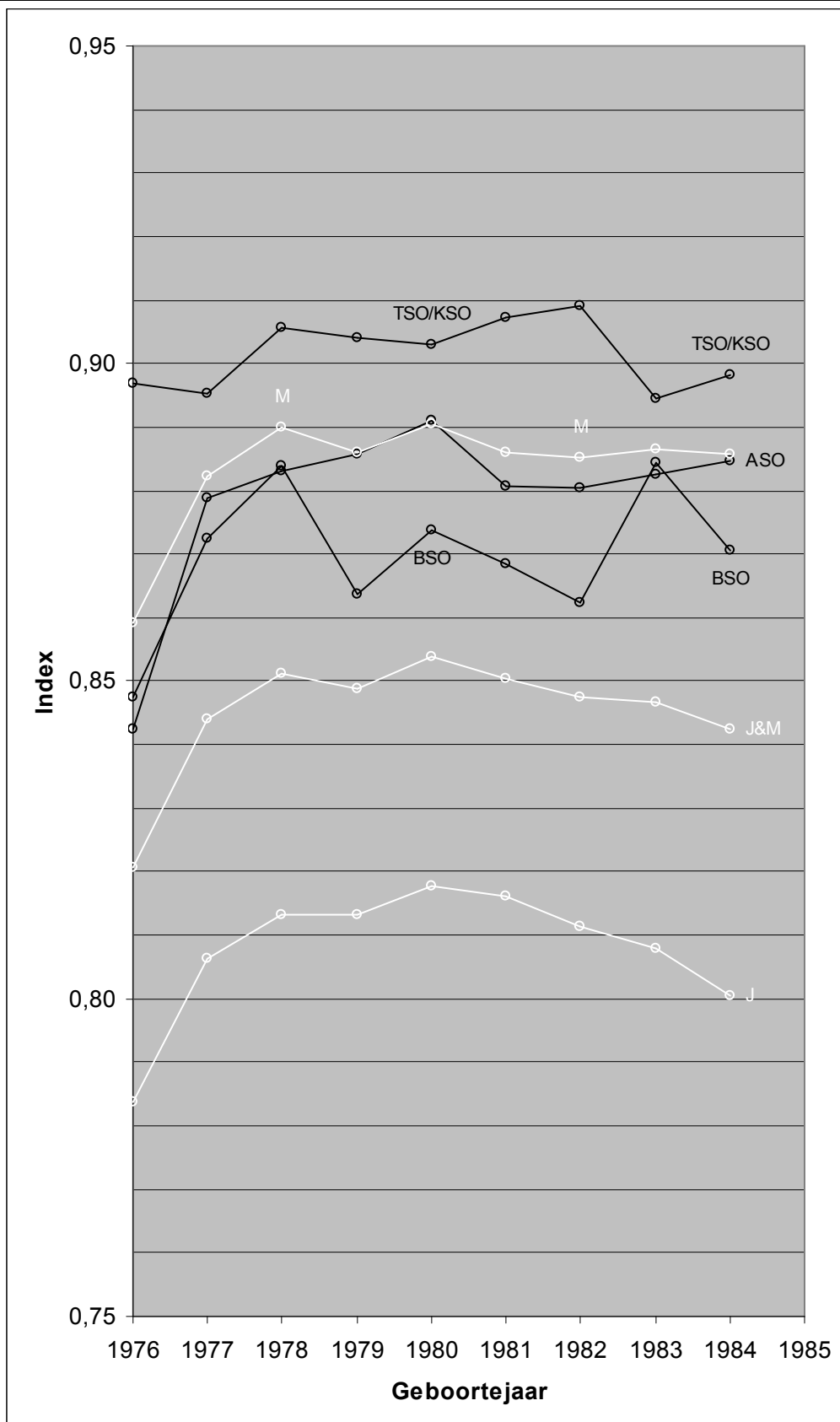
Rendement = aantal kwalif. / aantal opleidingseenh.; witte curven: over onderwijsvormen heen.

Figuur 14. Rendement per onderwijsvorm, jongens

Rendement = aantal kwalif. / aantal opleidingseenh.; witte curven: over onderwijsvormen heen.

Figuur 15. Rendement per onderwijsvorm, meisjes

Rendement = aantal kwalif. / aantal opleidingseenh.; witte curven: over onderwijsvormen heen.

Het doorstromingstempo in de verschillende onderwijsvormen

Wie op de gebruikelijke leeftijd aan het gewoon lager onderwijs begint, daar zonder problemen overgaat van leerjaar naar leerjaar en niet hoeft te bissen in de eerste graad van het secundair onderwijs, kan op 14-jarige leeftijd in het derde leerjaar zitten. Zo zijn vijftien, zestien en zeventien ook de gewenste leeftijden voor het vierde, vijfde en zesde leerjaar van het secundair onderwijs. Lang niet alle leerlingen in een gegeven leerjaar hebben de gewenste leeftijd: er zijn veel leerlingen met één of meer jaren ‘vertraging’ en ook een aantal leerlingen met ‘voorsprong’. Met andere woorden: leerlingen kunnen verschillen inzake het tempo waarmee ze hun schoolloopbaan doorlopen. Het ‘doorstromingstempo’ kan ook verschillen tussen groepen van leerlingen, bijvoorbeeld per sekse of als leerlingen gegroepeerd worden volgens de gekozen onderwijsvorm.

In dit onderdeel proberen we om een zicht te krijgen op het doorstromingstempo van cohorten in de bovenbouw van het voltijds gewoon secundair onderwijs (tot en met het zesde leerjaar). We doen dat door op een gegeven leeftijd telkens te noteren hoeveel leerlingen in het gewenste leerjaar zitten en hoeveel in andere leerjaren. Na een eerste vergelijking van de doorstroming tussen de verschillende onderwijsvormen en per sekse (eerste sectie), bekijken we de geboortecohorte van 1985 in detail (tweede sectie). Na een vergelijking met de cohorten van 1977 (derde sectie) bekijken we de meest recente evolutie van de doorstroming (vierde sectie).

Merk op dat de leerlingen uit het ‘experiment modularisering’ in het beroepsonderwijs niet ter sprake komen in dit onderdeel: het modulair onderwijs werkt niet met leerjaren.

Een eerste blik op de aantallen ‘op tijd’ en ‘met vertraging’ in de verschillende onderwijsvormen en per sekse

In Figuur 16 tot Figuur 21 kan men—per onderwijsvorm en per sekse—aflezen hoeveel leerlingen er, geboortjaar na geboortjaar, ‘op tijd’ in een leerjaar van het voltijds gewoon secundair onderwijs zitten.^{27 28} De figuren tonen verder ook hoeveel

²⁷ Deze aantallen zijn ook te vinden in de tabellen van Bijlage D. Zoals gezegd: 14-jarigen die ‘op tijd’ zijn zitten in het derde leerjaar, 15-jarigen in het vierde leerjaar enzovoort. De cijfers over leerlingen die ‘op tijd’ in een zevende leerjaar zitten zijn hier niet voorgesteld. Ze zijn wel te vinden in Bijlage D en ze worden bovendien besproken in een apart onderdeel, verder in de tekst.

15-, 16- en 17-jarigen in het derde, vierde, vijfde of zesde leerjaar van het voltijds gewoon secundair onderwijs zitten en vertraging hebben.^{29 30 31}

Algemeen onderwijs (Figuur 16 en Figuur 17). In het algemeen secundair onderwijs is het, zowel bij de meisjes als bij de jongens, eerder uitzonderlijk om niet in het gewenste leerjaar te zitten (derde leerjaar voor 14-jarigen, vierde leerjaar voor 15-jarigen, ...). Bij de meisjes komt vertraging minder voor dan bij de jongens, zowel in absolute cijfers als in vergelijking met het aantal leerlingen dat ‘op tijd’ is.

Technisch en kunstonderwijs (Figuur 18 en Figuur 19). Leerplichtige leerlingen in het technisch of kunstonderwijs hebben meestal geen vertraging, zeker in de meest recente geboortecohorten. Er is het gebruikelijke contrast tussen jongens en meisjes: bij de jongens weegt het aantal leerlingen met vertraging veel zwaarder door.

Een opvallend aspect van deze grafieken is dat we de balans tussen de leerlingen die op tijd zijn en degenen die vertraging hebben, duidelijk zien verschuiven, vooral bij de jongens. In de vroegere cohorten was het voor de 16- en 17-jarige jongens nog gebruikelijker om vertraging te hebben dan om op tijd in het TSO/KSO te zitten. Door een gestage toename van het aantal jongens zonder vertraging en een afname van de fractie met vertraging, is die situatie nu omgekeerd. Bij de meisjes is er vooral een toename te zien van het aantal dat op tijd zit. Zonder stroomgegevens is het moeilijk om deze evolutie verder te duiden: ze is een netto-effect van veranderingen in de instroom in het TSO/KSO, in de frequentie van blijven zitten, in de instroom vanuit het ASO en de stroom naar het BSO (of deeltijds leren).

Een ander in het oog springend aspect, bij de meisjes, is dat het aantal leerlingen zonder vertraging in het derde, vierde en vijfde leerjaar eerder constant is—wat nog niet betekent dat het over dezelfde groepen gaat: zittenblijvers en afstromers kunnen gecompenseerd worden door een instroom vanuit het ASO. Op het einde van het vijfde leerjaar werkt dit niet meer zo: het aantal 17-jarigen in het zesde leerjaar is een

²⁸ Er zijn ook leerlingen ‘met voorsprong’, bijvoorbeeld: 14-jarigen in het vierde leerjaar. Ze zijn niet meegeteld in de figuren. Cijfers daarover zijn wel te vinden in Bijlage D.

²⁹ Veertienjarigen in één van deze leerjaren zijn per definitie ‘op tijd’ of ze hebben voorsprong.

³⁰ Merk op dat leerlingen één *of meer* jaren vertraging kunnen hebben. Bijvoorbeeld: een 16-jarige met vertraging kan in het vierde leerjaar zitten (één jaar vertraging) maar ook in het derde leerjaar (twee jaar vertraging); er zijn ook nog 16-jarigen in de eerste graad (meer dan twee jaar vertraging), maar die worden niet meegeteld in de grafieken van deze figuren.

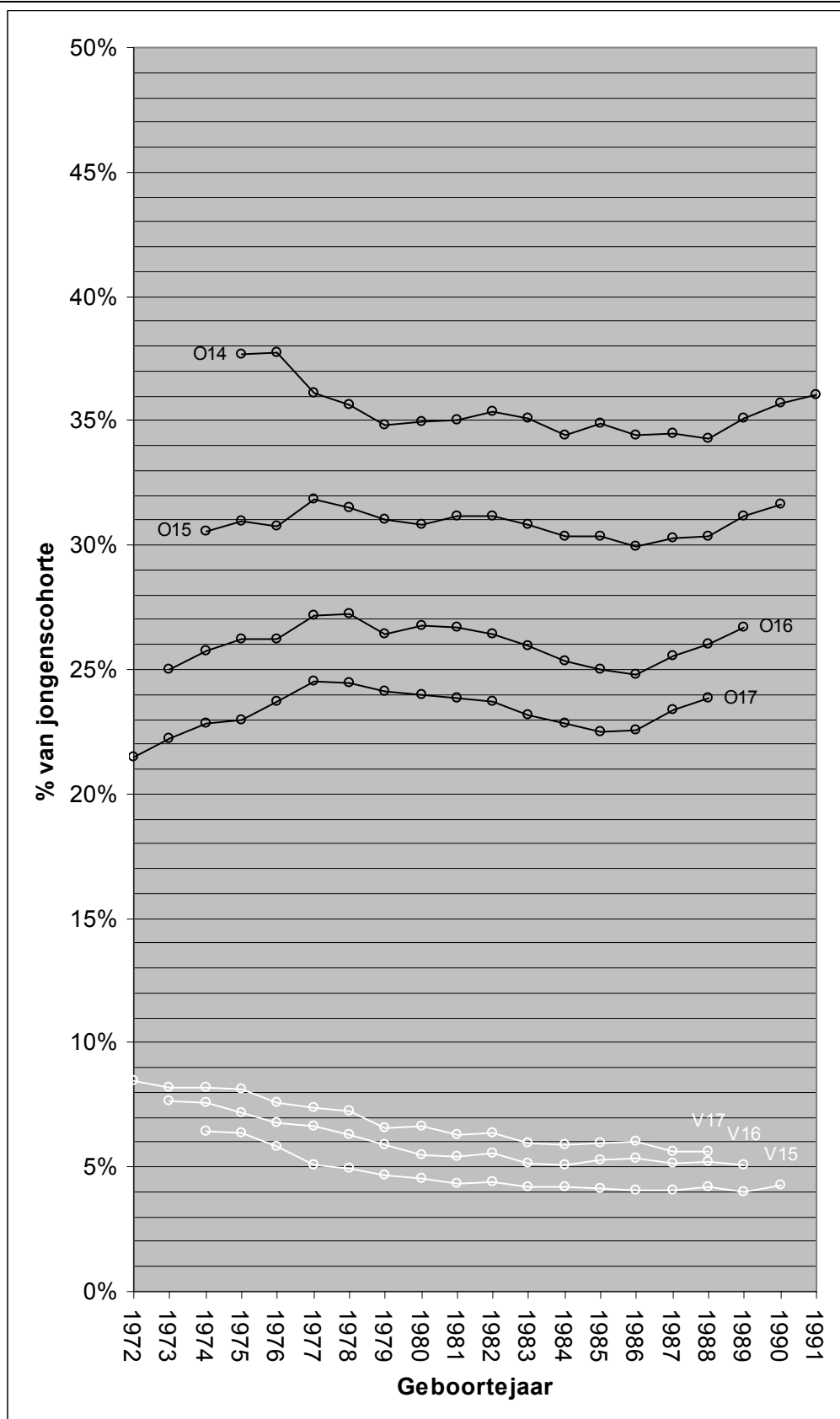
³¹ Er zijn ook 18-jarigen (minstens een jaar vertraging), 19-jarigen (minstens twee jaar vertraging), ... in de genoemde leerjaren. Cijfers daarover zijn te vinden in de tabellen van Bijlage D. Om de figuren niet te overladen, hebben we deze grafieken er niet in opgenomen.

stuk kleiner dan het aantal 16-jarigen in het vijfde leerjaar. Dat is mogelijk een gevolg van het feit dat er bij de overgang van het vijfde naar het zesde leerjaar geen stroom is van leerlingen zonder vertraging vanuit het ASO naar het TSO/KSO.

Beroepsonderwijs (Figuur 20 en Figuur 21). Voor leerlingen van het beroepsonderwijs is het ‘normaal’ dat ze ergens in hun loopbaan al vertraging hebben opgelopen. Bij de meisjes vind je meer 16- en 17-jarigen met vertraging dan op tijd. Bij de jongens is dit nog meer uitgesproken, ook al bij de 15-jarigen.

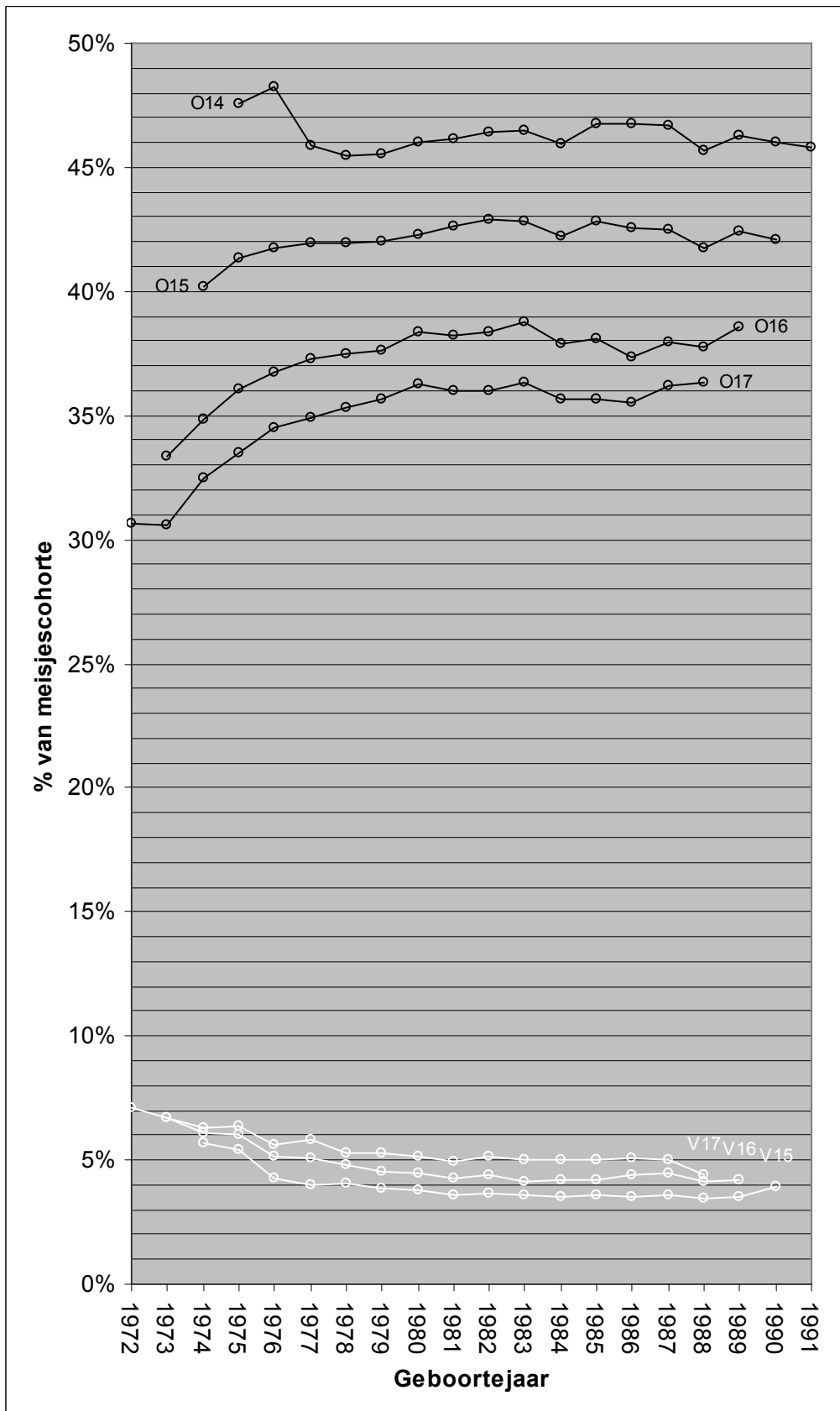
Het is opvallend dat het aantal meisjes dat op tijd in het beroepsonderwijs zit, nauwelijks afhangt van de leeftijd. Dat zou kunnen betekenen dat, voor meisjes die zonder voorafgaande vertraging in het derde leerjaar beroepsonderwijs binnenkomen, het beroepsonderwijs een ideale loopbaan biedt, in de zin dat er weinig kans is op bijjaren. Een andere verklaring is dat de zittenblijvers hier onzichtbaar zijn door een ongeveer even grote instroom via de ‘waterval’, vanuit het ASO of TSO/KSO dus. Het zou dan wel gaan om ‘afstromers’ die nog geen vertraging hebben.

Figuur 16. Jongens met leerplicht in ASO, op tijd / vertraagd

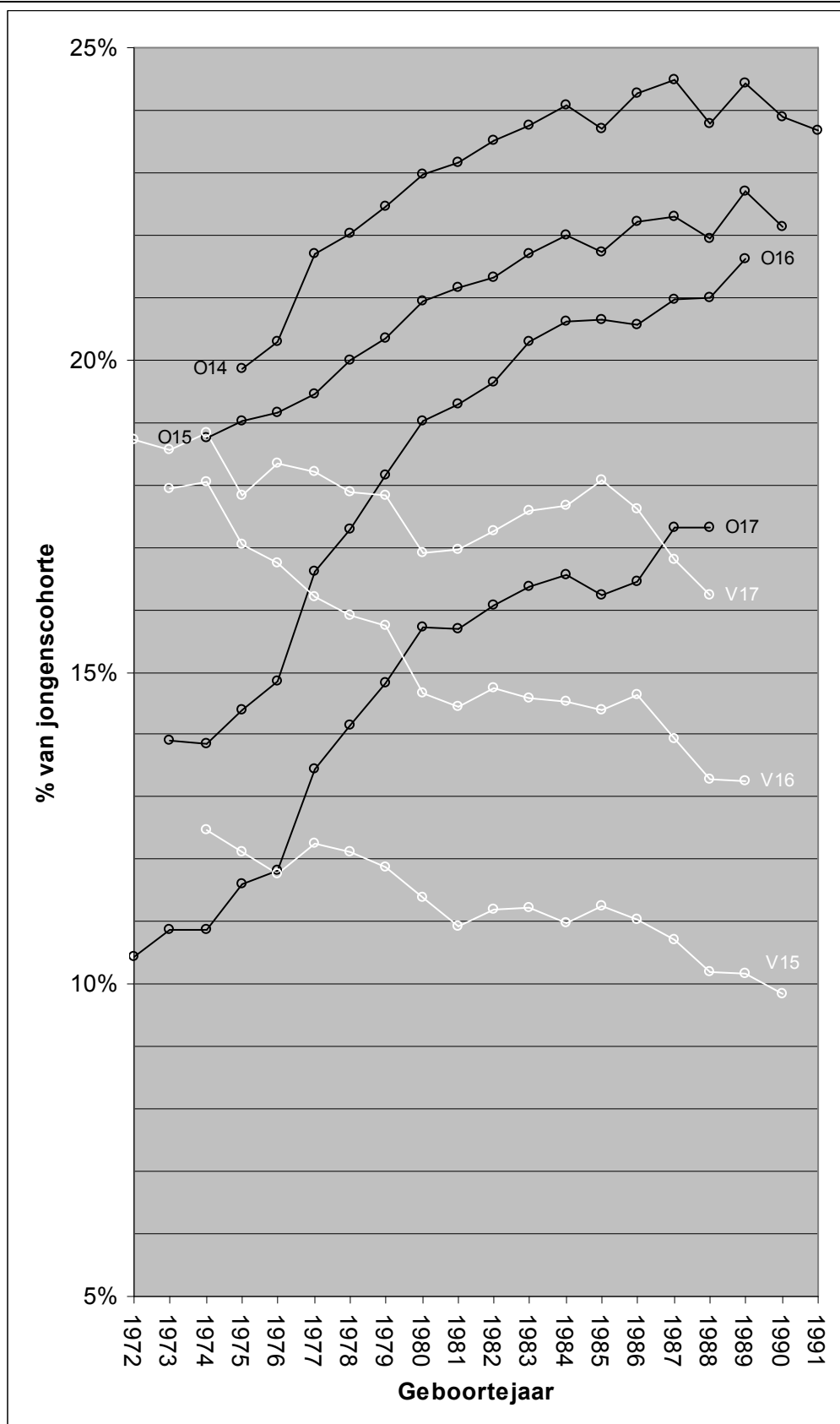
O16 = 16-jarigen, op tijd; V16 = 16-jarigen, vertraagd; enz. Niet meegeteld: leerlingen met voorsprong.

Figuur 17. Meisjes met leerplicht in ASO, op tijd / vertraagd

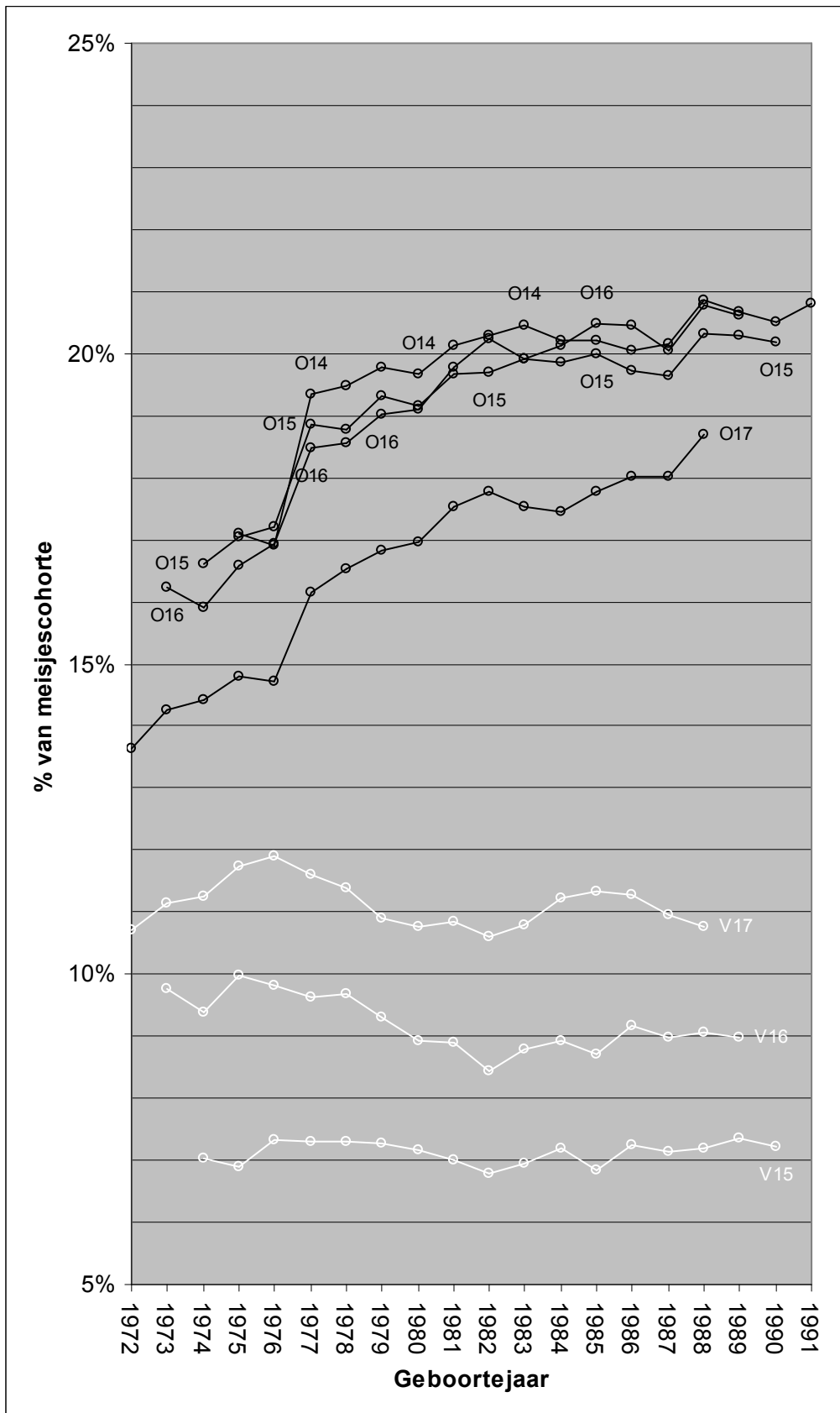
O16 = 16-jarigen, op tijd; V16 = 16-jarigen, vertraagd; enz. Niet meegeteld: leerlingen met voorsprong.

Figuur 18. Jongens met leerplicht in TSO/KSO, op tijd / vertraagd

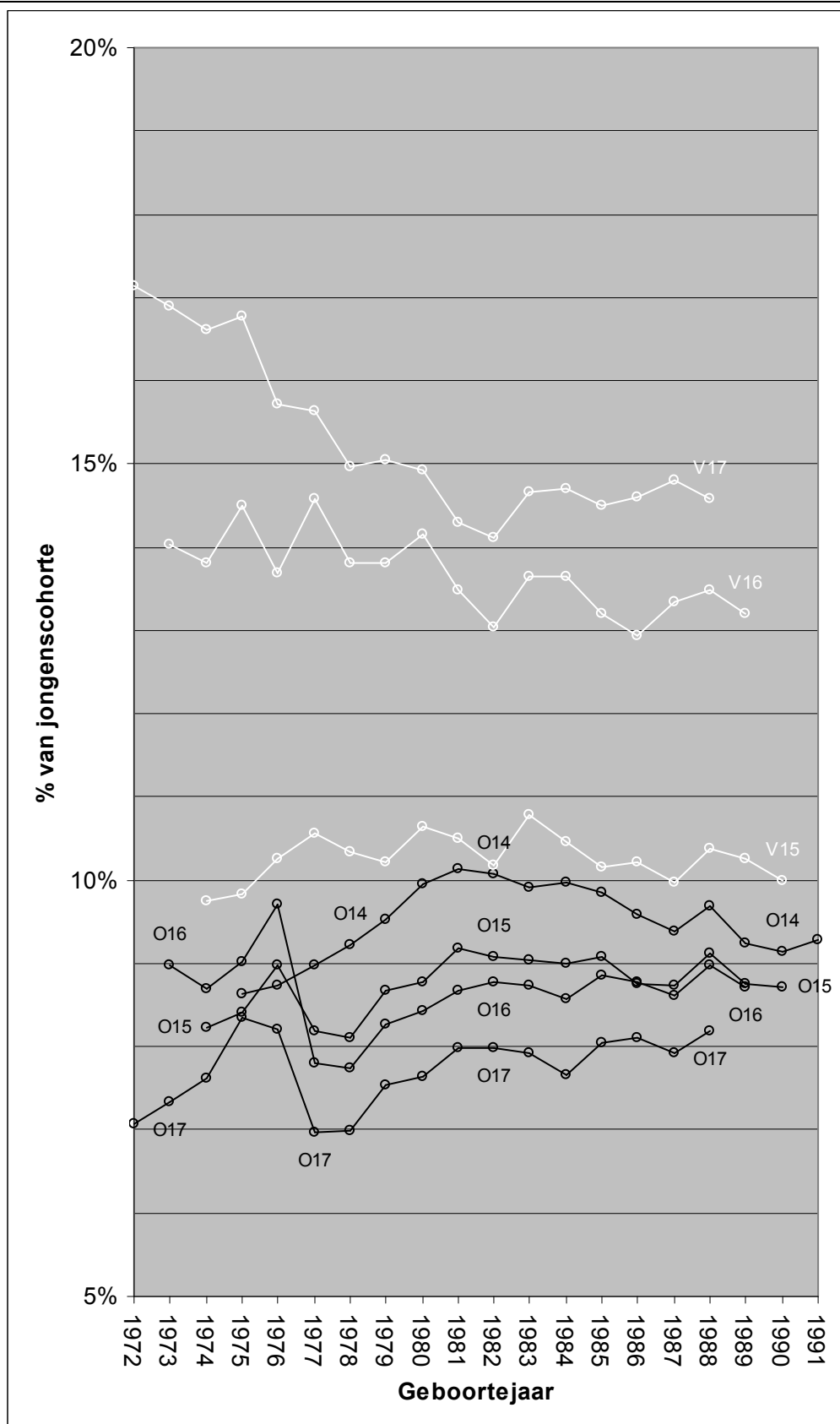
O16 = 16-jarigen, op tijd; V16 = 16-jarigen, vertraagd; enz. Niet meegeteld: leerlingen met voorsprong.

Figuur 19. Meisjes met leerplicht in TSO/KSO, op tijd / vertraagd

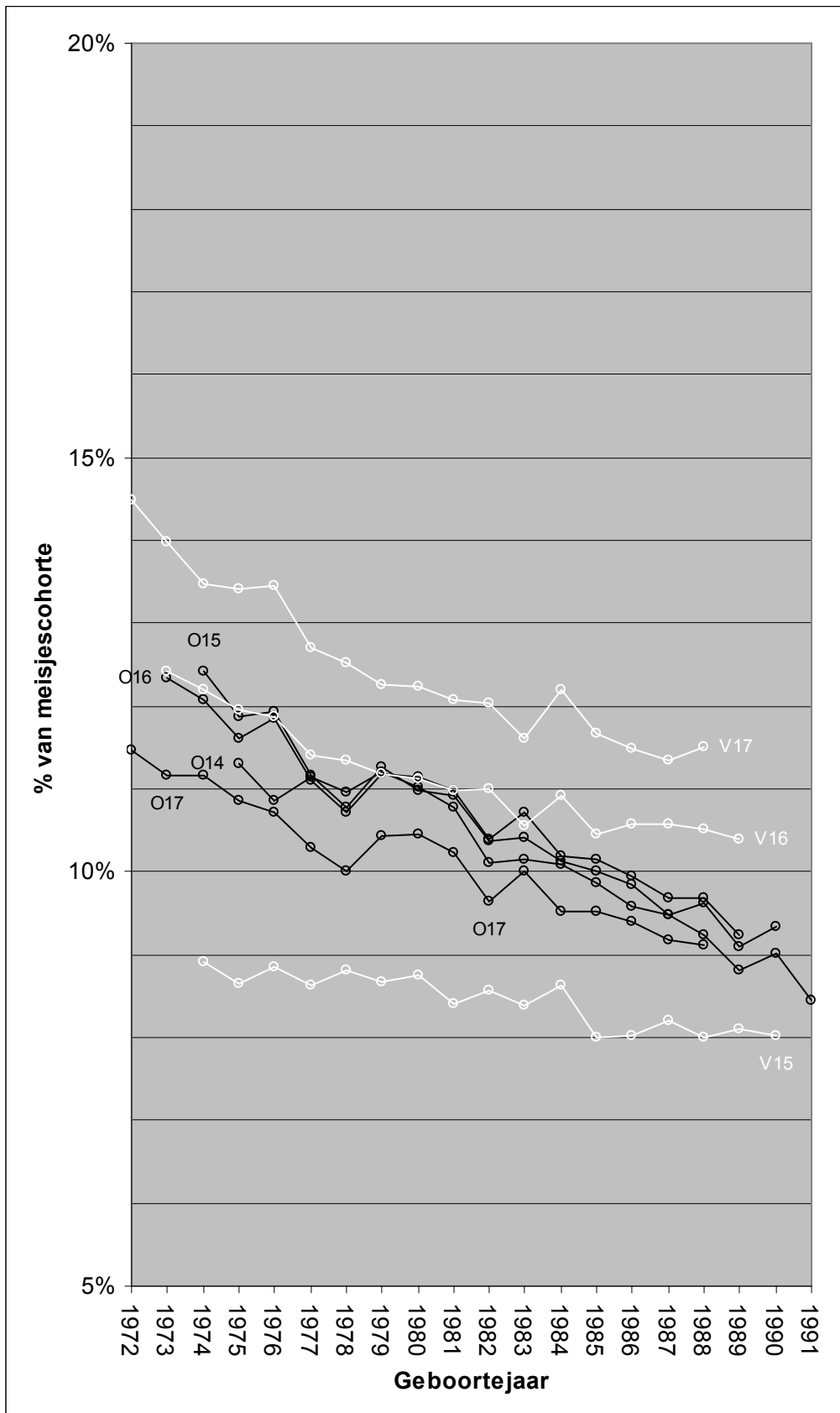
O16 = 16-jarigen, op tijd; V16 = 16-jarigen, vertraagd; enz. Niet meegeteld: leerlingen met voorsprong.

Figuur 20. Jongens met leerplicht in BSO, op tijd / vertraagd

O16 = 16-jarigen, op tijd; V16 = 16-jarigen, vertraagd; enz. Niet meegeteld: leerlingen met voorsprong.

Figuur 21. Meisjes met leerplicht in BSO, op tijd / vertraagd

O16 = 16-jarigen, op tijd; V16 = 16-jarigen, vertraagd; enz. Niet meegeteld: leerlingen met voorsprong.

Tabel 6. De geboortecohorte van 1985 in het derde, vierde, vijfde en zesde leerjaar van het voltijds gewoon secundair onderwijs

Leef- tijd	ASO jongens					Leef- tijd	ASO meisjes				
	3de	4de	5de	6de	Tot.		3de	4de	5de	6de	Tot.
13	0,7	0,0			0,7	13	0,9	0,0	0,0		0,9
14	34,9	0,6	0,0		35,5	14	46,8	0,8		0,0	47,6
15	4,1	30,3	0,5	0,0	35,0	15	3,6	42,8	0,7		47,1
16	0,5	4,8	25,0	0,5	30,8	16	0,5	3,7	38,1	0,7	43,0
17	0,1	0,7	5,2	22,5	28,4	17	0,1	0,5	4,5	35,6	40,7
18	0,0	0,1	0,9	4,9	5,9	18	0,0	0,1	0,6	4,3	5,0
19		0,0	0,1	0,9	1,0	19	0,0	0,0	0,1	0,5	0,6
20		0,0	0,0	0,2	0,2	20	0,0		0,0	0,1	0,1

Leef- tijd	TSO/KSO jongens					Leef- tijd	TSO/KSO meisjes				
	3de	4de	5de	6de	Tot.		3de	4de	5de	6de	Tot.
13	0,1	0,0			0,1	13	0,1	0,0			0,1
14	23,7	0,1	0,0		23,8	14	20,2	0,1			20,3
15	11,2	21,7	0,1		33,0	15	6,9	20,0	0,1		27,0
16	2,4	12,0	20,6	0,0	35,1	16	1,3	7,5	20,5	0,1	29,3
17	0,4	3,4	14,2	16,2	34,3	17	0,3	1,6	9,4	17,8	29,1
18	0,1	0,5	5,0	11,5	17,1	18	0,0	0,3	2,5	8,1	10,9
19	0,0	0,1	1,1	4,4	5,7	19	0,0	0,1	0,5	2,2	2,8
20		0,0	0,3	1,5	1,8	20	0,0	0,0	0,2	0,6	0,8

Leef- tijd	BSO ^a jongens					Leef- tijd	BSO ^a meisjes				
	3de	4de	5de	6de	Tot.		3de	4de	5de	6de	Tot.
13	0,0				0,0	13	0,0				0,0
14	9,9	0,0			9,9	14	9,9	0,0			9,9
15	10,2	9,1	0,0		19,3	15	8,0	10,0	0,0		18,0
16	3,4	9,8	8,9	0,0	22,1	16	2,2	8,3	10,1	0,0	20,6
17	0,8	3,6	10,1	8,0	22,5	17	0,6	2,3	8,8	9,5	21,2
18	0,2	0,8	3,8	9,1	13,8	18	0,2	0,5	2,4	7,6	10,7
19	0,0	0,2	1,0	3,5	4,6	19	0,0	0,1	0,6	2,1	2,8
20	0,0	0,0	0,3	1,1	1,5	20	0,0	0,1	0,2	0,7	1,0

De aantallen zijn uitgedrukt als percentages van de omvang van de jongens- of meisjescohorten.

^a Zonder de leerlingen in het modulair BSO.

De geboortecohorte van 1985 (Tabel 6)

Algemeen onderwijs. Van de jongenscohort geboren in 1985 vinden we 34,9% op 14-jarige leeftijd in het derde leerjaar van het algemeen secundair onderwijs (ASO). Deze leerlingen zitten op de gewenste leeftijd in het beginstadium van een ASO-loopbaan. De omvang van deze groep die ‘op tijd’ in het ASO zit neemt duidelijk af met de leeftijd: nog 30,3% bij de 15-jarigen (vierde leerjaar), 25,0% bij de 16-jarigen (vijfde leerjaar) en nog slechts 22,5% bij de 17-jarigen (zesde leerjaar).

Het is wel zo dat op elk van de genoemde leeftijden de grote meerderheid van de jongens in het algemeen secundair onderwijs in het gewenste leerjaar zit. Op 16-jarige leeftijd, bijvoorbeeld, treffen we in totaal 30,8% van de jongenscohort van 1985 in het ASO aan, waaronder, zoals gezegd, 25,0% in het vijfde leerjaar. Naast een kleine fractie van 0,5% met een jaar voorsprong (zesde leerjaar), vinden we de meeste van de overige leerlingen in het vierde leerjaar (4,8%, met één jaar vertraging) en verder 0,5% van de cohort in het derde leerjaar (twee jaar vertraging).

De meisjescohort van 1985 stroomt op een gelijkaardige manier door het algemeen secundair onderwijs: de groep die het gewenste tempo aanhoudt, kalft duidelijk af met de leeftijd, maar op elke leeftijd blijft het toch ‘normaal’ om in het juiste leerjaar te zitten. Er zijn echter ook opvallende verschillen met de jongenscohort: het aantal meisjes in het algemeen secundair onderwijs is veel groter, en ze hebben minder vertraging. Het aantal meisjes dat in het gewenste leerjaar van het ASO zit is telkens, op 14-, 15-, 16- en 17-jarige leeftijd, meer dan 12% hoger dan bij de jongens: 46,8%, 42,8%, 38,1% en 35,6% van de meisjescohort tegenover 34,9%, 30,3%, 25,0% en 22,5% van de jongenscohort. Het aantal meisjes met één jaar vertraging in het derde, vierde, vijfde en zesde leerjaar van het ASO bedraagt: 3,6% (15-jarigen), 3,7% (16-jarigen), 4,5% (17-jarigen) en 4,3% (18-jarigen), tegenover respectievelijk 4,1%, 4,8%, 5,2% en 4,9% bij de jongens.

Beroepsonderwijs. Het contrast tussen de manier waarop de cohort van 1985 door het voltijds gewoon beroepsonderwijs (BSO) stroomt en de situatie in het algemeen secundair onderwijs is erg groot.

Ruwweg 10% van de cohorte van 1985 zit telkens ‘op tijd’ in elk van de vier leerjaren, voor beide seksen.³² Deze aantallen zijn iets lager in het zesde leerjaar (8,0% voor de jongens en 9,5% voor de meisjes) dan in het derde leerjaar (9,9% voor beide), maar de afname is gering in vergelijking met wat in het ASO gebeurt.

In het beroepsonderwijs zitten de meeste leerlingen niet in het gewenste leerjaar—het derde leerjaar voor 14-jarigen, het vierde leerjaar voor 15-jarigen enzovoort—en is het ‘normaal’ om vertraging te hebben. Zo treffen we onder de 22,5% 17-jarige jongens in het BSO slechts 8,0% (‘op tijd’) aan in het zesde leerjaar; de meesten (10,5%) zitten nog in het vijfde leerjaar, met één jaar vertraging; 3,6% heeft twee en 0,8% zelfs drie jaar vertraging. De situatie bij de meisjes is niet erg verschillend: op een totaal van 21,2% 17-jarige meisjes in het BSO, zitten er slechts weinig meer in het zesde leerjaar (9,5%) dan in het vijfde (8,8%); 2,3% zit pas in het vierde leerjaar en 0,6% in het derde leerjaar.

Technisch en kunstonderwijs. In tegenstelling met het algemeen secundair onderwijs, is het technisch en kunstonderwijs (TSO/KSO) belangrijker voor de vorming van de jongenscohorten dan voor de meisjescohorten.

Zoals in het ASO, neemt de fractie jongens in het gewenste leerjaar van het TSO/KSO af met de leeftijd: van 23,7% (14-jarigen in het derde leerjaar), over 21,7% (15-jarigen) en 20,6% (16-jarigen), tot slechts 16,2% (17-jarigen in het zesde leerjaar). Daarentegen blijft het aantal meisjes dat ‘op tijd’ is ongeveer stabiel in het derde, vierde en vijfde leerjaar (respectievelijk 20,2% , 20,0% en 20,5% van de meisjescohorten). Tussen het vijfde en zesde leerjaar is er, zoals bij de jongens, een duidelijke afname, tot 17,8% 17-jarigen in het zesde leerjaar TSO/KSO.

Leerlingen met vertraging zijn niet ongewoon in het TSO/KSO. Bij de 17-jarige jongens van het geboortjaar 1985 zijn ze zelfs in de meerderheid: op een totale fractie van 34,3% in het TSO/KSO vinden we slechts 16,2% in het zesde leerjaar. Van 15- en 16-jarige jongens en bij de meisjes in het TSO/KSO zit een meerderheid wel in het gewenste leerjaar. De vertraging in het TSO/KSO is dus niet zo uitgesproken als in het BSO, maar de aantallen zijn toch belangrijker dan in het ASO. Zo bedraagt het aantal jongens met één jaar vertraging in het derde, vierde, vijfde en zesde leerjaar

³² Dat betekent niet dat het in opeenvolgende leerjaren om dezelfde individuen gaat. Leerlingen van het BSO die een jaar vertraging oplopen kunnen vervangen worden door leerlingen die uit het ASO of TSO/KSO overkomen zonder vertraging.

van het TSO/KSO: 11,2% (15-jarigen), 12,0% (16-jarigen), 14,2% (17-jarigen) en 11,5% (18-jarigen). Bij de meisjes zijn deze percentages: 6,9% (15-jarigen in derde leerjaar), 7,5% (16-jarigen in vierde leerjaar), 9,4% (17-jarigen in vijfde leerjaar) en 8,1% (18-jarigen in zesde leerjaar). Zoals in het ASO en het BSO is het dus ook de meisjes van het TSO/KSO veel beter gelukt om het gewenste tempo te blijven volgen doorheen het onderwijs.

De geboortecohorte van 1977 (Tabel 7)

Hier kijken we terug naar een vroegere geboortecohorte, van geboortjaar 1977, om ze te vergelijken met de cohorten van 1985. Zoals de figuren (Figuur 16 tot Figuur 21) tonen, zijn eventuele verschillen geleidelijk gegroeid. De voornaamste kwalitatieve conclusies uit de bovenstaande beschrijving van de geboortecohorte van 1985 golden ook al voor 1977. Maar er zijn wel degelijk kwantitatieve verschillen. Enkele van die verschuivingen worden hieronder geschetst.

Algemeen onderwijs. Voor de jongenscohorten van geboortjaar 1977 was het algemeen secundair onderwijs belangrijker dan voor de jongens van geboortjaar 1985. Het algemeen onderwijs zorgde voor de opleiding van 36,6% (35,5%) van de 14-jarigen, 37,3% (35,0%) van de 15-jarigen, 34,2% (30,8%) van de 16-jarigen en 31,9% (28,4%) van de 17-jarige jongens van geboortjaar 1977 (1985). De leeftijdsverdeling was toen minder gunstig: meer jongens van 1977 hadden vertraging in het ASO. Bijvoorbeeld: per honderd 17-jarige jongens in het ASO geboren in 1977 hadden er 23 vertraging— $(0,1\% + 0,8\% + 6,5\%) / 31,9\% \cong 23$; voor het geboortjaar 1985 slechts $(0,1\% + 0,7\% + 5,2\%) / 28,4\% \cong 21$.

Anders dan bij de jongens, is het belang van het algemeen onderwijs voor de meisjes een beetje toegenomen (14- en 15-jarigen) of ongeveer gelijk gebleven (16- en 17-jarigen). De kloof tussen de seksen inzake hun deelname aan algemeen secundair onderwijs is dus gegroeid in opeenvolgende cohorten (van geboortjaar 1977 tot 1985). Net als bij de jongens is de leeftijdsverdeling verbeterd (minder vertraging). Ook in de geboortecohorte van 1977 was het al zo dat meisjes in het algemeen secundair onderwijs veel minder vertraging hadden jongens, zeker in vergelijking met de totale deelname en zelfs in absolute cijfers. Bijvoorbeeld: 5,3% van de 17-jarige meisjes van geboortjaar 1977 in het ASO had één jaar vertraging (bij een totaal

deelnamecijfer van 40,7%), tegenover 6,5% van de jongens (met deelnamecijfer 31,9%).

Tabel 7. De geboortecohorte van 1977 in het derde, vierde, vijfde en zesde leerjaar van het voltijds gewoon secundair onderwijs

Leef-tijd	ASO jongens					Leef-tijd	ASO meisjes				
	3de	4de	5de	6de	Tot.		3de	4de	5de	6de	Tot.
13	0,5				0,5	13	0,6	0,0	0,0		0,6
14	36,1	0,5			36,6	14	45,9	0,8	0,0		46,6
15	5,1	31,9	0,4	0,0	37,3	15	4,0	41,9	0,5	0,0	46,4
16	0,6	6,0	27,2	0,4	34,2	16	0,5	4,6	37,3	0,5	42,9
17	0,1	0,8	6,5	24,6	31,9	17	0,1	0,5	5,3	34,9	40,7
18	0,0	0,1	1,2	5,8	7,1	18	0,0	0,1	0,7	4,8	5,6
19		0,0	0,2	1,5	1,6	19		0,0	0,0	0,8	0,8
20	0,0	0,0	0,0	0,3	0,3	20			0,0	0,1	0,1

Leef-tijd	TSO/KSO jongens					Leef-tijd	TSO/KSO meisjes				
	3de	4de	5de	6de	Tot.		3de	4de	5de	6de	Tot.
13	0,0				0,0	13	0,1				0,1
14	21,7	0,1			21,8	14	19,3	0,1	0,0		19,5
15	12,3	19,4	0,0		31,7	15	7,3	18,9	0,1	0,0	26,2
16	3,0	13,2	16,6	0,0	32,8	16	1,3	8,4	18,5	0,1	28,2
17	0,5	4,3	13,4	13,5	31,7	17	0,2	2,0	9,4	16,2	27,8
18	0,1	0,8	5,8	10,7	17,3	18	0,0	0,3	2,8	8,0	11,1
19	0,0	0,1	1,3	5,1	6,5	19	0,0	0,0	0,6	2,5	3,2
20	0,0	0,0	0,3	1,8	2,1	20		0,0	0,2	0,8	1,0

Leef-tijd	BSO jongens					Leef-tijd	BSO meisjes				
	3de	4de	5de	6de	Tot.		3de	4de	5de	6de	Tot.
13	0,0	0,0			0,0	13	0,0				0,0
14	9,0	0,1	0,0		9,1	14	11,1	0,1		0,0	11,3
15	10,6	8,2	0,0		18,8	15	8,6	11,2	0,0	0,0	19,8
16	4,3	10,2	7,8	0,0	22,4	16	2,7	8,7	11,1	0,0	22,5
17	1,0	4,4	10,2	7,0	22,6	17	0,7	2,7	9,3	10,3	23,0
18	0,2	0,8	4,5	8,7	14,2	18	0,1	0,6	3,0	7,9	11,5
19	0,0	0,2	1,2	4,1	5,5	19	0,0	0,1	0,7	2,5	3,4
20	0,0	0,0	0,4	1,5	2,0	20		0,0	0,3	1,0	1,3

De aantallen zijn uitgedrukt als percentages van de omvang van de jongens- of meisjescohorten.

Beroepsonderwijs. In de evolutie tussen geboortjaar 1977 en geboortjaar 1985 van de situatie in het beroepsonderwijs valt vooral op dat er een kleine maar duidelijke afname is geweest van de participatiecijfers voor de meisjes. Bij de 17-jarigen, bijvoorbeeld, is er een daling van 23,0% (1977) naar 21,2% (1985). Bij de jongens is de deelname ongeveer constant gebleven.

Er is ook een verschil tussen de seksen inzake de evolutie van de fractie leerlingen met vertraging. Bij de jongens is de leeftijdsstructuur verbeterd (zie ook Figuur 20).

Per honderd 15-jarige jongens van 1977 in het beroepsonderwijs hadden er 56 vertraging; per honderd 16-jarigen: 65; en bij de 17-jarigen: 69. Voor de jongenscohort van geboortjaar 1985 waren deze cijfers: 53 (15 jaar), 60 (16 jaar) en 64 (17 jaar). De overeenkomstige cijfers voor de meisjes zijn gelijk voor de twee geboortjaren (1977 en 1985): per honderd 15-jarige meisjes in het beroepsonderwijs hadden er 44 vertraging; per honderd 16-jarigen: 51; en bij de 17-jarige meisjes: 55.

Technisch en kunstonderwijs. Tussen de geboortjaren 1977 en 1985 is het TSO/KSO wat belangrijker geworden in de vorming van de meisjescohorten. Bij de jongens zijn de aantallen nog sterker toegenomen. Het verschil in belang van het TSO/KSO tussen de seksen is daardoor toegenomen. Bijvoorbeeld: bij de 17-jarigen geboren in 1977 volgde 27,8% van de meisjescohort en 31,7% van de jongenscohort les in het technisch of kunstonderwijs: een verschil van 3,9%. Voor het geboortjaar 1985 waren deze cijfers: 29,1% (meisjes) en 34,3% (jongens), een verschil van 5,2%.

In de cohort van 1985 waren er in het TSO/KSO duidelijk minder leerlingen met vertraging dan in de cohort van 1977. Per honderd 15-jarige jongens van 1977 in het technisch en kunstonderwijs hadden er 39 vertraging; per honderd 16-jarigen: 49; en bij de 17-jarigen: 58. Voor de jongenscohort van geboortjaar 1985 waren de cijfers: 34 (15 jaar), 41 (16 jaar) en 53 (17 jaar). Per honderd 15-jarige meisjes van geboortjaar 1977 in het technisch en kunstonderwijs hadden er 28 vertraging; per honderd 16-jarigen: 34; en bij de 17-jarigen: 42. Voor de meisjescohort van 1985: 25 (15 jaar), 30 (16 jaar) en 39 (17 jaar).

Recente evolutie

Het meest recente geboortjaar waarvoor op dit moment een volledig schema zoals Tabel 6 of Tabel 7 kan ingevuld worden is het jaar 1985 (met 20-jarigen in schooljaar 2005–2006). Zoals de figuren (Figuur 1 tot Figuur 6) tonen, beschikken we echter al over gedeeltelijke informatie voor de cohorten van latere geboortjaren.

Twee aspecten van de evolutie na geboortjaar 1985 vallen onmiddellijk op. Ten eerste is er een vrij abrupte toename van het aantal jongens dat op tijd in het ASO zit: na geboortjaar 1988 voor de tweede graad—de 14-jarigen in het derde leerjaar en de 15-jarigen in het vierde leerjaar; na geboortjaar 1986 voor de derde graad—de 16-jarigen in het vijfde leerjaar en de 17-jarigen in het zesde leerjaar. Ondertussen is er geen toename van de aantallen met vertraging. Het leeftijdsprofiel van de jongens in

het algemeen secundair onderwijs is recent dus verbeterd. Bij de meisjes is een gelijkaardige evolutie te zien in de derde graad, maar niet in de tweede graad.

Ten tweede is er na 1985 een duidelijke (verdere) verbetering van het leeftijdsprofiel van de jongens in het TSO/KSO, vooral door een afname van het aantal jongens met vertraging. Bij de meisjes is een dergelijke evolutie ook, maar minder sterk, merkbaar bij de 17-jarigen.

Het zevende leerjaar

Uit de overzichtstabellen van Bijlage C blijkt onmiddellijk dat het zevende leerjaar belangrijker is in het beroepsonderwijs (BSO) dan in het technisch onderwijs (TSO/KSO).³³ De betekenis van het zevende leerjaar in de twee onderwijsvormen is ook verschillend. In het technisch onderwijs is het een specialisatiejaar. Voor leerlingen van het beroepsonderwijs biedt het zevende leerjaar echter bovendien de mogelijkheid om het diploma van secundair onderwijs te behalen, dat meteen ook het toegangkaartje tot hoger onderwijs is.

De bijdrage van het zevende leerjaar TSO/KSO aan de vorming van een geboortecohorte is beperkt en stabiel (zie Tabel 28 in Bijlage E). De cijfers voor het geboortjaar 1985, bijvoorbeeld, zijn representatief. In 2003–2004 vinden we 1,2% van de mannen (Tabel 26) en 0,7% van de vrouwen (Tabel 27) van die cohorte—op achttienjarige leeftijd, dus ‘op tijd’—in een zevende leerjaar TSO/KSO; een jaar later, op de leeftijd van negentien, dus met een jaar vertraging, nog respectievelijk 0,9% en 1,1%; op twintigjarige leeftijd: 0,8% (mannen) en 1,1% (vrouwen).³⁴

Tabel 23, Tabel 24 en Tabel 25 in Bijlage E brengen de beschikbare cijfers bijeen over het zevende leerjaar BSO. Ze zijn ook voorgesteld in Figuur 22 (mannen) en Figuur 23 (vrouwen). Een eerste blik op de grafieken toont dat het belang van het zevende leerjaar ruwweg even groot is voor de mannen als voor de vrouwen, maar dat de leeftijdsstructuur duidelijk verschilt: meer vrouwen slagen erin om op tijd (dat wil zeggen: in het eerste jaar na de leerplicht, op de leeftijd van achttien) aan het zevende leerjaar BSO te beginnen.

De recente evolutie—zeg: over ongeveer de helft van het beschikbare bereik, dus over een achttal jaren—van de inschrijvingen in het zevende leerjaar BSO is enigszins verschillend tussen mannen en vrouwen. Het aantal vrouwen dat ‘op tijd’ in het zevende leerjaar BSO zit (18-jarigen) is eerder constant gebleven: van 7,1% voor geboortjaar 1980 tot 7,2% voor 1987. Voor de 19-jarigen (met één jaar vertraging) is er een kleine stijging van 5,1% (geboortjaar 1979) naar 5,7% (geboortjaar 1986). Bij de mannen is de deelname van zowel de 18- als de 19-jarigen toegenomen in

³³ Er is ook een zevende leerjaar in het ASO. Het aantal leerlingen dat daarvoor kiest is echter zeer klein (zie Bijlage C). Het zevende leerjaar ASO komt daarom verder niet aan bod in deze bespreking.

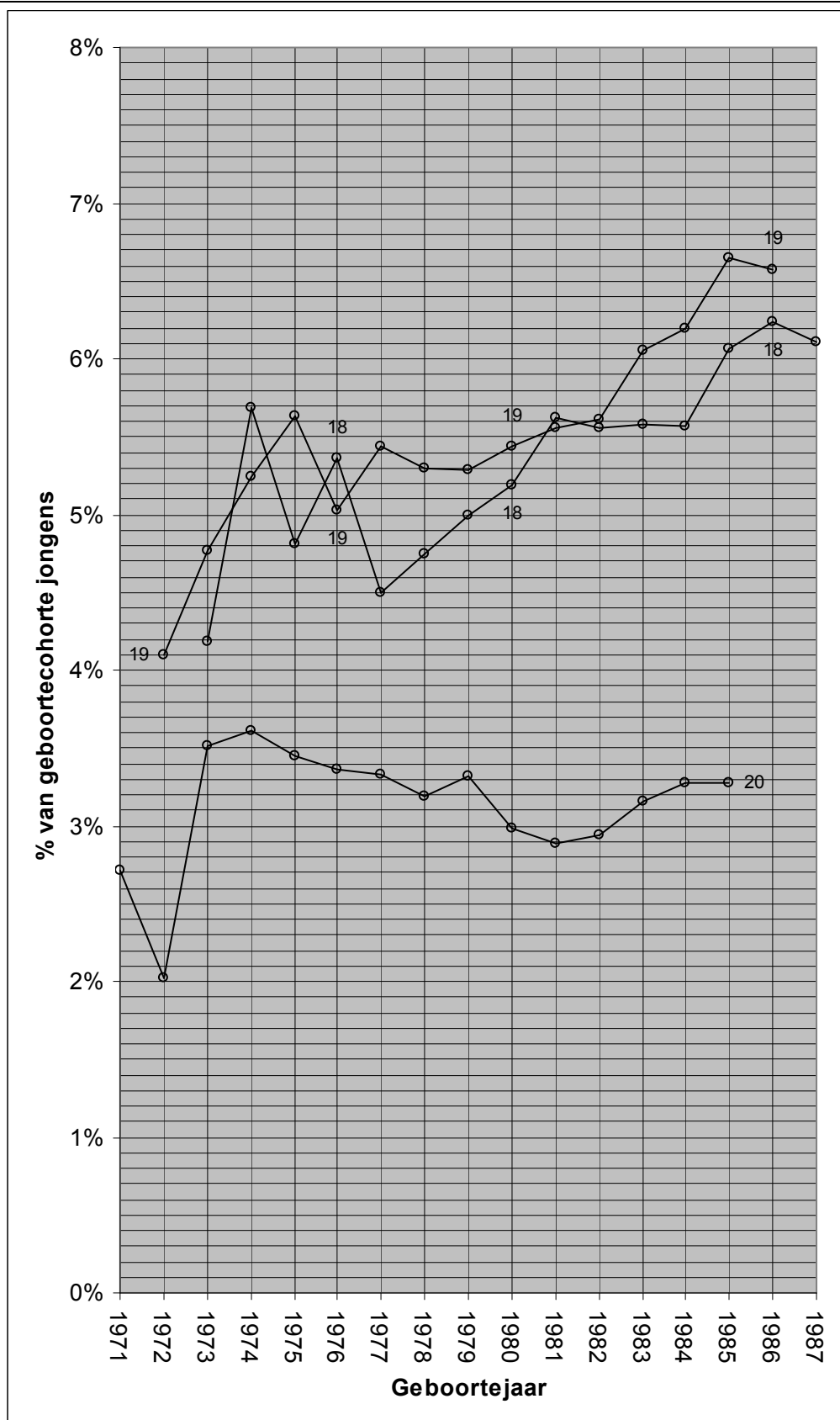
³⁴ Merk op dat dit een van de weinige situaties is waarin de leeftijdsstructuur gunstiger is bij de mannen dan bij de vrouwen: de fractie leerlingen die op tijd in het zevende leerjaar TSO/KSO zitten is wat groter bij de mannen dan bij de vrouwen.

dezelfde periode; voor de tijdige inschrijvingen van 5,2% (geboortjaar 1980) naar 6,1% (1987) en voor inschrijvingen met een jaar vertraging van 5,3% (1979) naar 6,6% (1986). Zowel bij de mannen als bij de vrouwen is de curve van de 20-jarigen, die een zevende leerjaar volgen met twee jaar vertraging, eerder constant.

De evolutie over een langere termijn is moeilijker samen te vatten. De geleidelijke toename van het aantal 19-jarige vrouwen in het zevende leerjaar BSO lijkt al bezig te zijn zolang we hier kunnen terugkijken: van 3,4% voor het geboortjaar 1972 (19-jarigen in 1991–1992) tot 5,7% voor het geboortjaar 1986 (schooljaar 2005–2006). De grafieken van de 18-jarige vrouwen en de 18- en 19-jarige mannen verlopen voor de vroegere geboortejaren echter erg onregelmatig.³⁵ Mogelijk zijn de tellingsgegevens daar minder betrouwbaar.

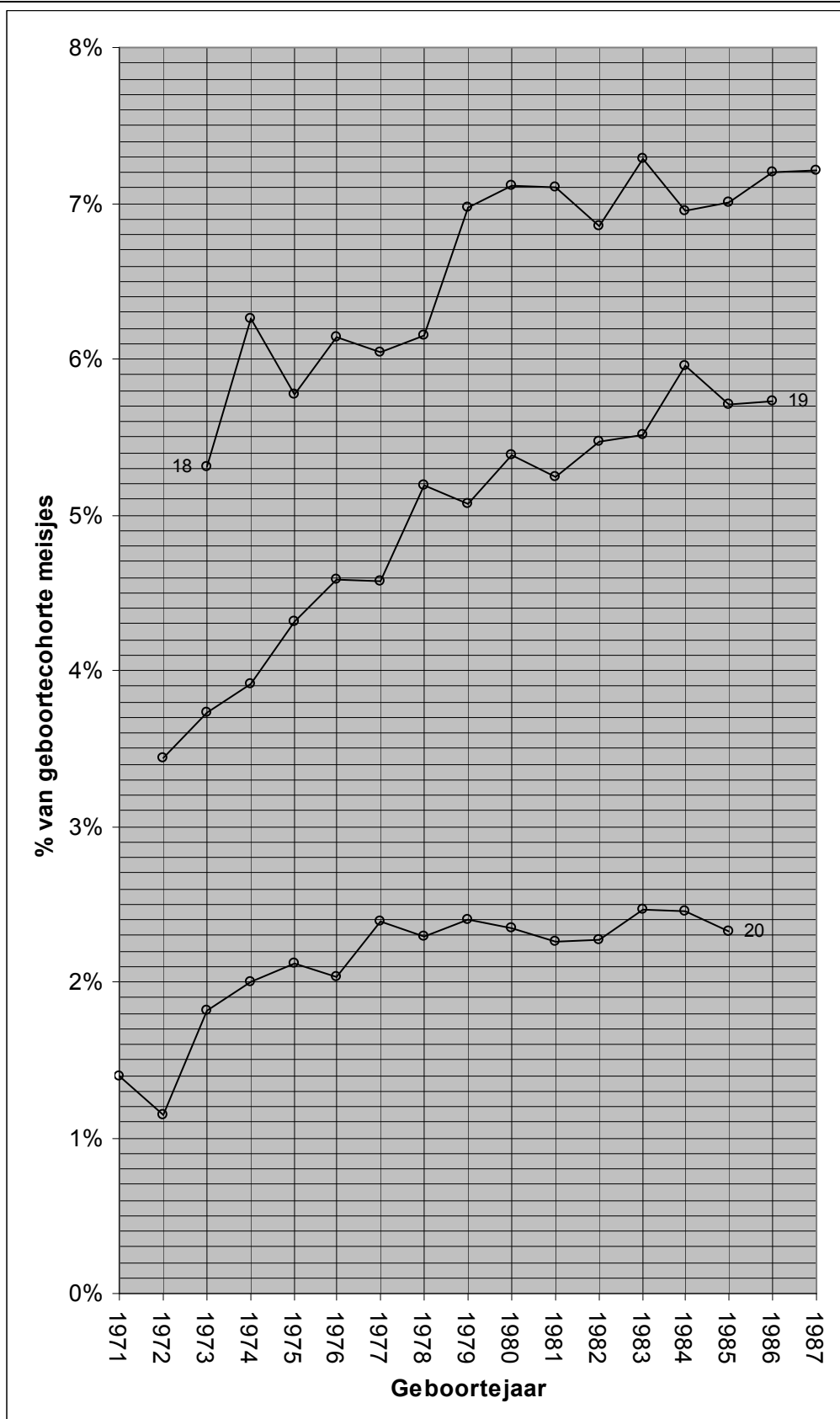
³⁵ Tot en met het geboortjaar 1977 vertonen de grafieken van de 18-jarige en 19-jarige mannen grote schommelingen. In de grafiek van de 18-jarige vrouwen is er een (verdacht) grote toename tussen 1978 (schooljaar 1996–1997) en 1979 (schooljaar 1997–1998), van 6,1% naar 7,0%.

Figuur 22. Zevende leerjaar beroepsonderwijs, mannen

Niet inbegrepen: leerlingen 'op niveau 7de leerjaar' in het experiment modularisering.

Figuur 23. Zevende leerjaar beroepsonderwijs, vrouwen

Niet inbegrepen: leerlingen 'op niveau 7de leerjaar' in het experiment modularisering.

Het ‘experiment modulair onderwijs’

De Vlaamse overheid is op 1 september 2000 begonnen met een ‘experiment modularisering’^{36 37}, onder meer in de tweede en derde graad van het voltijds gewoon secundair beroepsonderwijs. Terwijl de meeste leerlingen in het beroepsonderwijs nog steeds les volgen in het traditionele ‘lineaire’ stelsel, hebben leerlingen uit geselecteerde scholen sinds 2000–2001 een modulair systeem uitgetest. Er waren twee instapmomenten. Sommige scholen zijn gestart met modulair onderwijs in het eerste schooljaar van het experiment. De overige deelnemende scholen sloten een jaar later aan, bij het begin van het schooljaar 2001–2002.³⁸

De tabellen in bijlage F geven een overzicht van de omvang—in de vorm van de leerlingenaantallen, gecorrigeerd voor het geboortecijfer—van het experiment modularisering in de tweede en derde graad.³⁹ Het experiment begon in 2000–2001 met een instroom van 14-jarigen (van geboortjaar 1986) en 15-, 16- en 17-jarigen (geboortejaren 1985, 1984 en 1983). Het was, zoals gezegd, echter pas volledig operationeel vanaf 2001–2002, na het tweede instapmoment voor de scholen. De eerste geboortecohorte die op de ‘normale’ instroomleeftijd (veertien) werd geconfronteerd met de volledige steekproef van scholen met modulair beroepsonderwijs is dus de cohorte geboren in 1987. Voor die cohorte is op dit moment al een profiel van vijf cijfers voorhanden: voor de leeftijden veertien (in 2001–2002) tot en met achttien (2005–2006), het eerste jaar na de leerplicht.

³⁶ Zie p. 2 van Pelleriaux, K., De Rick, K., Op den Kamp, H., & Peeters, T. (2005). *Evaluatie van het experiment modularisering in het secundair onderwijs*. Antwerpen: Universiteit Antwerpen, Faculteit Politieke en Sociale Wetenschappen; Leuven: K.U.Leuven, Hoger instituut voor de arbeid.

³⁷ Zie bijvoorbeeld ook p. 22 in het Statistisch Jaarboek van het Vlaams Onderwijs, schooljaar 2004–2005: “In het schooljaar 2000–2001 werd gestart met een experiment modulair onderwijs, dat 7 jaar in beslag zal nemen. In het modulair onderwijs bestaan geen graden of leerjaren, maar wel studiegebieden. Voor elk studiegebied is een opleidingsstructuur uitgetekend, bestaande uit afzonderlijke leerstofpakketten, modules genoemd. Ook wordt er gewerkt op grond van vakkenintegratie. Modules en opleidingen leiden tot aparte (deel)certificaten. Onder bepaalde voorwaarden worden ook in het modulair onderwijs dezelfde studiebewijzen als in het lineair systeem uitgereikt”.

³⁸ Zie Pelleriaux et al., p. 3.

³⁹ De cijfers in de tabellen zijn afgeleid uit niet-gepubliceerde gegevens die ons bezorgd werden door het Departement Onderwijs (e-mails van 8 juni 2006 en 1 maart 2007).

De Statistische Jaarboeken van het Vlaams Onderwijs voor de schooljaren 2000–2001 en 2001–2002 bevatten wel informatie over het aantal leerlingen in het modulair gedeelte van het voltijds gewoon beroepsonderwijs (zie bijvoorbeeld de tabel “Totale schoolbevolking naar geboortjaar in het gewoon secundair onderwijs” in de Jaarboeken in kwestie), maar maken geen onderscheid tussen het modulair gedeelte van de tweede en derde graad en het modulair systeem in de vierde graad. Vanaf het schooljaar 2002–2003 maakt men in sommige tabellen van de Jaarboeken, maar niet in de tabellen met leerlingenaantallen per geboortjaar, een onderscheid tussen het ‘niveau tweede en derde graad’ en het ‘niveau vierde graad’ in het modulair (voltijds gewoon) beroepsonderwijs.

De beschikbare cijfers over het modulair systeem voor leerlingen geboren in 1987 en daarna zijn ook samengebracht in Tabel 8 (bovenste blok). De tijdreeks voor de 14-jarigen bestrijkt al vijf opeenvolgende geboortejaren (1987 tot en met 1991). Ze toont dat de steekproef van scholen die modulair onderwijs aanbieden een stabiel aandeel heeft in de vorming van een cohorte. De (kortere) tijdreeksen voor de hogere leeftijden bevestigen dit patroon ruwweg—al tonen de cijfers voor de jongens misschien een licht dalende trend.

Het tweede blok van Tabel 8 toont de overeenkomstige cijfers voor het traditioneel lineair systeem, dat nog loopt in het overgrote deel van de tweede en derde graad van het beroepsonderwijs. In vergelijking met deze gegevens over het lineair onderwijs ziet het profiel voor geboortjaar 1987 in het modulair onderwijs er op het eerste zicht ‘normaal’ uit. Zo staat het modulair (lineair) beroepsonderwijs van de tweede en derde graad in voor de opleiding van 0,4% (9,4%), 0,9% (18,7%), 1,0% (22,0%), 1,0% (22,7%) en 0,9% (19,9%) van de jongenscohort van 1987 op respectievelijk 14-, 15-, 16-, 17- en 18-jarige leeftijd. Door de gebruikelijke vertraging van leerlingen die instromen in de bovenbouw van het beroepsonderwijs, is de cohorte maar op volle sterkte aanwezig in de bovenbouw vanaf de leeftijd van vijftien.

Wie wat nauwkeuriger toekijkt, ziet een verschil tussen het doorstromingsprofiel van de jongens en het profiel van de meisjes. Het onderste blok van Tabel 8 brengt dit verschil in beeld. Het aandeel van het modulair systeem in het geheel (lineair plus modulair) neemt bij de meisjes systematisch toe met de leeftijd—bijvoorbeeld: van 2,7% bij de 14-jarigen van 1987 naar 5,3% bij de 18-jarigen. Bij de jongens is dat niet het geval. Is deze trend in de cijfers van de meisjes toevallig—het gegevensbereik is tenslotte nog vrij beperkt? Of betekent het misschien dat de steekproef van meisjes betrokken in het experiment minder representatief is voor de meisjespopulatie dan in het geval van de jongens? Reageren jongens anders op modulair onderwijs dan meisjes? Is de ‘modularisering’ anders uitgewerkt voor de typische meisjesrichtingen van het beroepsonderwijs dan voor de jongens?

Tabel 8. Modulair en lineair voltijds gewoon BSO, tweede en derde graad

Aantal ^a modulair, jongens						Aantal ^b modulair, meisjes					
Leef-tijd	Geboortejaar					Leef-tijd	Geboortejaar				
	1987	1988	1989	1990	1991		1987	1988	1989	1990	1991
14	0,4	0,5	0,4	0,4	0,4	14	0,3	0,4	0,4	0,3	0,3
15	0,9	0,8	0,8	0,7		15	0,7	0,7	0,8	0,7	
16	1,0	0,9	0,8			16	0,9	1,0	1,0		
17	1,0	0,9				17	1,0	1,1			
18	0,9					18	1,0				

Aantal ^a lineair, jongens						Aantal ^b lineair, meisjes					
Leef-tijd	Geboortejaar					Leef-tijd	Geboortejaar				
	1987	1988	1989	1990	1991		1987	1988	1989	1990	1991
14	9,4	9,7	9,2	9,1	9,3	14	9,5	9,2	8,8	9,0	8,5
15	18,7	19,5	19,0	18,7		15	17,7	17,6	17,2	17,4	
16	22,0	22,5	21,9			16	20,3	20,2	19,6		
17	22,7	22,8				17	20,5	20,6			
18	19,9					18	17,8				

Fractie ^c modulair, jongens						Fractie ^c modulair, meisjes					
Leef-tijd	Geboortejaar					Leef-tijd	Geboortejaar				
	1987	1988	1989	1990	1991		1987	1988	1989	1990	1991
14	4,1	4,5	4,0	3,9	4,1	14	2,7	3,7	4,1	3,0	3,4
15	4,5	3,9	3,8	3,5		15	3,7	3,9	4,3	3,9	
16	4,5	4,0	3,7			16	4,2	4,6	4,7		
17	4,2	4,0				17	4,7	4,8			
18	4,5					18	5,3				

^a Aantal uitgedrukt als een percentage van de omvang van de jongenscohort in kwestie.

^b Aantal uitgedrukt als een percentage van de omvang van de meisjescohort in kwestie.

^c Verhouding (in procenten) van aantal in modulair tot aantal in geheel van modulair en lineair systeem (per cel, dus per leeftijd en geboortejaar).

Veertien jaar is de gewenste leeftijd voor wie na het afwerken van de eerste graad aan een eerste schooljaar in het voltijds gewoon modulair beroepsonderwijs bezig is. De praktijk is anders: door voorafgaande vertraging zijn er ook veel vijftienjarigen, zestien-jarigen, ... in een eerste schooljaar in het modulair systeem vlak na de eerste graad. Het modulair onderwijs werkt niet met leerjaren. Toch kan—net zoals in het lineair systeem, waar leerlingen soms een leerjaar moeten overdoen—de ene leerling van het modulair systeem meer tijd nodig hebben dan de andere om de eindstreep, het equivalent van het einde van het zesde leerjaar in het lineair onderwijs, te halen. Dat heeft een invloed op de leeftijdsverdeling in het modulair onderwijs. Tenslotte kunnen

leerlingen van verschillende leeftijden en in verschillende stadia van de opleiding overgaan van het modulair naar het lineair onderwijs en omgekeerd, bijvoorbeeld door van school te veranderen. De cijfers in Tabel 8 tonen slechts het nettoresultaat van al deze processen.

We weten weinig over de jaarlijkse leerlingenstromen in het onderwijs. In LOA-rapport nr. 39⁴⁰ hebben we gepleit voor een meer systematische verzameling, bewerking en publicatie van stroomgegevens over het Vlaams onderwijssysteem:

Een systematisch jaarlijks overzicht van de leerlingenstromen in het Vlaams onderwijs, verdeeld per sekse en volgens het geboortjaar, zou de tellingsdata (...) kunnen veranderen van een hulpmiddel voor de onderwijsadministratie in een instrument voor het onderwijsbeleid. (p. 59)

In het bijzonder vragen we ons vanuit het perspectief van het ‘experiment modulair onderwijs’ bijvoorbeeld af hoeveel leerlingen van een gegeven leeftijd en sekse vanuit de eerste graad binnenstromen in het modulair beroepsonderwijs bij de overgang van het ene schooljaar naar het volgende. Hoeveel leerlingen gaan van het modulair onderwijs naar een bepaald leerjaar van het lineair onderwijs en hoeveel maken de omgekeerde beweging? Zonder dergelijke gegevens is er weinig hoop op een eenduidige interpretatie van de effecten van het ‘experiment modulair onderwijs’. Voorlopig vinden we deze stroomgegevens echter niet terug in gepubliceerde statistieken; er zijn ons ook geen analyses bekend die gebruik zouden maken van eventueel ongepubliceerd cijfermateriaal hierover.

Het LOA-rapport nr. 39 bevat een bondig overzicht⁴¹ van mogelijkheden om de beschikbaarheid van cijfergegevens over het Vlaams onderwijssysteem gevoelig te verbeteren. De vraag naar stroomgegevens is maar één aspect daarvan. De algemene invalshoek van dat overzicht was dat de beschikbare tellingsdata op de eerste plaats een administratief doel hebben: ze zijn bedoeld om de dagelijkse werking van het onderwijs te beheren. De tellingsdata kunnen informatie bevatten die nuttig is voor het onderwijsbeleid, maar deze functie van de data is in de praktijk van secundair belang. De beschikbaarheid van cijfers over het modulair beroepsonderwijs illustreert deze stelling. Hoewel het een nieuw systeem is en een ‘experiment’, is er minder

⁴⁰ Zie pp. 57-60 van: Van Landeghem, G., & Van Damme, J. (2006). *Geboortecohorten doorheen het Vlaams onderwijs na de leerplicht. Evolutie van 1989–1990 tot 2003–2004*. Leuven: Steunpunt LOA, rapport nr. 39. Dit rapport is beschikbaar op <http://www.steunpuntloopbanen.be>.

⁴¹ Onder de titel *Cijfers over het onderwijs in Vlaanderen. Waarom weten we zo weinig?* (pp. 57-64).

informatie voorhanden over het modulaair systeem dan over het lineair onderwijs. Omdat er geen leerjaren zijn in het modulaair onderwijs valt er een dimensie van indeling weg, maar er komt niets in de plaats: het modulaair onderwijs op het niveau van de tweede en derde graad verschijnt in de cijfergegevens als een ongedifferentieerd blok.

De essentie van de doorstromingsproblematiek blijft echter even sterk aanwezig in het modulaair systeem als in het lineair onderwijs. Ook in het modulaair onderwijs volgen niet alle leerlingen het traject volgens hetzelfde tempo. Het is op dit ogenblik misschien niet duidelijk wat de meest relevante tussenstadia zijn of wat het ‘gewenste’ doorstromingstempo is, maar er is ongetwijfeld een ‘normaal tempo’ (van de meerderheid). Sommige leerlingen vorderen trager dan anderen en hun onderwijs kost dus meer, op korte termijn. Maar wat is het effect van dat trager vorderen op de lange termijn? Zijn er meer trage doorstromers in het modulaair onderwijs, of net minder? Lopen de leerlingen eerder vertraging op bij het begin van het traject of verderop, en is dat anders dan in het lineair onderwijs? Hebben trage doorstromers in het modulaair onderwijs meer kans op uiteindelijk succes (een volledig afgewerkt traject, een kwalificatie) dan zittenblijvers in het lineair systeem? Is het daarbij van belang wanneer ze vertraging hebben opgelopen—vroeg in de bovenbouw, later of voordat ze instroomden? Het is in elk geval duidelijk dat de vraag naar de gevolgen van verschillen in het doorstromingstempo in het modulaair onderwijs even relevant is als de zittenblijversproblematiek in het lineair onderwijs.⁴²

Indien men het modulaair beroepsonderwijs na de experimentele fase laat uitbreiden naar meer scholen, dan volgt er hopelijk ook een verfijning in de beschrijving van dat type onderwijs in termen van leerlingenaantallen. Het moet mogelijk zijn om—naar analogie met het einde van het derde, vierde en vijfde leerjaar—enkele zinvolle tussenstadia te definiëren in het modulaair traject die gemeenschappelijk zijn voor alle leerlingen in dat systeem.

⁴² Merk op dat we deze redering evengoed zouden kunnen illustreren aan de hand van de gepubliceerde tellingsdata over het hoger onderwijs. Sinds de ‘flexibilisering’, die veralgemeend is vanaf 2005–2006 (zie bijvoorbeeld: Statistisch Jaarboek van het Vlaams Onderwijs, schooljaar 2005–2006, p. 12), spreekt men niet meer over studiejaren. Ze verdwijnen als criterium van indeling uit de gepubliceerde statistieken, die daardoor een stuk minder informatie bevatten. Op het terrein blijft de doorstromingsproblematiek ondertussen in essentie onveranderd: sommige studenten vorderen snel, anderen moeizaam. Wat wel veranderd is, is de verkleinde beschikbaarheid van gegevens om dit fenomeen op te volgen.

Van een kwantitatieve beschrijving van de zevenjarige experimentele fase zelf verwachten we echter veel meer. Een ‘experiment’ in het onderwijssysteem levert ongetwijfeld uitgebreide en zeer waardevolle informatie op in de vorm van de ‘ervaring’ van leraren en directies die het traditionele systeem hebben gekend en die het nieuwe systeem meemaken. Mogelijk zijn er ook leerlingen die van de beide systemen hebben kunnen proeven en een vergelijking kunnen maken door ondervinding. Voor de leerlingen houdt een ‘experiment’ echter ook een (beperkt) risico in. Ze krijgen een uitzonderlijke kans om de voordelen van een nieuwe werkwijze te benutten, maar groeipijnen of nadelen van het onbeproefde systeem kunnen hun loopbaan ook negatief beïnvloeden. Om die reden is een experiment pas verantwoord als het tenvolle benut wordt, dat wil zeggen: als men er alle mogelijke informatie uithaalt om het onderwijs te kunnen verbeteren. Dat kan niet zonder een gedetailleerde kwantitatieve opvolging van het experiment, die toelaat uit te maken of en hoe de duur en de kans op succes van schoolloopbanen verschillen tussen de twee systemen. Hopelijk is er over het ‘experiment modulair onderwijs’ voldoende kwantitatieve informatie voorhanden om dit waar te maken.

Bijlagen

Bijlage A. Omvang van de geboortecohorten

Een eerste maat voor de omvang van een geboortecohorte berekenen we door de cohorde te bekijken op 12-jarige leeftijd en het aantal leden van de cohorde ingeschreven in het Vlaams onderwijssysteem te tellen. Om een meer robuuste omvangsmaat te bepalen, wordt dezelfde telling uitgevoerd een jaar eerder (11-jarigen) en een jaar later (13-jarigen) en de drie omvangscijfers worden uitgemiddeld. Voor de geboortejaren 1966 tot 1992 is het resultaat van deze procedure voorgesteld in Figuur 24, voor jongens en meisjes apart.

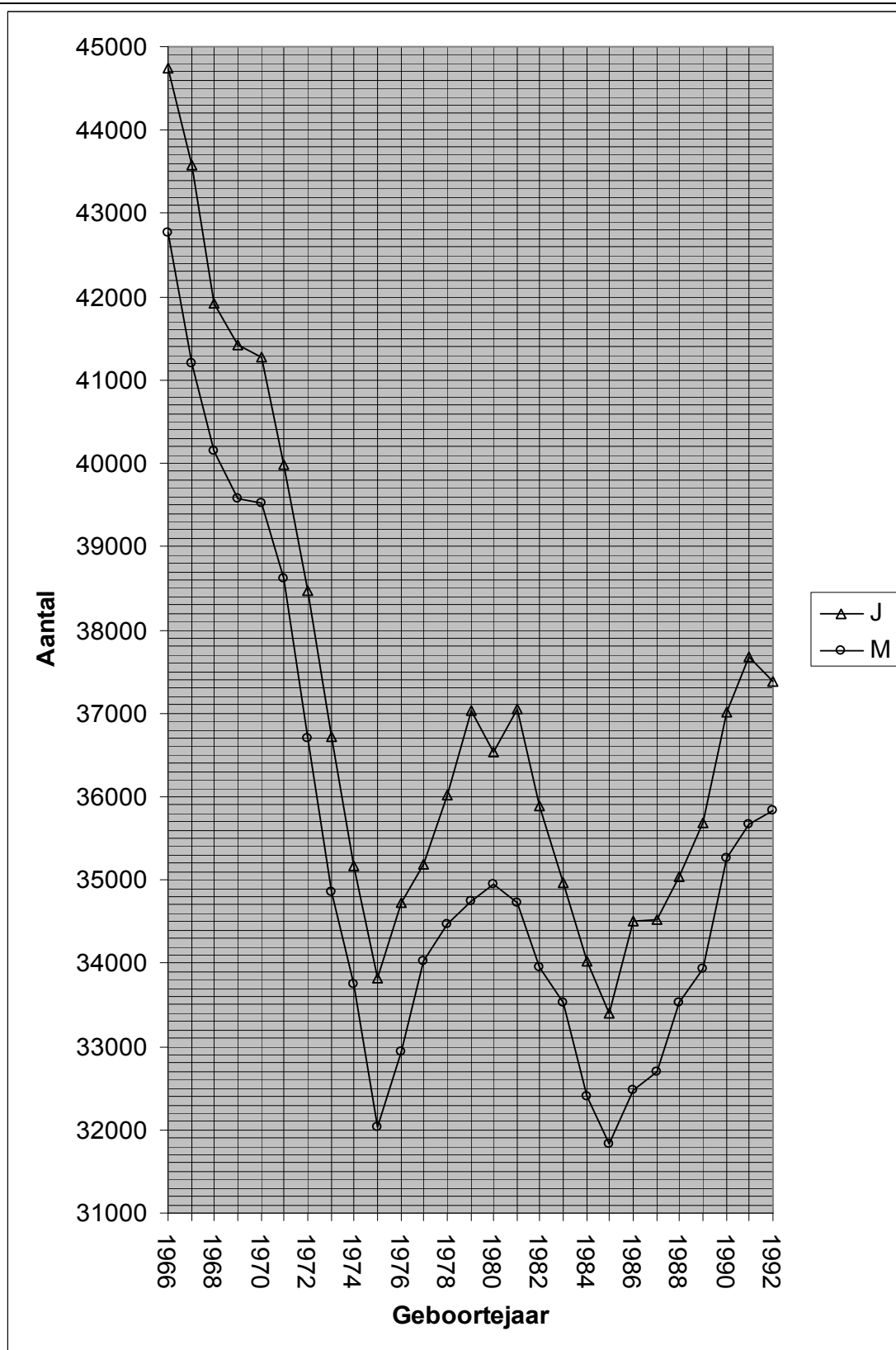
De figuur toont duidelijk dat de omvang van de cohorten sterk verandert met het geboortjaar. Zonder correctie van de leerlingenaantallen (door het berekenen van percentages ten opzichte van de omvang van de cohorde) zouden we dit patroon van verandering aantreffen in elke getallenreeks volgens het geboortjaar. Het zou dan veel moeilijker zijn om andere veranderingen te zien.

In dit rapport gebruiken we, zoals in vroegere doorstromingsstudies, een verfijning van de omvangsmaat uit Figuur 24, waarbij de omvang van de cohorde (licht) kan afhangen van de leeftijd. Voor de jongste leeftijdscategorieën die relevant zijn voor dit rapport, de 13- en 14-jarigen, nemen we als uitgangspunt dat ze allemaal in het Vlaams onderwijssysteem zitten. De omvang van de 13-jarige (14-jarige) cohorde is dan het aantal leden van de cohorde in het onderwijs op die leeftijd. Vanaf vijftien en ouder gebruiken we de gemiddelde omvang op 11-, 12- en 13-jarige leeftijd als referentie. Het aantal 15-jarigen in het onderwijssysteem wordt vergeleken met de referentiewaarde. Van de twee aantallen dient het grootste als maat voor de omvang op leeftijd vijftien. Voor de 16-jarigen, 17-jarigen enzovoort gaat het analoog.

Deze definitie van de omvang van een Vlaamse geboortecohorte komt overeen met de definitie in LOA-rapport nr. 16⁴³. Voor meer uitleg over deze kwestie verwijzen we dan ook naar dat rapport (pp. 4 en 5).

⁴³ Van Landeghem, G., & Van Damme, J. (2004). *Geboortecohorten doorheen het Vlaams Onderwijs: Evolutie van 1989–1990 tot 2001–2002*. Leuven: Steunpunt LOA, rapport nr. 16. Dit rapport is beschikbaar op <http://www.steunpuntloopbanen.be>.

Figuur 24. Omvang van opeenvolgende geboortecohorten, per sekse

Omvangmaat: aantal leden van de coorte ingeschreven in het Vlaams onderwijs, geteld op de leeftijden 11, 12 en 13 en uitgemiddeld.

Bijlage B. Deelname aan het onderwijs

Tabel 9 en Tabel 10 tonen hoeveel leden van een geboortecohorte van de Vlaamse Gemeenschap—de kolommen in de tabel, aangeduid door het geboortjaar—nog deelnemen aan het onderwijs op 15-jarige, 16-jarige, ..., 20-jarige leeftijd.⁴⁴ We kunnen beschikken over gegevens van de schooljaren 1989–1990 tot 2005–2006. Voor het leeftijdsinterval van vijftien tot twintig hebben we dus volledige informatie voor de geboortejaren 1974 tot 1985. De vier volgende tabellen (Tabel 11 tot Tabel 14) bevatten de deelnamecijfers voor de jongens- en de meisjescohorten.

De percentages—in schuinschrift—die betrekking hebben op de 18-, 19- en 20-jarigen in de schooljaren 1989–1990, 1990–1991, 1991–1992 en 1992–1993 zijn minder betrouwbaar, omdat een stukje van elk getal berust op een schatting. De geschatte aantallen vertegenwoordigen het hogescholenonderwijs in de “instellingen voor kunstonderwijs die in 1991 van het departement Cultuur naar het departement Onderwijs werden overgeheveld” (zie: Statistisch Jaarboek van het Vlaams Onderwijs, schooljaar 1993–1994, p. 239). De schattingen zijn gebaseerd op een vergelijking tussen de Jaarboeken van 1992–1993 en 1993–1994. De volgende twee voorbeeldjes geven een indruk van de invloed van de geschatte aantallen op het geheel. De geschatte fractie is het grootst bij de 19-jarige vrouwen van geboortjaar 1973: het geschatte aantal vertegenwoordigt daar 1,6% van de vrouwencohorte, op een totaal deelnamecijfer van 65,0%; de geschatte fractie is het kleinst bij de 18-jarige mannen van geboortjaar 1971: daar staat de schatting voor 0,6% van de mannencohorte (op een totaal van 76,4%). De genoemde schatting heeft in principe ook wat invloed op de cijfers van de 16- en 17-jarigen in de genoemde schooljaren, maar die invloed is verwaarloosbaar klein.

De SYNTRA-cijfers voor 2005–2006 zijn voorlopig slechts benaderingen. Daardoor kunnen de deelnamecijfers die betrekking hebben op dat schooljaar licht beïnvloed zijn, doordat het aantal in de teller niet helemaal correct is; voor de 15-, 16- en 17-jarigen is bovendien de noemer (i.e.: de omvang van de geboortecohorte) niet helemaal correct.

⁴⁴ De berekening van de omvang van een geboortecohorte hangt af van de leeftijd (zie Bijlage A). Voor 13- of 14-jarigen is, volgens onze definitie, de omvang van de cohorten precies gelijk aan het aantal leden van de cohorten in het onderwijs. Daar is het deelnamecijfer dus, bij definitie, 100%.

Tabel 9. Deelname van 15-, 16- en 17-jarigen aan het onderwijs

Leef- tijd	Geboortejaar																		
	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990
15			99,3	99,6	99,7	99,8	100,0	100,0	100,0	100,0	99,9	99,9	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
16		98,9	99,0	99,8	99,9	99,9	100,0	99,8	100,0	99,9	99,9	99,9	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
17	97,1	97,8	97,9	99,9	99,4	99,8	99,7	99,6	99,9	99,4	99,4	99,8	99,9	99,9	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

De deelname is uitgedrukt als een percentage van de omvang van de geboortecohorte in kwestie.

Tabel 10. Deelname van 18-, 19- en 20-jarigen aan het onderwijs

Leef- tijd	Geboortejaar																		
	1969	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987
18			77,5	78,2	78,8	82,9	82,8	83,9	84,5	84,8	84,7	84,2	83,3	83,0	83,4	83,9	85,1	86,2	86,6
19		56,9	57,8	59,4	62,7	64,2	66,2	67,0	68,5	69,1	68,0	66,3	65,7	66,4	67,1	67,9	69,1	70,0	
20	46,3	47,0	47,3	48,8	54,3	56,9	58,6	56,8	57,9	57,6	55,2	54,9	54,8	56,5	57,6	58,1	59,4		

De deelname is uitgedrukt als een percentage van de omvang van de geboortecohorte in kwestie.

Tabel 11. Deelname van 15-, 16- en 17-jarige jongens aan het onderwijs

Leef- tijd	Geboortejaar																		
	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990
15			99,6	99,7	99,7	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	99,9	99,9	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
16		99,4	99,4	99,8	99,8	100,0	100,0	99,8	100,0	99,8	99,9	99,9	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
17	97,8	98,4	98,0	100,0	99,3	100,0	99,8	99,5	99,7	99,3	99,3	99,6	99,8	99,9	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

De deelname is uitgedrukt als een percentage van de omvang van de jongenscohort van het geboortejaar in kwestie.

Tabel 12. Deelname van 18-, 19- en 20-jarige mannen aan het onderwijs

Leef- tijd	Geboortejaar																		
	1969	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987
18			76,4	77,2	77,9	82,6	81,7	82,7	83,5	83,6	83,1	81,9	81,0	80,7	81,0	81,2	82,8	83,9	84,3
19		54,6	56,0	57,4	60,5	62,3	63,6	63,8	65,8	65,5	63,9	61,6	60,9	61,3	62,0	62,7	64,2	65,1	
20	44,4	45,0	45,4	45,2	50,4	52,3	52,8	52,6	53,6	52,4	49,5	48,8	48,5	50,2	51,3	51,4	53,0		

De deelname is uitgedrukt als een percentage van de omvang van de jongenscohort van het geboortejaar in kwestie.

Tabel 13. Deelname van 15-, 16- en 17-jarige meisjes aan het onderwijs

Leef- tijd	Geboortejaar																		
	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990
15			99,0	99,4	99,7	99,6	100,0	100,0	100,0	100,0	99,9	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
16		98,5	98,6	99,8	100,0	99,8	100,0	99,8	100,0	100,0	99,9	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
17	96,3	97,2	97,9	99,9	99,6	99,7	99,5	99,7	100,0	99,6	99,5	99,9	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

De deelname is uitgedrukt als een percentage van de omvang van de meisjescohort van het geboortejaar in kwestie.

Tabel 14. Deelname van 18-, 19- en 20-jarige vrouwen aan het onderwijs

Leef- tijd	Geboortejaar																		
	1969	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987
18			78,7	79,2	79,8	83,2	84,0	85,2	85,6	86,1	86,5	86,6	85,9	85,4	85,8	86,7	87,5	88,6	89,0
19		59,2	59,7	61,5	65,0	66,2	69,1	70,4	71,2	72,8	72,4	71,3	70,8	71,7	72,3	73,4	74,3	75,2	
20	48,3	49,1	49,3	52,7	58,4	61,6	64,8	61,4	62,4	62,9	61,2	61,2	61,5	63,0	64,3	65,1	66,1		

De deelname is uitgedrukt als een percentage van de omvang van de meisjescohort van het geboortejaar in kwestie.

Bijlage C. Verdeling van 13-, 14-, ..., 20-jarigen over onderwijsposities

In de tabellen van deze bijlage kan men de verdeling van de leden van een geboortecohorte op een gegeven leeftijd over de verschillende vormen van onderwijs aflezen. De tabellen hebben betrekking op de 13-jarigen (Tabel 15), 14-jarigen (Tabel 16), ..., 20-jarigen (Tabel 22). Elke tabel geeft voor de opeenvolgende cohorten—dus: geboorteejaar na geboorteejaar—de verdeling over een aantal onderwijsposities.⁴⁵

Bijlage A benadrukt dat trends in leerlingenaantallen pas goed zichtbaar worden na een correctie voor de schommelingen in de geboortecijfers. Voor een zinvolle longitudinale analyse van leerlingenaantallen is het daarnaast ook nodig de veranderingen in de onderwijsstructuur en in de rapportering over het onderwijs op te vangen. Zoals uitgelegd in de bijlage van een vorig rapport⁴⁶, doen we dat door gepaste samengestelde onderwijsposities te definiëren die hun betekenis behouden over de jaren heen. De definities die nodig zijn om Tabel 15 tot Tabel 22 te begrijpen zijn terug te vinden in Bijlage I van LOA-rapport nr. 39⁴⁷, behalve voor het modulair voltijds gewoon secundair onderwijs.⁴⁸ Met behulp van een niet-gepubliceerd gegevensbestand⁴⁹ hebben we het ‘modulair voltijds gewoon beroepsonderwijs’ (LOA-rapport nr. 39, p. 133) verder kunnen indelen. Het onderwijs op het niveau van de tweede en derde graad vormt de onderwijspositie ‘Modulair BSO 2de/3de graad’; het onderwijs op het niveau van de vierde graad is opgenomen in de positie ‘BSO 4de graad (mod. en lineair)’.

De schuingedrukte percentages in het hoger onderwijs zijn schattingen. Ze vertegenwoordigen het hogescholenonderwijs in de “instellingen voor kunstonderwijs die in 1991 van het departement Cultuur naar het departement Onderwijs werden overgeheveld” (zie: Statistisch Jaarboek van het Vlaams Onderwijs, schooljaar 1993–

⁴⁵ Door binnen een gegeven tabel de cijfers van een kolom op te tellen, vindt men het overeenkomstige deelnamecijfer van Bijlage B.

⁴⁶ Van Landeghem, G., & Van Damme, J. (2004). *Geboortecohorten doorheen het Vlaams Onderwijs: Evolutie van 1989–1990 tot 2001–2002*. Leuven: Steunpunt LOA, rapport nr. 16. Dit rapport is beschikbaar op <http://www.steunpuntloopbanen.be>.

⁴⁷ Van Landeghem, G., & Van Damme, J. (2006). *Geboortecohorten doorheen het Vlaams onderwijs na de leerplicht. Evolutie van 1989–1990 tot 2003–2004*. Leuven: Steunpunt LOA, rapport nr. 39. Dit rapport is beschikbaar op <http://www.steunpuntloopbanen.be>.

⁴⁸ De definities in Bijlage I van LOA-rapport nr. 39 reiken tot het schooljaar 2003–2004. Ondertussen is de structuur van het hoger onderwijs grondig veranderd, door de overgang naar het bachelor/master systeem. Deze structuurverandering is echter niet van belang voor het huidige rapport, waar het hoger onderwijs als een geheel (onderwijspositie ‘Hoger onderwijs’) behandeld wordt.

⁴⁹ Departement Onderwijs (e-mails van 8 juni 2006 en 1 maart 2007).

1994, p. 239). De schattingen zijn gebaseerd op een vergelijking tussen de Jaarboeken van 1992–1993 en 1993–1994.

Verder ontbreken nog de correcte cijfers voor SYNTRA in 2005–2006. Voor de 14-jarigen is het cijfer weggelaten, voor 15 en ouder zijn de absolute aantallen van het vorig schooljaar geëxtrapoleerd (cijfers in schuinschrift). Indirect heeft deze benadering ook een (wellicht verwaarloosbare) invloed op al de positiecijfers van de 15-, 16- en 17-jarigen in 2005–2006, omdat de omvang van de geboortecohorte op die leeftijden mee van de SYNTRA-cijfers afhangt.

Tabel 15. Onderwijsposities van 13-jarigen

Onderwijspositie	Geboortjaar																
	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992
Gewoon lager onderwijs	0,9	0,9	0,9	0,9	1,0	1,0	1,0	0,9	0,9	0,9	0,9	1,0	1,0	1,1	1,2	1,1	1,1
Buitengewoon lager onderwijs	1,4	1,3	1,3	1,2	1,1	1,0	1,1	1,0	1,0	1,0	1,0	0,9	0,9	0,7	0,8	0,7	0,8
Onthaalklas anderstaligen						0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
1 ^{ste} graad gewoon secundair	94,7	95,2	94,2	94,6	94,7	94,5	94,2	94,4	94,1	93,9	93,9	93,7	93,5	93,7	93,5	93,5	93,4
ASO derde leerjaar	0,7	0,6	0,8	0,6	0,6	0,6	0,7	0,7	0,6	0,8	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,8
ASO vierde leerjaar		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ASO vijfde leerjaar		0,0								0,0						0,0	
ASO zesde leerjaar												0,0					
KSO/TSO derde leerjaar	0,1	0,1	0,3	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1	0,1
KSO/TSO vierde leerjaar	0,0		0,0	0,0					0,0	0,0	0,0						0,0
KSO/TSO vijfde leerjaar							0,0										
BSO derde leerjaar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
BSO vierde leerjaar	0,0	0,0		0,0				0,0	0,0		0,0						0,0
BSO zesde leerjaar														0,0			0,0
DBSO 15–18-jarigen																	0,0
Buitengewoon secundair	2,0	2,0	2,5	2,5	2,5	2,7	2,9	2,9	3,2	3,2	3,2	3,2	3,4	3,3	3,4	3,5	3,6
Leertijd				0,0													
Hoger onderwijs	0,0		0,0														

De aantallen zijn uitgedrukt als een percentage van de omvang van de geboortecohorte in kwestie.

Tabel 16. Onderwijsposities van 14-jarigen

Onderwijspositie	Geboortjaar																
	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991
Gewoon lager onderwijs	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Buitengewoon lager onderwijs	0,4	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1
Onthaalklas anderstaligen						0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,3	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3
1 ^{ste} graad gewoon secundair	24,6	24,5	24,0	24,2	24,1	23,4	22,9	22,5	22,5	22,7	22,1	22,2	22,0	22,4	22,2	22,2	22,2
ASO derde leerjaar	42,5	42,9	40,9	40,4	40,0	40,3	40,4	40,7	40,7	40,0	40,7	40,4	40,4	39,8	40,5	40,7	40,8
ASO vierde leerjaar	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,7	0,7	0,7	0,6	0,7	0,7	0,7
ASO vijfde leerjaar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ASO zesde leerjaar				0,0							0,0						0,0
KSO/TSO derde leerjaar	18,5	18,6	20,5	20,8	21,2	21,4	21,7	22,0	22,1	22,2	22,0	22,2	22,4	22,4	22,6	22,2	22,3
KSO/TSO vierde leerjaar	0,2	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1
KSO/TSO vijfde leerjaar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0				0,0	0,0	0,0		0,0			
KSO/TSO zesde leerjaar	0,0			0,0	0,0									0,0			
BSO derde leerjaar	9,9	9,8	10,0	10,1	10,3	10,5	10,4	10,1	10,0	10,0	9,9	9,6	9,4	9,5	9,0	9,1	8,9
BSO vierde leerjaar	0,2	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
BSO vijfde leerjaar	0,0		0,0	0,0	0,0	0,0				0,0		0,0					
BSO zesde leerjaar			0,0	0,0	0,0												
BSO zevende leerjaar					0,0												
Modulair BSO 2 ^{de} /3 ^{de} graad												0,2	0,3	0,4	0,4	0,3	0,3
DBSO 15-18-jarigen				0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0	0,1
Buitengewoon secundair	2,9	3,0	3,3	3,3	3,4	3,4	3,5	3,6	3,6	3,9	4,0	3,9	3,9	4,1	3,8	4,1	4,1
BSO 7 ^{de} leerjaar en 4 ^{de} graad	0,0	0,0															
BSO 4 ^{de} graad (mod. en lineair)					0,0												
Leertijd			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	

De aantallen zijn uitgedrukt als een percentage van de omvang van de geboortecohorte in kwestie.

Tabel 17. Onderwijsposities van 15-jarigen

Onderwijspositie	Geboortjaar																
	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990
Gewoon lager onderwijs												0,0					
Buitengewoon lager onderwijs	0,0	0,0			0,0		0,0										
Onthaalklas anderstaligen						0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,3	0,4	0,4	0,5	0,5	0,4	0,4
1 ^{ste} graad gewoon secundair	4,9	4,8	4,6	4,4	4,4	4,3	4,1	4,0	3,8	3,5	3,6	3,5	3,6	3,8	3,9	3,7	3,7
ASO derde leerjaar	6,1	5,9	5,0	4,5	4,5	4,3	4,2	4,0	4,1	3,9	3,9	3,9	3,8	3,8	3,8	3,8	4,1
ASO vierde leerjaar	35,3	36,0	36,1	36,8	36,6	36,3	36,4	36,7	36,9	36,7	36,1	36,4	36,1	36,2	35,9	36,7	36,7
ASO vijfde leerjaar	0,6	0,5	0,5	0,4	0,5	0,5	0,5	0,5	0,6	0,6	0,5	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
ASO zesde leerjaar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ASO zevende leerjaar												0,0					
KSO/TSO derde leerjaar	9,8	9,6	9,6	9,8	9,8	9,6	9,3	9,0	9,1	9,1	9,1	9,1	9,2	9,0	8,7	8,8	8,6
KSO/TSO vierde leerjaar	17,7	18,1	18,2	19,2	19,4	19,9	20,1	20,4	20,5	20,8	21,0	20,9	21,0	21,0	21,1	21,5	21,2
KSO/TSO vijfde leerjaar	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1
KSO/TSO zesde leerjaar	0,0	0,0	0,0	0,0			0,0			0,0	0,0		0,0				
KSO/TSO zevende leerjaar						0,0											
BSO derde leerjaar	9,3	9,3	9,6	9,6	9,6	9,5	9,7	9,5	9,4	9,6	9,6	9,1	9,2	9,1	9,2	9,2	9,0
BSO vierde leerjaar	10,3	10,1	10,4	9,7	9,4	9,9	9,9	10,0	9,7	9,7	9,6	9,5	9,3	9,1	9,4	8,9	9,0
BSO vijfde leerjaar	0,2	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
BSO zesde leerjaar	0,0			0,0	0,0	0,0	0,0										
BSO zevende leerjaar						0,0											
Modulair BSO 2 ^{de} /3 ^{de} graad												0,2	0,6	0,8	0,8	0,8	0,7
DBSO 15–18-jarigen	0,4	0,5	0,4	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,8	0,9	1,0	1,1	1,0	1,1	1,0	1,0	1,0
Buitengewoon secundair	3,3	3,3	3,5	3,3	3,7	3,7	3,6	3,7	3,8	3,7	4,1	4,1	4,1	4,0	4,2	4,0	4,2
BSO 7 ^{de} leerjaar en 4 ^{de} graad	0,0	0,0															
Leertijd	1,3	1,2	1,3	1,3	1,4	1,2	1,3	1,3	1,1	1,1	1,2	1,1	1,0	0,9	0,7	0,6	0,6
Hoger onderwijs												0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	

De aantallen zijn uitgedrukt als een percentage van de omvang van de geboortecohorte in kwestie.

Tabel 18. Onderwijsposities van 16-jarigen

Onderwijspositie	Geboortjaar																
	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989
Onthaalklas anderstaligen						0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,4	0,5	0,6	0,5	0,4	0,5
1 ^{ste} graad gewoon secundair	0,5	0,5	0,5	0,5	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
ASO derde leerjaar	0,8	0,7	0,6	0,5	0,5	0,4	0,4	0,4	0,5	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6
ASO vierde leerjaar	6,3	6,1	6,0	5,4	5,3	5,1	4,8	4,5	4,4	4,6	4,3	4,2	4,3	4,4	4,2	4,1	4,0
ASO vijfde leerjaar	29,1	30,2	31,0	31,4	32,2	32,2	31,9	32,4	32,3	32,2	32,2	31,4	31,4	30,9	31,6	31,7	32,5
ASO zesde leerjaar	0,7	0,7	0,5	0,5	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5	0,6	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
KSO/TSO derde leerjaar	2,8	2,5	2,4	2,4	2,2	2,2	2,2	2,0	1,9	1,9	1,9	1,8	1,8	2,0	1,8	1,9	1,8
KSO/TSO vierde leerjaar	11,1	11,3	11,2	11,0	10,8	10,7	10,4	9,9	9,9	9,8	9,9	10,0	9,8	10,0	9,7	9,3	9,4
KSO/TSO vijfde leerjaar	15,0	14,9	15,5	15,9	17,5	17,9	18,6	19,0	19,5	19,9	20,1	20,4	20,6	20,5	20,5	20,9	21,1
KSO/TSO zesde leerjaar	0,2	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1
KSO/TSO zevende leerjaar		0,0			0,0	0,0						0,0	0,0				
BSO derde leerjaar	3,8	3,6	3,6	3,5	3,5	3,4	3,4	3,3	3,1	3,0	2,9	3,0	2,8	2,9	2,9	3,0	2,9
BSO vierde leerjaar	9,5	9,4	9,7	9,3	9,5	9,2	9,2	9,4	9,1	9,0	9,2	9,3	9,0	8,9	9,1	9,1	9,0
BSO vijfde leerjaar	10,6	10,4	10,3	10,8	9,4	9,2	9,7	9,8	9,8	9,6	9,7	9,4	9,5	9,3	9,1	9,3	9,0
BSO zesde leerjaar	0,1	0,2	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
BSO zevende leerjaar					0,0				0,0								
Modulair BSO 2 ^{de} /3 ^{de} graad												0,1	0,4	0,8	1,0	0,9	0,9
DBSO 15–18-jarigen	1,3	1,6	1,5	1,8	1,7	1,8	1,7	1,9	2,0	2,0	2,2	2,3	2,4	2,4	2,4	2,3	2,2
Buitengewoon secundair	3,4	3,2	3,4	3,3	3,2	3,5	3,5	3,4	3,5	3,6	3,5	3,8	3,9	3,8	3,8	4,0	3,8
BSO 7 ^{de} leerjaar en 4 ^{de} graad	0,0	0,0															
BSO 4 ^{de} graad (mod. en lineair)							0,0										
Leertijd	3,6	3,6	3,6	3,5	3,2	3,4	3,1	2,9	2,9	2,7	2,6	2,5	2,2	2,1	1,8	1,4	1,4
DBSO 18–25-jarigen												0,0					
Hoger onderwijs	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

De aantallen zijn uitgedrukt als een percentage van de omvang van de geboortecohorte in kwestie.

Tabel 19. Onderwijsposities van 17-jarigen

Onderwijspositie	Geboortjaar																
	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988
Onthaalklas anderstaligen						0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,3	0,4	0,5	0,6	0,5	0,5
1 ^{ste} graad gewoon secundair	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ASO derde leerjaar	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
ASO vierde leerjaar	1,2	1,0	0,9	0,8	0,8	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,5	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
ASO vijfde leerjaar	6,5	6,4	6,3	6,4	5,8	5,9	5,7	5,3	5,3	5,0	5,2	4,9	4,8	4,8	4,9	4,6	4,3
ASO zesde leerjaar	26,0	26,3	27,6	28,1	29,0	29,7	29,8	29,7	30,0	29,7	29,7	29,6	29,1	28,9	28,8	29,6	29,9
ASO zevende leerjaar	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0
KSO/TSO derde leerjaar	0,5	0,5	0,5	0,5	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
KSO/TSO vierde leerjaar	4,3	4,0	3,8	3,5	3,4	3,1	3,0	2,8	2,7	2,6	2,6	2,6	2,5	2,5	2,6	2,3	2,3
KSO/TSO vijfde leerjaar	10,0	10,4	10,9	10,9	11,4	11,5	11,3	11,4	11,0	11,1	11,2	11,4	11,8	11,9	11,6	11,3	10,9
KSO/TSO zesde leerjaar	12,0	12,5	12,6	13,2	13,2	14,8	15,3	15,8	16,3	16,6	16,9	16,9	17,0	17,0	17,2	17,7	18,0
KSO/TSO zevende leerjaar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
BSO derde leerjaar	1,2	1,1	1,0	0,9	1,0	0,8	0,8	0,7	0,6	0,7	0,7	0,6	0,6	0,7	0,7	0,7	0,6
BSO vierde leerjaar	4,5	4,2	4,0	3,8	3,8	3,6	3,5	3,5	3,3	3,3	3,0	3,0	3,0	2,9	3,1	3,0	3,1
BSO vijfde leerjaar	10,2	10,2	10,1	10,4	9,8	9,8	9,5	9,4	9,6	9,3	9,4	9,5	9,8	9,5	9,3	9,4	9,4
BSO zesde leerjaar	9,2	9,2	9,4	9,6	9,4	8,6	8,5	8,9	9,0	9,1	8,8	8,9	8,6	8,8	8,7	8,5	8,6
BSO zevende leerjaar			0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Modulair BSO 2 ^{de} /3 ^{de} graad												0,0	0,1	0,5	1,0	1,0	1,0
DBSO 15–18-jarigen	2,6	3,0	2,8	3,4	3,0	3,0	3,1	2,9	3,3	3,3	3,3	3,6	3,9	3,7	3,7	3,8	3,7
Buitengewoon secundair	3,2	3,2	2,9	3,1	3,2	3,0	3,3	3,3	3,2	3,2	3,4	3,3	3,5	3,7	3,6	3,6	3,8
BSO 7 ^{de} leerjaar en 4 ^{de} graad	0,1	0,1															
BSO 4 ^{de} graad (mod. en lineair)			0,0	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0								0,0
Leertijd	5,1	5,2	4,8	4,8	4,7	4,4	4,4	4,1	3,9	3,9	3,5	3,5	3,2	2,8	2,6	2,3	2,2
DBSO 18–25-jarigen													0,0	0,0	0,0	0,0	
Hoger onderwijs	0,3	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4	0,5	0,7	0,5	0,5	0,6	0,5	0,5	0,6	0,6	0,7	0,6

De aantallen zijn uitgedrukt als een percentage van de omvang van de geboortecohorte in kwestie.

Tabel 20. Onderwijsposities van 18-jarigen

Onderwijspositie	Geboortjaar																
	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987
Onthaalklas anderstaligen						0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0	0,1
1 ^{ste} graad gewoon secundair	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ASO derde leerjaar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ASO vierde leerjaar	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
ASO vijfde leerjaar	1,3	1,4	1,3	1,2	1,0	1,1	1,0	0,9	0,9	0,8	0,9	0,8	0,7	0,8	0,7	0,8	0,7
ASO zesde leerjaar	5,5	5,7	5,7	5,8	5,9	5,2	5,3	5,2	5,0	4,9	4,6	4,8	4,7	4,5	4,6	4,5	4,4
ASO zevende leerjaar	0,2	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
KSO/TSO derde leerjaar	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,0
KSO/TSO vierde leerjaar	0,9	0,8	0,8	0,7	0,6	0,6	0,5	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
KSO/TSO vijfde leerjaar	4,5	4,4	4,2	4,3	4,4	4,3	4,3	4,1	3,9	3,8	3,7	3,8	3,7	3,7	3,8	3,6	3,3
KSO/TSO zesde leerjaar	7,8	7,7	8,3	8,5	8,8	9,3	9,3	9,3	9,5	9,0	9,2	9,1	9,3	9,7	9,8	9,8	9,7
KSO/TSO zevende leerjaar	0,7	0,9	1,0	1,3	0,9	0,8	1,0	1,0	1,1	1,0	1,0	0,9	1,0	0,9	1,0	1,0	1,0
BSO derde leerjaar	0,2	0,2	0,1	0,2	0,1	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2
BSO vierde leerjaar	1,0	1,0	1,0	0,9	0,8	0,8	0,7	0,7	0,6	0,6	0,5	0,6	0,4	0,5	0,6	0,6	0,6
BSO vijfde leerjaar	4,1	3,9	3,9	4,0	4,0	3,8	3,8	3,5	3,7	3,5	3,2	3,1	3,2	3,1	3,1	3,3	3,2
BSO zesde leerjaar	7,7	7,6	7,9	8,1	8,5	8,2	8,3	8,2	8,1	8,2	8,1	8,0	8,2	8,5	8,4	8,3	8,2
BSO zevende leerjaar			4,7	6,0	5,3	5,7	5,3	5,4	6,0	6,1	6,3	6,2	6,4	6,2	6,5	6,7	6,6
Modulair BSO 2 ^{de} /3 ^{de} graad													0,0	0,1	0,4	0,9	1,0
DBSO 15–18-jarigen	1,0	1,3	1,1	0,7	0,9	0,8	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,8	0,9	1,0	1,0	1,1	1,2
Buitengewoon secundair	2,0	2,0	1,9	2,0	2,0	2,1	2,0	2,2	2,2	2,0	2,1	2,1	2,1	2,3	2,5	2,5	2,4
BSO 7 ^{de} leerjaar en 4 ^{de} graad	5,1	5,3															
BSO 4 ^{de} graad (mod. en lineair)			0,8	1,2	0,9	1,0	0,8	0,8	0,7	0,7	0,6	0,5	0,5	0,5	0,6	0,5	0,5
Leertijd	3,0	2,5	2,2	2,6	2,7	2,9	2,7	2,8	2,6	2,4	2,3	1,9	1,7	1,7	1,4	1,4	1,4
DBSO 18–25-jarigen				0,1	0,1	0,2	0,2	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3	0,2	0,2
Hoger onderwijs	32,1	33,1	33,6	35,0	35,6	36,7	38,1	38,7	38,9	39,2	39,2	39,6	39,4	39,1	39,6	40,1	41,4

De aantallen zijn uitgedrukt als een percentage van de omvang van de geboortecohorte in kwestie.

Tabel 21. Onderwijsposities van 19-jarigen

Onderwijspositie	Geboortjaar																
	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986
Onthaalklas anderstaligen								0,0	0,0			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1 ^{ste} graad gewoon secundair	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0		0,0		0,0	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0	0,0
ASO derde leerjaar	0,0	0,0		0,0	0,0					0,0					0,0	0,0	0,0
ASO vierde leerjaar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ASO vijfde leerjaar	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
ASO zesde leerjaar	1,4	1,3	1,4	1,4	1,3	1,1	1,1	1,1	1,0	0,9	0,9	0,9	0,8	0,8	0,8	0,7	0,8
ASO zevende leerjaar	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
KSO/TSO derde leerjaar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
KSO/TSO vierde leerjaar	0,2	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
KSO/TSO vijfde leerjaar	1,3	1,1	1,1	1,1	1,1	1,2	1,1	0,9	0,9	0,8	0,9	0,8	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8
KSO/TSO zesde leerjaar	3,4	3,5	3,6	3,6	3,5	3,6	3,7	3,8	3,7	3,5	3,4	3,4	3,5	3,4	3,4	3,4	3,2
KSO/TSO zevende leerjaar	0,8	0,9	1,0	1,1	1,0	1,0	1,1	1,0	1,0	1,1	1,0	0,9	0,9	0,9	0,9	1,0	1,0
BSO derde leerjaar	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
BSO vierde leerjaar	0,2	0,2	0,2	0,1	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
BSO vijfde leerjaar	1,1	1,0	1,0	1,2	1,1	1,1	1,0	1,0	1,0	0,9	0,8	0,7	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8
BSO zesde leerjaar	3,0	3,0	3,1	3,3	3,3	3,5	3,3	3,3	3,1	3,2	3,0	2,8	2,8	2,9	2,9	2,8	3,0
BSO zevende leerjaar			3,8	4,3	4,6	5,0	4,8	5,0	5,2	5,2	5,4	5,4	5,5	5,8	6,1	6,2	6,2
Modulair BSO 2 ^{de} /3 ^{de} graad													0,0	0,0	0,1	0,4	0,6
DBSO 15–18-jarigen				0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3
Buitengewoon secundair	1,3	1,1	1,1	1,2	1,2	1,3	1,3	1,2	1,3	1,3	1,2	1,1	1,2	1,2	1,3	1,4	1,4
BSO 7 ^{de} leerjaar en 4 ^{de} graad	4,6	4,8															
BSO 4 ^{de} graad (mod. en lineair)			1,3	2,0	1,6	1,6	1,5	1,4	1,5	1,3	1,2	1,2	1,1	0,9	1,1	1,1	1,1
Leertijd	1,1	0,9	0,8	0,9	1,1	1,3	1,4	1,4	1,4	1,3	1,1	0,9	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
DBSO 18–25-jarigen				0,1	0,2	0,2	0,2	0,1	0,2	0,2	0,1	0,5	0,2	0,3	0,2	0,2	0,2
Hoger onderwijs	38,2	39,6	40,6	41,8	43,5	44,8	45,8	47,4	48,1	47,8	46,9	46,6	47,8	48,3	48,2	49,1	49,8

De aantallen zijn uitgedrukt als een percentage van de omvang van de geboortecohorte in kwestie.

Tabel 22. Onderwijsposities van 20-jarigen

Onderwijspositie	Geboortjaar																
	1969	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985
Onthaalklas anderstaligen								0,0	0,0			0,0	0,0	0,0		0,0	
1 ^{ste} graad gewoon secundair	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0	0,0		0,0	0,0			0,0
ASO derde leerjaar		0,0		0,0	0,0	0,0			0,0		0,0				0,0		0,0
ASO vierde leerjaar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0				0,0	0,0	0,0
ASO vijfde leerjaar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ASO zesde leerjaar	0,3	0,3	0,3	0,2	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
ASO zevende leerjaar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
KSO/TSO derde leerjaar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0		0,0
KSO/TSO vierde leerjaar	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
KSO/TSO vijfde leerjaar	0,4	0,4	0,3	0,2	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
KSO/TSO zesde leerjaar	1,4	1,3	1,4	1,0	1,3	1,3	1,5	1,4	1,3	1,2	1,1	1,1	1,0	1,0	1,1	1,1	1,1
KSO/TSO zevende leerjaar	0,7	0,7	0,9	0,6	0,9	1,0	1,1	1,0	1,0	0,9	0,8	0,7	0,8	0,7	0,9	0,9	0,9
BSO derde leerjaar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
BSO vierde leerjaar	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
BSO vijfde leerjaar	0,4	0,4	0,4	0,3	0,5	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3
BSO zesde leerjaar	1,1	1,1	1,1	0,8	1,4	1,4	1,4	1,3	1,3	1,2	1,0	0,9	0,8	0,9	0,8	0,9	0,9
BSO zevende leerjaar			2,1	1,6	2,7	2,8	2,8	2,7	2,9	2,7	2,9	2,7	2,6	2,6	2,8	2,9	2,8
Modulair BSO 2 ^{de} /3 ^{de} graad													0,0	0,0	0,0	0,1	0,2
DBSO 15–18-jarigen													0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Buitengewoon secundair	1,6	1,5	0,7	0,8	0,9	0,8	0,8	0,8	0,7	0,8	0,8	1,4	1,4	1,5	1,5	1,6	1,7
BSO 7 ^{de} leerjaar en 4 ^{de} graad	4,7	4,7															
BSO 4 ^{de} graad (mod. en lineair)			2,6	2,0	3,5	3,9	4,2	1,7	1,6	1,6	1,4	1,4	1,3	1,2	1,1	1,2	1,3
Leertijd	0,5	0,4	0,3	0,4	0,5	0,6	0,6	0,7	0,7	0,6	0,5	0,4	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2
DBSO 18–25-jarigen				0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1		0,1	0,2	0,2	0,2	0,2
Hoger onderwijs	34,8	35,8	36,9	40,7	41,8	43,6	44,8	45,9	47,5	47,6	46,0	45,7	45,8	47,5	48,2	48,2	49,2

De aantallen zijn uitgedrukt als een percentage van de omvang van de geboortecohorte in kwestie.

Bijlage D. Verdeling van 13-, 14-, ..., 20-jarigen over onderwijsposities, per sekse

Deze bijlage herhaalt de tabellen van Bijlage C, maar dan per sekse. Meer uitleg is te vinden in de inleiding van Bijlage C.

Onderwijsposities van 13-jarige jongens

Onderwijspositie	Geboortejaar																
	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992
Gewoon lager onderwijs	1,0	1,0	0,9	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0	0,9	1,0	1,0	1,1	1,2	1,1	1,1
Buitengewoon lager onderwijs	1,7	1,6	1,5	1,4	1,4	1,3	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,1	1,1	0,9	1,0	0,8	0,9
Onthaalklas anderstaligen						0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,3	0,4	0,4	0,4	0,3	0,4
1 ^{ste} graad gewoon secundair	94,0	94,5	93,5	93,7	93,9	93,7	93,5	93,6	93,3	92,9	93,0	92,8	92,6	92,8	92,5	92,6	92,4
ASO derde leerjaar	0,7	0,5	0,7	0,5	0,5	0,5	0,6	0,6	0,5	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,7	0,7
ASO vierde leerjaar				0,0	0,0	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ASO vijfde leerjaar																	
ASO zesde leerjaar												0,0					
KSO/TSO derde leerjaar	0,2	0,0	0,3	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1
KSO/TSO vierde leerjaar				0,0					0,0	0,0	0,0						
KSO/TSO vijfde leerjaar							0,0										
BSO derde leerjaar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
BSO vierde leerjaar	0,0	0,0						0,0	0,0		0,0						0,0
BSO zesde leerjaar																	0,0
DBSO 15–18-jarigen																	
Buitengewoon secundair	2,3	2,4	3,1	3,2	3,1	3,4	3,5	3,5	3,9	4,0	3,9	4,0	4,2	4,1	4,3	4,4	4,5
Leertijd																	
Hoger onderwijs																	

De aantallen zijn uitgedrukt als een percentage van de omvang van de jongenscohort van het geboortejaar in kwestie.

Onderwijsposities van 13-jarige meisjes

Onderwijspositie	Geboortjaar																
	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992
Gewoon lager onderwijs	0,9	0,9	0,8	0,7	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,8	0,9	0,9	1,0	1,0	1,2	1,1	1,1
Buitengewoon lager onderwijs	1,1	1,0	1,1	0,9	0,9	0,8	1,0	0,8	0,7	0,9	0,8	0,8	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6
Onthaalklas anderstaligen						0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,4	0,4	0,4	0,3	0,4	0,4
1 ^{ste} graad gewoon secundair	95,4	95,9	94,9	95,6	95,5	95,5	94,9	95,2	94,9	94,9	94,9	94,6	94,5	94,7	94,5	94,4	94,4
ASO derde leerjaar	0,8	0,6	1,0	0,7	0,7	0,8	0,9	0,7	0,7	0,9	0,8	0,9	0,8	0,8	0,8	0,8	0,9
ASO vierde leerjaar		0,0	0,0	0,0	0,0		0,0	0,0		0,0	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0	0,0
ASO vijfde leerjaar		0,0								0,0		0,0				0,0	
ASO zesde leerjaar																	
KSO/TSO derde leerjaar	0,1	0,1	0,3	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1
KSO/TSO vierde leerjaar	0,0		0,0	0,0					0,0	0,0							0,0
KSO/TSO vijfde leerjaar																	
BSO derde leerjaar	0,1	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
BSO vierde leerjaar	0,0			0,0													0,0
BSO zesde leerjaar														0,0			
DBSO 15–18-jarigen																	0,0
Buitengewoon secundair	1,7	1,5	1,8	1,8	1,9	1,9	2,2	2,3	2,4	2,3	2,3	2,3	2,5	2,5	2,5	2,6	2,6
Leertijd				0,0													
Hoger onderwijs	0,0		0,0														

De aantallen zijn uitgedrukt als een percentage van de omvang van de meisjescohort van het geboortjaar in kwestie.

Onderwijsposities van 14-jarige jongens

Onderwijspositie	Geboortjaar																
	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991
Gewoon lager onderwijs	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0
Buitengewoon lager onderwijs	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,2	0,1	0,2	0,2
Onthaalklas anderstaligen						0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,3	0,5	0,5	0,5	0,4	0,4	0,4
1 ^{ste} graad gewoon secundair	28,9	28,6	28,0	27,9	28,0	26,9	26,2	25,5	25,8	25,6	25,2	25,1	24,9	25,3	24,8	24,5	24,0
ASO derde leerjaar	37,7	37,7	36,1	35,6	34,8	35,0	35,0	35,4	35,1	34,4	34,9	34,4	34,5	34,3	35,1	35,7	36,1
ASO vierde leerjaar	0,6	0,4	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6	0,6	0,5	0,6	0,6
ASO vijfde leerjaar	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ASO zesde leerjaar																	
KSO/TSO derde leerjaar	19,8	20,3	21,7	22,0	22,5	23,0	23,1	23,5	23,7	24,1	23,7	24,3	24,5	23,8	24,4	23,9	23,7
KSO/TSO vierde leerjaar	0,2	0,1	0,1	0,3	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1
KSO/TSO vijfde leerjaar	0,0				0,0					0,0	0,0	0,0					
KSO/TSO zesde leerjaar				0,0													
BSO derde leerjaar	8,6	8,7	9,0	9,2	9,5	9,9	10,1	10,1	9,9	10,0	9,9	9,6	9,4	9,7	9,2	9,1	9,3
BSO vierde leerjaar	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
BSO vijfde leerjaar	0,1		0,0	0,0	0,0	0,0						0,0					
BSO zesde leerjaar				0,0	0,0												
BSO zevende leerjaar					0,0												
Modulair BSO 2 ^{de} /3 ^{de} graad												0,2	0,4	0,5	0,4	0,4	0,4
DBSO 15-18-jarigen				0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Buitengewoon secundair	3,4	3,6	4,1	4,1	4,3	4,3	4,5	4,5	4,4	4,8	5,0	5,0	4,9	5,1	4,8	5,1	5,2
BSO 7 ^{de} leerjaar en 4 ^{de} graad	0,0																
BSO 4 ^{de} graad (mod. en lineair)																	
Leertijd			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

De aantallen zijn uitgedrukt als een percentage van de omvang van de jongenscohort van het geboortjaar in kwestie.

Onderwijsposities van 14-jarige meisjes

Onderwijspositie	Geboortejaar																
	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991
Gewoon lager onderwijs	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1
Buitengewoon lager onderwijs	0,4	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2	0,1	0,2	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1
Onthaalklas anderstaligen						0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3
1 ^{ste} graad gewoon secundair	20,1	20,3	19,9	20,3	20,1	19,7	19,3	19,3	19,1	19,6	18,9	19,0	19,0	19,4	19,5	19,8	20,3
ASO derde leerjaar	47,6	48,3	45,9	45,5	45,6	46,0	46,1	46,4	46,5	45,9	46,8	46,8	46,7	45,7	46,3	46,0	45,8
ASO vierde leerjaar	0,8	0,8	0,8	0,8	0,7	0,7	0,7	0,8	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8	0,7	0,8	0,8	0,8
ASO vijfde leerjaar		0,0	0,0	0,0	0,0		0,0	0,0				0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ASO zesde leerjaar				0,0							0,0						0,0
KSO/TSO derde leerjaar	17,1	16,9	19,3	19,5	19,8	19,7	20,1	20,3	20,5	20,2	20,2	20,1	20,1	20,9	20,7	20,5	20,8
KSO/TSO vierde leerjaar	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1
KSO/TSO vijfde leerjaar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0				0,0				0,0			
KSO/TSO zesde leerjaar	0,0			0,0	0,0												
BSO derde leerjaar	11,3	10,9	11,1	11,0	11,2	11,0	10,8	10,1	10,1	10,1	9,9	9,6	9,5	9,2	8,8	9,0	8,5
BSO vierde leerjaar	0,2	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
BSO vijfde leerjaar	0,0			0,0	0,0					0,0							
BSO zesde leerjaar			0,0	0,0													
BSO zevende leerjaar																	
Modulair BSO 2 ^{de} /3 ^{de} graad												0,2	0,3	0,4	0,4	0,3	0,3
DBSO 15-18-jarigen				0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1
Buitengewoon secundair	2,4	2,3	2,4	2,5	2,3	2,5	2,5	2,7	2,7	3,0	2,9	2,8	2,8	3,0	2,9	3,0	3,0
BSO 7 ^{de} leerjaar en 4 ^{de} graad		0,0															
BSO 4 ^{de} graad (mod. en lineair)					0,0												
Leertijd			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

De aantallen zijn uitgedrukt als een percentage van de omvang van de meisjescohort van het geboortejaar in kwestie.

Onderwijsposities van 15-jarige jongens

Onderwijspositie	Geboortejaar																
	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990
Gewoon lager onderwijs																	
Buitengewoon lager onderwijs	0,0																
Onthaalklas anderstaligen						0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,3	0,4	0,5	0,5	0,5	0,4	0,5
1 ^{ste} graad gewoon secundair	6,3	6,0	5,6	5,5	5,3	5,4	5,0	4,8	4,5	4,2	4,4	4,2	4,2	4,4	4,5	4,3	4,2
ASO derde leerjaar	6,4	6,4	5,8	5,1	4,9	4,7	4,5	4,3	4,4	4,2	4,2	4,1	4,1	4,1	4,2	4,0	4,3
ASO vierde leerjaar	30,5	31,0	30,8	31,9	31,5	31,0	30,8	31,2	31,2	30,9	30,3	30,3	30,0	30,3	30,4	31,2	31,7
ASO vijfde leerjaar	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,5	0,4	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
ASO zesde leerjaar	0,0	0,0	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0	0,0			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ASO zevende leerjaar																	
KSO/TSO derde leerjaar	12,5	12,1	11,8	12,3	12,1	11,9	11,4	10,9	11,2	11,2	11,0	11,2	11,0	10,7	10,2	10,2	9,9
KSO/TSO vierde leerjaar	18,7	19,0	19,2	19,4	20,0	20,4	20,9	21,2	21,3	21,7	22,0	21,7	22,2	22,3	21,9	22,7	22,1
KSO/TSO vijfde leerjaar	0,1	0,2	0,2	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1	0,0
KSO/TSO zesde leerjaar	0,0													0,0			
KSO/TSO zevende leerjaar																	
BSO derde leerjaar	9,7	9,8	10,3	10,6	10,3	10,2	10,6	10,5	10,2	10,8	10,5	10,2	10,2	10,0	10,4	10,3	10,0
BSO vierde leerjaar	8,2	8,4	9,0	8,2	8,1	8,7	8,8	9,2	9,1	9,0	9,0	9,1	8,8	8,7	9,1	8,8	8,7
BSO vijfde leerjaar	0,1	0,2	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
BSO zesde leerjaar	0,0				0,0		0,0										
BSO zevende leerjaar						0,0											
Modulair BSO 2 ^{de} /3 ^{de} graad												0,3	0,7	0,9	0,8	0,8	0,7
DBSO 15–18-jarigen	0,4	0,6	0,5	0,7	0,9	0,9	0,9	0,9	1,0	1,1	1,2	1,2	1,3	1,3	1,3	1,1	1,3
Buitengewoon secundair	4,1	3,9	4,3	4,1	4,5	4,6	4,4	4,6	4,7	4,5	5,0	5,1	5,1	4,9	5,2	4,9	5,2
BSO 7 ^{de} leerjaar en 4 ^{de} graad	0,0																
Leertijd	1,9	1,7	1,8	1,9	1,9	1,8	1,9	1,8	1,6	1,6	1,7	1,5	1,4	1,2	0,9	0,9	0,9
Hoger onderwijs												0,0	0,0		0,0	0,0	

De aantallen zijn uitgedrukt als een percentage van de omvang van de jongenscohort van het geboortejaar in kwestie.

Onderwijsposities van 15-jarige meisjes

Onderwijspositie	Geboortejaar																
	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990
Gewoon lager onderwijs												0,0					
Buitengewoon lager onderwijs	0,0	0,0			0,0		0,0										
Onthaalklas anderstaligen						0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,3	0,4	0,4	0,5	0,5	0,4	0,3
1 ^{ste} graad gewoon secundair	3,5	3,5	3,6	3,3	3,4	3,1	3,1	3,1	3,0	2,8	2,9	2,7	3,0	3,1	3,4	3,0	3,2
ASO derde leerjaar	5,7	5,4	4,3	4,0	4,1	3,8	3,8	3,6	3,7	3,6	3,5	3,6	3,5	3,6	3,4	3,5	3,9
ASO vierde leerjaar	40,2	41,3	41,7	41,9	42,0	42,0	42,3	42,6	42,9	42,9	42,2	42,8	42,6	42,5	41,8	42,4	42,1
ASO vijfde leerjaar	0,7	0,6	0,6	0,5	0,6	0,6	0,6	0,7	0,8	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7
ASO zesde leerjaar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ASO zevende leerjaar												0,0					
KSO/TSO derde leerjaar	7,0	6,9	7,3	7,3	7,3	7,3	7,2	7,0	6,8	7,0	7,2	6,9	7,2	7,1	7,2	7,3	7,2
KSO/TSO vierde leerjaar	16,6	17,1	17,2	18,9	18,8	19,3	19,1	19,7	19,7	19,9	19,9	20,0	19,7	19,7	20,3	20,3	20,2
KSO/TSO vijfde leerjaar	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
KSO/TSO zesde leerjaar	0,0	0,0	0,0	0,0			0,0			0,0	0,0						
KSO/TSO zevende leerjaar						0,0											
BSO derde leerjaar	8,9	8,6	8,9	8,6	8,8	8,7	8,7	8,4	8,6	8,4	8,6	8,0	8,0	8,2	8,0	8,1	8,0
BSO vierde leerjaar	12,4	11,9	11,9	11,2	10,8	11,3	11,0	10,9	10,4	10,4	10,1	10,0	9,8	9,5	9,6	9,1	9,3
BSO vijfde leerjaar	0,2	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
BSO zesde leerjaar				0,0		0,0											
BSO zevende leerjaar																	
Modulair BSO 2 ^{de} /3 ^{de} graad												0,2	0,6	0,7	0,7	0,8	0,7
DBSO 15–18-jarigen	0,4	0,5	0,4	0,6	0,6	0,5	0,5	0,6	0,6	0,7	0,7	0,8	0,8	0,9	0,8	0,8	0,7
Buitengewoon secundair	2,5	2,7	2,7	2,5	2,8	2,7	2,8	2,6	2,8	2,9	3,1	3,1	3,0	2,9	3,2	3,0	3,1
BSO 7 ^{de} leerjaar en 4 ^{de} graad		0,0															
Leertijd	0,8	0,6	0,8	0,7	0,8	0,6	0,6	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6	0,5	0,5	0,4	0,4	0,4
Hoger onderwijs													0,0	0,0			

De aantallen zijn uitgedrukt als een percentage van de omvang van de meisjescohort van het geboortejaar in kwestie.

Onderwijsposities van 16-jarige jongens

Onderwijspositie	Geboortjaar																
	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989
Onthaalklas anderstaligen						0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,3	0,5	0,6	0,6	0,6	0,5	0,5
1 ^{ste} graad gewoon secundair	0,6	0,6	0,5	0,6	0,5	0,4	0,4	0,3	0,3	0,4	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,4
ASO derde leerjaar	1,0	0,9	0,6	0,6	0,6	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,4	0,5	0,5	0,5	0,6	0,6	0,7
ASO vierde leerjaar	6,7	6,7	6,6	6,1	6,0	5,8	5,4	5,0	4,9	5,1	4,8	4,5	4,8	4,9	4,5	4,5	4,4
ASO vijfde leerjaar	25,0	25,7	26,2	26,2	27,2	27,2	26,4	26,8	26,7	26,5	25,9	25,3	25,0	24,8	25,5	26,0	26,7
ASO zesde leerjaar	0,5	0,5	0,4	0,4	0,4	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
KSO/TSO derde leerjaar	4,0	3,7	3,2	3,3	3,0	2,9	3,0	2,6	2,5	2,6	2,5	2,4	2,4	2,5	2,3	2,3	2,4
KSO/TSO vierde leerjaar	13,9	14,4	13,9	13,5	13,2	13,0	12,7	12,0	12,0	12,1	12,1	12,1	12,0	12,1	11,6	11,0	10,9
KSO/TSO vijfde leerjaar	13,9	13,8	14,4	14,9	16,6	17,3	18,2	19,0	19,3	19,7	20,3	20,6	20,6	20,6	21,0	21,0	21,6
KSO/TSO zesde leerjaar	0,2	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0
KSO/TSO zevende leerjaar					0,0	0,0							0,0				
BSO derde leerjaar	4,3	4,2	4,3	4,1	4,3	4,1	4,1	4,1	3,7	3,6	3,5	3,6	3,4	3,5	3,4	3,5	3,4
BSO vierde leerjaar	9,7	9,6	10,2	9,6	10,2	9,7	9,7	10,1	9,8	9,5	10,2	10,0	9,8	9,4	9,9	10,0	9,8
BSO vijfde leerjaar	9,0	8,7	9,0	9,7	7,8	7,7	8,3	8,4	8,7	8,8	8,7	8,6	8,9	8,8	8,6	9,0	8,7
BSO zesde leerjaar	0,1	0,2	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
BSO zevende leerjaar					0,0												
Modulair BSO 2 ^{de} /3 ^{de} graad												0,1	0,5	0,9	1,0	0,9	0,8
DBSO 15–18-jarigen	1,6	1,9	1,8	2,2	2,0	2,2	2,1	2,4	2,7	2,6	2,8	2,9	3,1	3,0	3,0	2,9	2,8
Buitengewoon secundair	4,0	4,0	4,0	4,0	3,9	4,2	4,3	4,2	4,4	4,4	4,2	4,5	4,8	4,7	4,6	5,0	4,5
BSO 7 ^{de} leerjaar en 4 ^{de} graad	0,0	0,0															
BSO 4 ^{de} graad (mod. en linear)																	
Leertijd	4,7	4,5	4,6	4,5	4,2	4,4	4,1	4,0	3,9	3,6	3,5	3,4	3,0	2,8	2,4	1,9	1,9
DBSO 18–25-jarigen												0,0					
Hoger onderwijs	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0	0,0	

De aantallen zijn uitgedrukt als een percentage van de omvang van de jongenscohort van het geboortjaar in kwestie.

Onderwijsposities van 16-jarige meisjes

Onderwijspositie	Geboortjaar																
	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989
Onthaalklas anderstaligen						0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,4	0,5	0,5	0,5	0,4	0,4
1 ^{ste} graad gewoon secundair	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3
ASO derde leerjaar	0,7	0,6	0,5	0,4	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6
ASO vierde leerjaar	6,0	5,5	5,5	4,7	4,6	4,4	4,2	4,0	3,9	4,1	3,7	3,8	3,7	3,9	3,8	3,5	3,6
ASO vijfde leerjaar	33,4	34,9	36,1	36,8	37,3	37,5	37,6	38,4	38,2	38,4	38,8	37,9	38,1	37,3	37,9	37,8	38,6
ASO zesde leerjaar	0,8	0,8	0,5	0,6	0,5	0,5	0,5	0,6	0,6	0,7	0,6	0,6	0,7	0,6	0,7	0,7	0,7
KSO/TSO derde leerjaar	1,6	1,3	1,6	1,5	1,3	1,4	1,3	1,4	1,3	1,1	1,2	1,2	1,3	1,4	1,3	1,4	1,2
KSO/TSO vierde leerjaar	8,2	8,1	8,4	8,3	8,4	8,2	8,0	7,6	7,6	7,3	7,5	7,7	7,5	7,8	7,7	7,6	7,8
KSO/TSO vijfde leerjaar	16,2	15,9	16,6	16,9	18,5	18,6	19,0	19,1	19,8	20,2	19,9	20,1	20,5	20,5	20,1	20,8	20,6
KSO/TSO zesde leerjaar	0,2	0,3	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1
KSO/TSO zevende leerjaar		0,0			0,0							0,0					
BSO derde leerjaar	3,2	3,0	2,9	2,9	2,7	2,6	2,6	2,5	2,5	2,4	2,3	2,4	2,2	2,2	2,3	2,4	2,3
BSO vierde leerjaar	9,2	9,2	9,1	8,9	8,7	8,7	8,6	8,6	8,4	8,6	8,2	8,6	8,3	8,3	8,2	8,1	8,0
BSO vijfde leerjaar	12,3	12,1	11,6	11,8	11,1	10,7	11,2	11,1	11,0	10,4	10,7	10,2	10,1	9,9	9,7	9,7	9,2
BSO zesde leerjaar	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
BSO zevende leerjaar									0,0								
Modulair BSO 2 ^{de} /3 ^{de} graad												0,1	0,3	0,8	0,9	1,0	1,0
DBSO 15–18-jarigen	1,0	1,2	1,2	1,5	1,3	1,3	1,2	1,3	1,4	1,4	1,6	1,7	1,7	1,7	1,8	1,7	1,6
Buitengewoon secundair	2,7	2,5	2,7	2,6	2,5	2,8	2,6	2,7	2,5	2,7	2,7	3,0	2,9	2,8	2,9	3,0	3,0
BSO 7 ^{de} leerjaar en 4 ^{de} graad																	
BSO 4 ^{de} graad (mod. en lineair)							0,0										
Leertijd	2,4	2,7	2,6	2,5	2,1	2,3	2,1	1,8	1,8	1,7	1,7	1,6	1,5	1,3	1,2	1,0	0,9
DBSO 18–25-jarigen																	
Hoger onderwijs	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

De aantallen zijn uitgedrukt als een percentage van de omvang van de meisjescohort van het geboortjaar in kwestie.

Onderwijsposities van 17-jarige jongens

Onderwijspositie	Geboortejaar																
	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988
Onthaalklas anderstaligen						0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,4	0,5	0,6	0,6	0,6	0,6
1 ^{ste} graad gewoon secundair	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0
ASO derde leerjaar	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
ASO vierde leerjaar	1,4	1,2	1,1	1,0	1,0	0,8	0,8	0,7	0,7	0,7	0,7	0,6	0,7	0,7	0,6	0,6	0,6
ASO vijfde leerjaar	6,9	6,9	7,0	7,1	6,5	6,5	6,4	5,8	5,9	5,6	5,6	5,3	5,1	5,2	5,3	4,9	4,9
ASO zesde leerjaar	21,5	22,2	22,9	23,0	23,7	24,6	24,4	24,1	24,0	23,9	23,7	23,2	22,8	22,5	22,5	23,3	23,8
ASO zevende leerjaar	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0
KSO/TSO derde leerjaar	0,8	0,8	0,7	0,6	0,6	0,5	0,5	0,4	0,4	0,3	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3	0,4
KSO/TSO vierde leerjaar	6,2	5,7	5,4	4,8	4,7	4,3	4,1	3,9	3,5	3,4	3,7	3,5	3,3	3,4	3,5	3,0	2,9
KSO/TSO vijfde leerjaar	11,8	12,1	12,7	12,4	13,1	13,4	13,3	13,5	13,0	13,2	13,3	13,7	14,0	14,2	13,8	13,5	12,9
KSO/TSO zesde leerjaar	10,4	10,9	10,9	11,6	11,8	13,5	14,1	14,8	15,7	15,7	16,1	16,4	16,6	16,2	16,5	17,3	17,3
KSO/TSO zevende leerjaar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		
BSO derde leerjaar	1,4	1,3	1,2	1,1	1,2	1,0	1,0	0,9	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,8	0,9	0,8	0,7
BSO vierde leerjaar	5,2	5,0	4,8	4,6	4,5	4,4	4,2	4,4	4,1	3,8	3,6	3,6	3,7	3,6	3,8	3,6	3,7
BSO vijfde leerjaar	10,5	10,6	10,7	11,0	10,0	10,2	9,8	9,8	10,1	9,7	9,8	10,3	10,3	10,1	10,0	10,4	10,2
BSO zesde leerjaar	7,1	7,3	7,6	8,3	8,2	7,0	7,0	7,5	7,6	8,0	8,0	7,9	7,7	8,0	8,1	7,9	8,2
BSO zevende leerjaar			0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Modulair BSO 2 ^{de} /3 ^{de} graad												0,0	0,1	0,6	0,9	1,0	0,9
DBSO 15–18-jarigen	3,2	3,7	3,5	4,3	3,7	3,8	3,9	3,6	4,2	4,4	4,2	4,5	4,9	4,8	4,7	4,7	4,7
Buitengewoon secundair	3,9	3,7	3,4	3,6	3,8	3,7	4,0	4,1	3,8	4,0	4,1	4,0	4,2	4,4	4,4	4,3	4,6
BSO 7 ^{de} leerjaar en 4 ^{de} graad	0,1	0,1															
BSO 4 ^{de} graad (mod. en lineair)																	
Leertijd	6,9	6,4	5,7	6,0	5,9	5,9	5,7	5,3	5,3	5,2	4,8	4,7	4,3	3,7	3,5	3,0	2,9
DBSO 18–25-jarigen														0,0	0,0	0,0	
Hoger onderwijs	0,2	0,3	0,2	0,4	0,4	0,3	0,3	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5	0,5

De aantallen zijn uitgedrukt als een percentage van de omvang van de jongenscohort van het geboortejaar in kwestie.

Onderwijsposities van 17-jarige meisjes

Onderwijspositie	Geboortjaar																
	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988
Onthaalklas anderstaligen						0,1	0,0	0,1	0,1	0,1	0,2	0,3	0,4	0,5	0,6	0,5	0,4
1 ^{ste} graad gewoon secundair	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
ASO derde leerjaar	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
ASO vierde leerjaar	1,0	0,7	0,7	0,7	0,6	0,5	0,4	0,5	0,5	0,5	0,4	0,4	0,5	0,5	0,6	0,5	0,5
ASO vijfde leerjaar	6,0	5,9	5,6	5,7	5,0	5,3	4,9	4,7	4,6	4,4	4,6	4,5	4,4	4,5	4,4	4,3	3,8
ASO zesde leerjaar	30,7	30,6	32,5	33,5	34,5	34,9	35,3	35,6	36,3	36,0	36,0	36,4	35,7	35,6	35,5	36,2	36,3
ASO zevende leerjaar	0,0	0,0	0,0	0,0		0,0	0,0								0,0		
KSO/TSO derde leerjaar	0,3	0,3	0,2	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,2	0,3	0,2
KSO/TSO vierde leerjaar	2,3	2,2	2,1	2,1	2,2	2,0	2,0	1,7	1,8	1,7	1,5	1,7	1,7	1,6	1,8	1,6	1,7
KSO/TSO vijfde leerjaar	8,1	8,7	8,9	9,3	9,5	9,4	9,2	9,0	8,8	9,0	9,0	9,0	9,4	9,4	9,3	9,1	8,8
KSO/TSO zesde leerjaar	13,6	14,3	14,4	14,8	14,7	16,2	16,5	16,8	17,0	17,5	17,8	17,5	17,4	17,8	18,0	18,0	18,7
KSO/TSO zevende leerjaar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
BSO derde leerjaar	0,9	0,8	0,8	0,8	0,8	0,7	0,6	0,5	0,5	0,6	0,6	0,4	0,5	0,6	0,6	0,5	0,5
BSO vierde leerjaar	3,6	3,4	3,2	3,0	3,1	2,7	2,7	2,7	2,5	2,6	2,5	2,4	2,3	2,3	2,4	2,4	2,5
BSO vijfde leerjaar	9,9	9,8	9,5	9,6	9,6	9,3	9,2	9,1	9,2	8,9	9,0	8,8	9,3	8,8	8,6	8,4	8,5
BSO zesde leerjaar	11,5	11,2	11,2	10,9	10,7	10,3	10,0	10,4	10,5	10,2	9,6	10,0	9,5	9,5	9,4	9,2	9,1
BSO zevende leerjaar			0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Modulair BSO 2 ^{de} /3 ^{de} graad												0,0	0,1	0,4	1,0	1,0	1,1
DBSO 15–18-jarigen	2,0	2,3	2,0	2,4	2,3	2,3	2,2	2,2	2,3	2,3	2,4	2,7	2,8	2,7	2,7	2,7	2,6
Buitengewoon secundair	2,4	2,6	2,4	2,5	2,5	2,4	2,6	2,5	2,6	2,4	2,7	2,6	2,9	2,9	2,7	2,7	2,9
BSO 7 ^{de} leerjaar en 4 ^{de} graad	0,1	0,1															
BSO 4 ^{de} graad (mod. en lineair)			0,0	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0								0,0
Leertijd	3,2	3,8	3,8	3,6	3,3	2,9	3,0	2,7	2,5	2,5	2,2	2,3	2,0	1,9	1,6	1,5	1,5
DBSO 18–25-jarigen													0,0		0,0		
Hoger onderwijs	0,4	0,4	0,4	0,5	0,5	0,5	0,6	0,9	0,7	0,6	0,8	0,6	0,6	0,7	0,7	0,8	0,7

De aantallen zijn uitgedrukt als een percentage van de omvang van de meisjescohort van het geboortjaar in kwestie.

Onderwijsposities van 18-jarige mannen

Onderwijspositie	Geboortejaar																
	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987
Onthaalklas anderstaligen						0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0	0,1
1 ^{ste} graad gewoon secundair	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0	
ASO derde leerjaar	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		0,0		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ASO vierde leerjaar	0,1	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
ASO vijfde leerjaar	1,7	1,8	1,7	1,5	1,3	1,4	1,2	1,1	1,1	1,0	1,1	1,0	0,8	1,0	0,9	0,9	0,8
ASO zesde leerjaar	6,0	6,0	6,1	6,2	6,4	5,8	5,8	5,8	5,4	5,5	5,0	5,2	5,0	4,8	4,9	4,9	4,6
ASO zevende leerjaar	0,3	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
KSO/TSO derde leerjaar	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0
KSO/TSO vierde leerjaar	1,5	1,2	1,2	1,1	0,9	0,9	0,8	0,7	0,5	0,6	0,5	0,6	0,4	0,5	0,5	0,5	0,5
KSO/TSO vijfde leerjaar	6,2	5,9	5,5	5,7	6,0	5,7	5,8	5,4	5,3	5,0	4,9	5,2	5,0	5,0	5,0	4,7	4,3
KSO/TSO zesde leerjaar	8,4	8,7	9,0	9,4	9,7	10,4	10,7	10,7	11,0	10,5	10,6	10,5	11,1	11,2	11,5	11,3	11,3
KSO/TSO zevende leerjaar	0,8	0,9	1,0	1,4	0,9	0,9	1,2	1,2	1,3	1,3	1,1	1,0	1,2	1,2	1,2	1,3	1,3
BSO derde leerjaar	0,2	0,2	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2
BSO vierde leerjaar	1,2	1,2	1,2	1,1	1,0	1,0	0,8	0,9	0,8	0,7	0,6	0,6	0,5	0,6	0,8	0,8	0,7
BSO vijfde leerjaar	4,8	4,6	4,8	5,0	4,8	4,4	4,5	4,4	4,4	4,2	3,8	3,6	3,8	3,8	3,8	4,0	3,8
BSO zesde leerjaar	7,5	7,6	7,9	8,6	9,0	8,3	8,7	8,5	8,5	8,6	8,5	8,4	8,8	8,9	9,1	9,0	9,1
BSO zevende leerjaar			4,2	5,7	4,8	5,4	4,5	4,7	5,0	5,2	5,6	5,6	5,6	5,6	6,1	6,2	6,1
Modulair BSO 2 ^{de} /3 ^{de} graad													0,0	0,1	0,5	0,8	0,9
DBSO 15–18-jarigen	1,2	1,8	1,4	1,0	1,1	1,0	1,2	1,3	1,2	1,1	1,2	1,1	1,2	1,2	1,3	1,5	1,6
Buitengewoon secundair	2,5	2,4	2,2	2,5	2,4	2,6	2,4	2,6	2,6	2,3	2,5	2,5	2,5	2,6	2,9	3,0	2,8
BSO 7 ^{de} leerjaar en 4 ^{de} graad	3,2	3,8															
BSO 4 ^{de} graad (mod. en lineair)			0,0	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Leertijd	3,7	3,4	3,0	3,5	3,7	4,0	3,9	3,9	3,7	3,5	3,2	2,8	2,4	2,4	2,0	2,0	2,0
DBSO 18–25-jarigen				0,2	0,2	0,3	0,2	0,2	0,3	0,2	0,2	0,3	0,3	0,4	0,3	0,3	0,2
Hoger onderwijs	26,9	27,3	28,1	28,9	28,9	30,1	31,3	31,8	31,7	31,8	31,6	32,0	31,8	31,4	31,6	32,2	33,8

De aantallen zijn uitgedrukt als een percentage van de omvang van de jongenscohort van het geboortejaar in kwestie.

Onderwijsposities van 18-jarige vrouwen

Onderwijspositie	Geboortejaar																
	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987
Onthaalklas anderstaligen							0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0	0,1
1 ^{ste} graad gewoon secundair	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ASO derde leerjaar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ASO vierde leerjaar	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
ASO vijfde leerjaar	1,0	1,0	1,0	0,9	0,7	0,8	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6	0,5	0,6	0,6	0,6	0,7	0,7
ASO zesde leerjaar	5,1	5,5	5,3	5,3	5,3	4,6	4,8	4,7	4,5	4,3	4,1	4,4	4,3	4,3	4,3	4,1	4,2
ASO zevende leerjaar	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
KSO/TSO derde leerjaar	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0
KSO/TSO vierde leerjaar	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3
KSO/TSO vijfde leerjaar	2,7	2,8	2,8	2,7	2,8	2,8	2,8	2,7	2,3	2,6	2,5	2,4	2,5	2,4	2,5	2,4	2,2
KSO/TSO zesde leerjaar	7,1	6,7	7,5	7,6	7,8	8,1	8,0	8,0	8,0	7,4	7,7	7,5	7,5	8,1	8,1	8,2	8,0
KSO/TSO zevende leerjaar	0,6	0,9	0,9	1,3	0,8	0,7	0,8	0,7	0,8	0,8	0,8	0,7	0,8	0,7	0,7	0,7	0,8
BSO derde leerjaar	0,2	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,1	0,2
BSO vierde leerjaar	0,8	0,7	0,7	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,4	0,5	0,4	0,5	0,3	0,4	0,5	0,4	0,5
BSO vijfde leerjaar	3,3	3,1	3,1	3,0	3,2	3,2	3,0	2,7	3,0	2,8	2,6	2,5	2,6	2,4	2,4	2,6	2,6
BSO zesde leerjaar	7,9	7,7	7,8	7,6	7,9	8,1	7,9	7,9	7,7	7,8	7,6	7,7	7,5	8,1	7,6	7,5	7,3
BSO zevende leerjaar			5,3	6,3	5,8	6,1	6,0	6,1	7,0	7,1	7,1	6,9	7,3	6,9	7,0	7,2	7,2
Modulair BSO 2 ^{de} /3 ^{de} graad													0,0	0,1	0,4	1,0	1,0
DBSO 15–18-jarigen	0,8	0,8	0,7	0,5	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,7	0,5	0,5	0,6	0,7	0,6	0,6	0,8
Buitengewoon secundair	1,6	1,6	1,5	1,6	1,7	1,7	1,6	1,8	1,7	1,8	1,7	1,7	1,8	2,0	2,1	2,0	2,0
BSO 7 ^{de} leerjaar en 4 ^{de} graad	7,1	6,8															
BSO 4 ^{de} graad (mod. en lineair)			1,6	2,2	1,7	1,9	1,5	1,6	1,4	1,3	1,1	1,0	1,0	0,9	1,1	0,9	0,9
Leertijd	2,3	1,5	1,4	1,7	1,7	1,7	1,5	1,6	1,5	1,3	1,2	1,0	0,9	0,9	0,9	0,8	0,8
DBSO 18–25-jarigen				0,0	0,0	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,1	0,2	0,1	0,1
Hoger onderwijs	37,6	39,3	39,4	41,3	42,6	43,6	45,2	45,9	46,5	47,0	47,2	47,6	47,4	47,3	48,1	48,5	49,5

De aantallen zijn uitgedrukt als een percentage van de omvang van de meisjescohort van het geboortejaar in kwestie.

Onderwijsposities van 19-jarige mannen

Onderwijspositie	Geboortjaar																
	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986
Onthaalklas anderstaligen								0,0					0,0	0,0			0,0
1 ^{ste} graad gewoon secundair	0,0	0,0		0,0		0,0		0,0		0,0	0,0			0,0		0,0	0,0
ASO derde leerjaar	0,0	0,0			0,0					0,0					0,0		0,0
ASO vierde leerjaar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
ASO vijfde leerjaar	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,1	0,1
ASO zesde leerjaar	1,7	1,6	1,8	1,7	1,7	1,4	1,4	1,5	1,3	1,1	1,1	1,3	1,0	1,0	1,0	0,9	0,9
ASO zevende leerjaar	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
KSO/TSO derde leerjaar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
KSO/TSO vierde leerjaar	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
KSO/TSO vijfde leerjaar	1,9	1,7	1,6	1,5	1,7	1,6	1,4	1,3	1,2	1,1	1,2	1,0	1,0	0,9	1,1	1,1	1,0
KSO/TSO zesde leerjaar	4,4	4,6	4,7	4,7	4,5	4,8	5,0	5,1	4,9	4,8	4,3	4,5	4,7	4,5	4,6	4,4	4,1
KSO/TSO zevende leerjaar	0,9	0,9	1,0	1,0	0,9	1,0	1,1	1,0	1,1	1,1	1,0	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	1,0
BSO derde leerjaar	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
BSO vierde leerjaar	0,3	0,2	0,2	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2
BSO vijfde leerjaar	1,4	1,2	1,3	1,4	1,4	1,2	1,2	1,2	1,2	1,1	0,9	0,8	0,8	0,8	1,0	1,0	0,9
BSO zesde leerjaar	3,4	3,5	3,7	3,9	4,1	4,2	3,9	4,1	3,9	3,9	3,7	3,3	3,2	3,5	3,6	3,5	3,6
BSO zevende leerjaar			4,1	4,8	5,2	5,6	5,0	5,4	5,3	5,3	5,4	5,6	5,6	6,1	6,2	6,6	6,6
Modulair BSO 2 ^{de} /3 ^{de} graad														0,0	0,1	0,4	0,6
DBSO 15–18-jarigen				0,1	0,2	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2	0,3	0,3	0,2	0,3	0,3	0,4	0,4
Buitengewoon secundair	1,5	1,3	1,2	1,4	1,5	1,4	1,5	1,4	1,4	1,5	1,2	1,3	1,3	1,3	1,4	1,5	1,6
BSO 7 ^{de} leerjaar en 4 ^{de} graad	3,5	3,9															
BSO 4 ^{de} graad (mod. en lineair)			0,2	0,4	0,2	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,3	0,2	0,3
Leertijd	1,4	1,3	1,0	1,3	1,5	1,8	1,8	1,9	2,0	1,9	1,5	1,3	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9
DBSO 18–25-jarigen				0,2	0,3	0,3	0,3	0,2	0,3	0,2	0,2	0,6	0,3	0,4	0,3	0,3	0,3
Hoger onderwijs	33,5	35,3	35,8	37,3	38,3	39,1	39,9	41,5	41,8	41,1	40,2	39,4	40,7	40,9	40,5	41,6	42,4

De aantallen zijn uitgedrukt als een percentage van de omvang van de jongenscohort van het geboortjaar in kwestie.

Onderwijsposities van 19-jarige vrouwen

Onderwijspositie	Geboortjaar																
	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986
Onthaalklas anderstaligen								0,0	0,0			0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
1 ^{ste} graad gewoon secundair		0,0		0,0	0,0	0,0		0,0			0,0	0,0		0,0	0,0		0,0
ASO derde leerjaar	0,0			0,0													0,0
ASO vierde leerjaar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ASO vijfde leerjaar	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
ASO zesde leerjaar	1,0	1,0	1,0	1,1	0,9	0,7	0,8	0,8	0,6	0,7	0,7	0,6	0,6	0,6	0,7	0,5	0,6
ASO zevende leerjaar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		0,0		0,0
KSO/TSO derde leerjaar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
KSO/TSO vierde leerjaar	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
KSO/TSO vijfde leerjaar	0,6	0,5	0,6	0,7	0,6	0,7	0,7	0,6	0,6	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
KSO/TSO zesde leerjaar	2,3	2,3	2,4	2,4	2,4	2,3	2,4	2,5	2,4	2,2	2,4	2,3	2,1	2,3	2,2	2,2	2,2
KSO/TSO zevende leerjaar	0,7	0,9	0,9	1,1	1,0	1,0	1,1	0,9	1,0	1,0	1,0	1,0	0,9	0,9	1,0	1,1	1,0
BSO derde leerjaar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
BSO vierde leerjaar	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
BSO vijfde leerjaar	0,8	0,8	0,7	0,8	0,8	0,9	0,9	0,7	0,7	0,7	0,6	0,5	0,6	0,5	0,5	0,6	0,6
BSO zesde leerjaar	2,6	2,5	2,5	2,6	2,5	2,7	2,7	2,5	2,3	2,5	2,3	2,1	2,3	2,3	2,2	2,1	2,3
BSO zevende leerjaar			3,4	3,7	3,9	4,3	4,6	4,6	5,2	5,1	5,4	5,2	5,5	5,5	6,0	5,7	5,7
Modulair BSO 2 ^{de} /3 ^{de} graad													0,0	0,0	0,1	0,4	0,7
DBSO 15–18-jarigen				0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1	0,2	0,2	0,1	0,2
Buitengewoon secundair	1,1	1,0	1,0	1,1	1,0	1,1	1,1	1,0	1,2	1,1	1,2	0,9	1,0	1,0	1,1	1,2	1,1
BSO 7 ^{de} leerjaar en 4 ^{de} graad	5,8	5,7															
BSO 4 ^{de} graad (mod. en lineair)			2,5	3,8	3,0	3,0	2,8	2,7	2,8	2,5	2,3	2,2	2,0	1,8	2,0	2,1	2,0
Leertijd	0,8	0,5	0,4	0,5	0,7	0,7	0,9	0,9	0,8	0,8	0,6	0,5	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3
DBSO 18–25-jarigen				0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,3	0,1	0,2	0,2	0,1	0,1
Hoger onderwijs	43,0	43,9	45,6	46,6	48,8	50,9	51,9	53,6	54,7	55,0	53,9	54,2	55,4	56,0	56,3	56,9	57,6

De aantallen zijn uitgedrukt als een percentage van de omvang van de meisjescohort van het geboortjaar in kwestie.

Onderwijsposities van 20-jarige mannen

Onderwijspositie	Geboortejaar																
	1969	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985
Onthaalklas anderstaligen								0,0	0,0			0,0	0,0	0,0			
1 ^{ste} graad gewoon secundair	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			0,0	0,0	0,0			0,0			
ASO derde leerjaar		0,0			0,0				0,0		0,0						
ASO vierde leerjaar	0,0	0,0	0,0		0,0	0,0		0,0	0,0	0,0	0,0				0,0	0,0	0,0
ASO vijfde leerjaar	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ASO zesde leerjaar	0,4	0,4	0,4	0,3	0,5	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
ASO zevende leerjaar	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
KSO/TSO derde leerjaar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0				0,0		0,0		
KSO/TSO vierde leerjaar	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
KSO/TSO vijfde leerjaar	0,6	0,5	0,5	0,3	0,4	0,5	0,5	0,4	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3
KSO/TSO zesde leerjaar	2,1	2,0	2,0	1,4	1,9	1,9	2,0	1,9	1,8	1,6	1,6	1,5	1,4	1,4	1,4	1,5	1,5
KSO/TSO zevende leerjaar	0,7	0,8	1,0	0,7	0,9	1,0	1,1	1,0	1,0	0,9	0,7	0,7	0,7	0,7	0,8	0,7	0,8
BSO derde leerjaar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		0,0		0,0	0,0	0,0	0,0
BSO vierde leerjaar	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
BSO vijfde leerjaar	0,5	0,4	0,5	0,4	0,5	0,5	0,5	0,4	0,4	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3
BSO zesde leerjaar	1,3	1,5	1,3	1,1	1,7	1,7	1,6	1,6	1,5	1,5	1,2	1,1	1,0	1,0	1,1	1,1	1,1
BSO zevende leerjaar			2,7	2,0	3,5	3,6	3,4	3,4	3,3	3,2	3,3	3,0	2,9	2,9	3,2	3,3	3,3
Modulair BSO 2 ^{de} /3 ^{de} graad													0,0		0,0	0,1	0,2
DBSO 15–18-jarigen													0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Buitengewoon secundair	1,9	1,7	0,8	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	0,8	0,8	0,8	1,4	1,5	1,6	1,7	1,7	1,9
BSO 7 ^{de} leerjaar en 4 ^{de} graad	2,8	3,2															
BSO 4 ^{de} graad (mod. en lineair)			0,6	0,4	0,8	1,0	1,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2	0,3	0,3
Leertijd	0,6	0,6	0,5	0,5	0,6	0,9	0,9	0,9	0,9	0,8	0,7	0,5	0,4	0,4	0,3	0,3	0,4
DBSO 18–25-jarigen				0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2		0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Hoger onderwijs	32,9	33,6	34,8	37,0	38,3	39,5	40,0	41,0	42,6	42,3	40,0	39,6	39,4	41,1	41,4	41,2	42,5

De aantallen zijn uitgedrukt als een percentage van de omvang van de jongenscohort van het geboortejaar in kwestie.

Onderwijsposities van 20-jarige vrouwen

Onderwijspositie	Geboortejaar																
	1969	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985
Onthaalklas anderstaligen								0,0				0,0	0,0	0,0		0,0	
1 ^{ste} graad gewoon secundair	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			0,0			0,0		0,0	0,0			0,0
ASO derde leerjaar				0,0		0,0					0,0				0,0		0,0
ASO vierde leerjaar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			0,0					0,0	
ASO vijfde leerjaar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
ASO zesde leerjaar	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
ASO zevende leerjaar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		0,0		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0			
KSO/TSO derde leerjaar	0,0	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0	0,0		0,0	0,0		0,0	0,0	0,0		0,0
KSO/TSO vierde leerjaar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
KSO/TSO vijfde leerjaar	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2
KSO/TSO zesde leerjaar	0,7	0,7	0,7	0,5	0,8	0,7	0,9	0,9	0,8	0,8	0,7	0,7	0,6	0,6	0,7	0,7	0,6
KSO/TSO zevende leerjaar	0,6	0,7	0,8	0,5	0,9	1,0	1,1	1,0	1,0	1,0	0,9	0,8	0,8	0,8	1,0	1,1	1,1
BSO derde leerjaar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
BSO vierde leerjaar	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
BSO vijfde leerjaar	0,4	0,3	0,3	0,3	0,4	0,3	0,3	0,4	0,3	0,3	0,2	0,2	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2
BSO zesde leerjaar	1,0	0,8	0,9	0,6	1,1	1,1	1,1	1,0	1,0	0,8	0,8	0,7	0,6	0,7	0,6	0,6	0,7
BSO zevende leerjaar			1,4	1,1	1,8	2,0	2,1	2,0	2,4	2,3	2,4	2,3	2,3	2,3	2,5	2,5	2,3
Modulair BSO 2 ^{de} /3 ^{de} graad														0,0	0,0	0,1	0,2
DBSO 15–18-jarigen													0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Buitengewoon secundair	1,4	1,4	0,7	0,7	0,8	0,7	0,8	0,8	0,6	0,8	0,7	1,4	1,3	1,3	1,4	1,5	1,5
BSO 7 ^{de} leerjaar en 4 ^{de} graad	6,6	6,3															
BSO 4 ^{de} graad (mod. en lineair)			4,7	3,7	6,3	7,0	7,5	3,1	2,9	3,0	2,5	2,5	2,4	2,2	2,1	2,3	2,3
Leertijd	0,4	0,2	0,2	0,2	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
DBSO 18–25-jarigen				0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1		0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Hoger onderwijs	36,8	38,1	39,0	44,7	45,4	47,8	49,9	51,2	52,5	53,1	52,3	52,1	52,7	54,3	55,3	55,6	56,4

De aantallen zijn uitgedrukt als een percentage van de omvang van de meisjescohort van het geboortejaar in kwestie.

*Bijlage E. Leerlingenaantallen in het zevende leerjaar van het technisch en kunst-
onderwijs en in het zevende leerjaar van het beroepsonderwijs*

De tabellen in deze bijlage bieden een overzicht van de leerlingenaantallen uit Bijlage C en Bijlage D die betrekking hebben op het zevende leerjaar in het TSO/KSO en in het BSO. De leerlingen uit het ‘Modulair BSO 2de/3de graad’ die les hebben op het niveau van het zevende leerjaar, zijn niet in deze cijfers begrepen.

Tabel 23. 18-, 19- en 20-jarige mannen in het zevende leerjaar BSO (lineair)

Leef- tijd	Geboortejaar																		
	1969	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987
18					4,2	5,7	4,8	5,4	4,5	4,7	5,0	5,2	5,6	5,6	5,6	5,6	6,1	6,2	6,1
19				4,1	4,8	5,2	5,6	5,0	5,4	5,3	5,3	5,4	5,6	5,6	6,1	6,2	6,6	6,6	
20			2,7	2,0	3,5	3,6	3,4	3,4	3,3	3,2	3,3	3,0	2,9	2,9	3,2	3,3	3,3		

Het aantal is uitgedrukt als een percentage van de omvang van de jongenscohort van het geboortejaar in kwestie.

Tabel 24. 18-, 19- en 20-jarige vrouwen in het zevende leerjaar BSO (lineair)

Leef- tijd	Geboortejaar																		
	1969	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987
18					5,3	6,3	5,8	6,1	6,0	6,1	7,0	7,1	7,1	6,9	7,3	6,9	7,0	7,2	7,2
19				3,4	3,7	3,9	4,3	4,6	4,6	5,2	5,1	5,4	5,2	5,5	5,5	6,0	5,7	5,7	
20			1,4	1,1	1,8	2,0	2,1	2,0	2,4	2,3	2,4	2,3	2,3	2,3	2,5	2,5	2,3		

Het aantal is uitgedrukt als een percentage van de omvang van de meisjescohort van het geboortejaar in kwestie.

Tabel 25. 18-, 19- en 20-jarigen in het zevende leerjaar BSO (lineair)

Leef- tijd	Geboortejaar																		
	1969	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987
18					4,7	6,0	5,3	5,7	5,3	5,4	6,0	6,1	6,3	6,2	6,4	6,2	6,5	6,7	6,6
19				3,8	4,3	4,6	5,0	4,8	5,0	5,2	5,2	5,4	5,4	5,5	5,8	6,1	6,2	6,2	
20			2,1	1,6	2,7	2,8	2,8	2,7	2,9	2,7	2,9	2,7	2,6	2,6	2,8	2,9	2,8		

Het aantal is uitgedrukt als een percentage van de omvang van de geboortecohorte in kwestie.

Tabel 26. 18-, 19- en 20-jarige mannen in het zevende leerjaar TSO/KSO

Leef- tijd	Geboortejaar																		
	1969	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987
18			0,8	0,9	1,0	1,4	0,9	0,9	1,2	1,2	1,3	1,3	1,1	1,0	1,2	1,2	1,2	1,3	1,3
19		0,9	0,9	1,0	1,0	0,9	1,0	1,1	1,0	1,1	1,1	1,0	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	1,0	
20	0,7	0,8	1,0	0,7	0,9	1,0	1,1	1,0	1,0	0,9	0,7	0,7	0,7	0,7	0,8	0,7	0,8		

Het aantal is uitgedrukt als een percentage van de omvang van de jongenscohort van het geboortejaar in kwestie.

Tabel 27. 18-, 19- en 20-jarige vrouwen in het zevende leerjaar TSO/KSO

Leef- tijd	Geboortejaar																		
	1969	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987
18			0,6	0,9	0,9	1,3	0,8	0,7	0,8	0,7	0,8	0,8	0,8	0,7	0,8	0,7	0,7	0,7	0,8
19		0,7	0,9	0,9	1,1	1,0	1,0	1,1	0,9	1,0	1,0	1,0	1,0	0,9	0,9	1,0	1,1	1,0	
20	0,6	0,7	0,8	0,5	0,9	1,0	1,1	1,0	1,0	1,0	0,9	0,8	0,8	0,8	1,0	1,1	1,1		

Het aantal is uitgedrukt als een percentage van de omvang van de meisjescohort van het geboortejaar in kwestie.

Tabel 28. 18-, 19- en 20-jarigen in het zevende leerjaar TSO/KSO

Leef- tijd	Geboortejaar																		
	1969	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987
18			0,7	0,9	1,0	1,3	0,9	0,8	1,0	1,0	1,1	1,0	1,0	0,9	1,0	0,9	1,0	1,0	1,0
19		0,8	0,9	1,0	1,1	1,0	1,0	1,1	1,0	1,0	1,1	1,0	0,9	0,9	0,9	0,9	1,0	1,0	
20	0,7	0,7	0,9	0,6	0,9	1,0	1,1	1,0	1,0	0,9	0,8	0,7	0,8	0,7	0,9	0,9	0,9		

Het aantal is uitgedrukt als een percentage van de omvang van de geboortecohort in kwestie.

Bijlage F. Leerlingenaantallen in het modulair voltijds gewoon beroepsonderwijs van de tweede en derde graad

De tabellen in deze bijlage bieden een overzicht van de leerlingenaantallen uit Bijlage D die betrekking hebben op het ‘Modulair BSO 2de/3de graad’.

Tabel 29. Jongens in het modulair voltijds gewoon beroepsonderwijs, niveau tweede en derde graad

Leef- tijd	Geboortejaar										
	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991
14						0,2	0,4	0,5	0,4	0,4	0,4
15					0,3	0,7	0,9	0,8	0,8	0,7	
16				0,1	0,5	0,9	1,0	0,9	0,8		
17			0,0	0,1	0,6	0,9	1,0	0,9			
18			0,0	0,1	0,5	0,8	0,9				
19			0,0	0,1	0,4	0,6					
20	0,0		0,0	0,1	0,2						

Het aantal is uitgedrukt als een percentage van de omvang van de jongenscohort van het geboortejaar in kwestie.

Tabel 30. Meisjes in het modulair voltijds gewoon beroepsonderwijs, niveau tweede en derde graad

Leef- tijd	Geboortejaar										
	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991
14						0,2	0,3	0,4	0,4	0,3	0,3
15					0,2	0,6	0,7	0,7	0,8	0,7	
16				0,1	0,3	0,8	0,9	1,0	1,0		
17			0,0	0,1	0,4	1,0	1,0	1,1			
18			0,0	0,1	0,4	1,0	1,0				
19		0,0	0,0	0,1	0,4	0,7					
20		0,0	0,0	0,1	0,2						

Het aantal is uitgedrukt als een percentage van de omvang van de meisjescohort van het geboortejaar in kwestie.

Tabel 31. Leerlingen in het modulair voltijds gewoon beroepsonderwijs, niveau tweede en derde graad

Leef- tijd	Geboortejaar										
	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991
14						0,2	0,3	0,4	0,4	0,3	0,3
15					0,2	0,6	0,8	0,8	0,8	0,7	
16				0,1	0,4	0,8	1,0	0,9	0,9		
17			0,0	0,1	0,5	1,0	1,0	1,0			
18			0,0	0,1	0,4	0,9	1,0				
19		0,0	0,0	0,1	0,4	0,6					
20	0,0	0,0	0,0	0,1	0,2						

Het aantal is uitgedrukt als een percentage van de omvang van de geboortecohorte in kwestie.